

РЕПУБЛИКА СРБИЈА  
НАРОДНА СКУПШТИНА  
ШЕСТА СЕДНИЦА  
ДРУГОГ РЕДОВНОГ ЗАСЕДАЊА  
12. децембар 2016. године

(Седница је почела у 10.20 часова. Председава Верољуб Арсић, потпредседник Народне скупштине.)

\*  
\*                    \*

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Поштоване даме и господо народни посланици, отварам Шесту седницу Другог редовног заседања Народне скупштине Републике Србије у 2016. години.

На основу службене евиденције о присутности народних посланика, констатујем да седници присуствује 96 народних посланика.

Подсећам вас да је чланом 88. став 5. Пословника Народне скупштине предвиђено да кворум за рад Народне скупштине приликом усвајања записника и утврђивања дневног реда постоји ако је на седници присутна већина од укупног броја народних посланика.

Ради утврђивања броја народних посланика присутних у сали, молим народне посланике да убаце своје идентификационе картице у посланичке јединице електронског система за гласање.

Констатујем да је применом електронског система за гласање утврђено да је у сали присутно 126 народних посланика, односно да је присутна већина од укупног броја народних посланика и да постоје услови за рад Народне скупштине у смислу члана 88. став 5. Пословника Народне скупштине.

Обавештавам вас да су спречени да седници присуствују следећи народни посланици: проф. др Милорад Мијатовић, Ненад Константиновић и проф. др Владимир Маринковић.

Сагласно члану 86. став 2. и члану 87. став 2. Пословника Народне скупштине, обавештавам вас да је ова седница сазвана у року краћем од рока утврђеног у члану 86. став 1. Пословника Народне скупштине и, изузетно, за понедељак, дакле мимо дана утврђених у члану 87. став 1. Пословника Народне скупштине, због потребе да Народна скупштина што пре размотри предлоге аката из предложеног дневног реда седнице.

Достављен вам је записник Четврте посебне седнице Народне скупштине Републике Србије у Једанаестом сазиву.

Пошто данашњој седници присуствује већина од укупног броја народних посланика, констатујем да постоји кворум за усвајање записника са наведене седнице.

Такође, обавештавам вас да је провером у служби за послове Одбора за административно-буџетска и мандатно-имунитетска питања утврђено да у том одбору нико од народних посланика није доставио у писаном облику примедбе на записник.

Стављам на гласање записник Четврте посебне седнице Народне скупштине Републике Србије у Једанаестом сазиву, одржане 5. децембра 2016. године.

Закључујем гласање и саопштавам: за – 126, против – нико, уздржаних – нико, није гласало – шест народних посланика.

Констатујем да је Народна скупштина већином гласова усвојила Записник Четврте посебне седнице Народне скупштине Републике Србије у Једанаестом сазиву.

У сазиву ове седнице који вам је достављен садржан је предлог дневног реда.

Пре утврђивања дневног реда седнице, сагласно члану 92. став 2. и члану 93. Пословника Народне скупштине, потребно је да Народна скупштина одлучи о предлозима за стављање на дневни ред аката по хитном поступку, предлозима за допуну предложеног дневног реда и о предлозима за спајање расправе.

Влада је предложила да се по хитном поступку стави на дневни ред Предлог закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Уједињених нација у Централној канцеларији Пројекта Трансевропске железнице.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање и саопштавам: за – 126, против – нико, уздржаних – нема, није гласало шест народних посланика.

Народна скупштина је већином гласова прихватила овај предлог.

Влада је предложила да се по хитном поступку стави на дневни ред Предлог закона о управљању аеродромима, који је поднела Народној скупштини 6. децембра 2016. године.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање и саопштавам: за – 126, против – нико, уздржаних – нема, није гласало шест народних посланика.

Народна скупштина је већином гласова прихватила овај предлог.

Влада је предложила да се по хитном поступку стави на дневни ред Предлог закона о изменама и допунама Закона о преузимању акционарских друштава, који је поднела Народној скупштини 6. децембра 2016. године.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање и саопштавам: за – 14, против – нико, уздржаних – нема, није гласало 119 народних посланика.

Народна скупштина није прихватила овај предлог

Влада је предложила да се по хитном поступку стави на дневни ред Предлог закона о изменама и допунама Царинског закона, који је поднела Народној скупштини 6. децембра 2016. године.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – нико, против – нико, уздржан – нико.

Народна скупштина није прихватила овај предлог

Влада је предложила да се по хитном поступку стави на дневни ред Предлог закона о изменама и допунама Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање и саопштавам: за – 125, против – један, није гласало – осам народних посланика.

Констатујем да је Народна скупштина прихватила предлог.

Влада је предложила да се по хитном поступку стави на дневни ред Предлог закона о изменама и допунама Закона о пољопривреди и руралном развоју, који је поднела Народној скупштини 6. децембра 2016. године.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање и саопштавам: за – 127, против – нико, уздржаних – нема, није гласало пет народних посланика.

Констатујем да је Народна скупштина прихватила предлог.

Влада је предложила да се по хитном поступку стави на дневни ред Предлог закона о изменама и допунама Закона о јавно-приватном партнерству и концесијама.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање и саопштавам: за – 128, против – нико, уздржаних – нема, није гласало пет народних посланика.

Народна скупштина је прихватила овај предлог.

Влада је предложила да се по хитном поступку стави на дневни ред Предлог закона о изменама и допунама Закона о тржишту капитала, који је поднела Народној скупштини 6. децембра 2016. године.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање и саопштавам: за – три, против – нико, уздржаних – нема, није гласало 129 народних посланика.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Влада је предложила да се по хитном поступку стави на дневни ред Предлог закона о изменама и допунама Закона о водама, који је поднела Народној скупштини 6. децембра 2016. године.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање и саопштавам: за – 126, против и уздржаних – нема.

Народна скупштина је прихватила овај предлог.

Влада је предложила да се по хитном поступку стави на дневни ред Предлог закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Народне Републике Кине о међусобном укидању виза за носиоце обичних пасоша, који је поднела Народној скупштини 6. децембра 2016. године.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање и саопштавам: за – 128, против и уздржаних – нема.

Констатујем да је Народна скупштина прихватила предлог.

Посланичка група Социјалистичка партија Србије предложила је да се по хитном поступку стави на дневни ред Предлог одлуке о изменама Одлуке о избору чланова и заменика чланова одбора Народне скупштине Републике Србије, који је поднела Народној скупштини 6. децембра 2016. године.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање и саопштавам: за – 128, против и уздржаних – нема.

Констатујем да је Народна скупштина прихватила предлог.

Народни посланик Горан Јешић предложио је да се по хитном поступку стави на дневни ред Предлог закона о изменама и допунама Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју, који је поднео Народној скупштини 6. децембра 2016. године.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – шест, против и уздржаних – нема.

Констатујем да Народна скупштина није прихватила предлог.

Народни посланик др Александар Мартиновић предложио је да се по хитном поступку стави на дневни ред Предлог закона о измени Закона о уређењу судова, који је поднео Народној скупштини 6. децембра 2016. године.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање и саопштавам: за – нико, против – један, од укупно 139 народних посланика.

Констатујем да Народна скупштина није прихватила предлог.

Председница Народне Скупштине Маја Гојковић предложила је да се по хитном поступку стави на дневни ред Предлог одлуке о измени Одлуке о утврђивању састава сталних делегација Народне скупштине Републике Србије у међународним парламентарним институцијама, који је поднела Народној скупштини 7. децембра 2016. године.

Стављам на гласање овај предлог.

За – 128, против – један, уздржаних – нема.

Народна скупштина је прихватила овај предлог.

Председница Народне Скупштине Маја Гојковић предложила је да се по хитном поступку стави на дневни ред Предлог одлуке о измени Одлуке о утврђивању састава Парламентарног одбора за стабилизацију и придруживање, који је поднела Народној скупштини 7. децембра 2016. године.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 126, против и уздржаних – нема.

Констатујем да је Народна скупштина прихватила предлог.

Одбор за правосуђе, државну управу и локалну самоуправу предложио је да се по хитном поступку стави на дневни ред Предлог одлуке о престанку функције председника Прекршајног суда у Лозници, који је поднео Народној скупштини 7. децембра 2016. године.

Стављам на гласање овај предлог.

За – 126, против – нико, уздржаних – нема.

Констатујем да је Народна скупштина прихватила предлог.

Влада је предложила да се по хитном поступку стави на дневни ред Предлог закона о изменама и допунама Закона о комуналним делатностима, који је поднела Народној скупштини 8. децембра 2016. године.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 128, против и уздржаних – нема.

Констатујем да је Народна скупштина прихватила предлог.

Председница Народне скупштине Маја Гојковић предложила је да се по хитном поступку стави на дневни ред Предлог за утврђивање листе кандидата за судије Уставног суда које именује председник Републике, који је поднела Народној скупштини 9. децембра 2016. године.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 128, против – један, уздржаних – нема.

Констатујем да је Народна скупштина прихватила предлог.

Народни посланик Зоран Живковић предложио је да се по хитном поступку стави на дневни ред Предлог закона о измени Закона о раду, који је поднео Народној скупштини 9. децембра 2016. године.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – седам, против и уздржаних – нема.

Констатујем да Народна скупштина није прихватила предлог.

Народни посланик Мариника Тепић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложила је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о изменама и допунама Закона о забрани манифестација неонацистичких или фашистичких организација и удружења и забрану употребе

неонацистичких или фашистичких симбола и обележја, који је поднела Народној скупштини 25. октобра 2016. године.

Да ли народни посланик Мариника Тепић жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Мариника Тепић.

МАРИНИКА ТЕПИЋ: Захваљујем, председавајући.

Ево, већ у више наврата покушавам да скренем пажњу колегиницама и колегама народним посланицима да уврстимо у дневни ред овај предлог и ову иницијативу како би у овом закону била заправо препозната ЛГБТ популација, односно у последње време каква је тенденција ЛГБТ популације, јер је ово практично једини пропис који се тиче и ње а не препознаје је у свом кључном члану 5, где су групе становништва по различитим основама претпостављене као циљне групе над којим се истицањем симбола и одржавање фашистичких и неонацистичких манифестација; заправо, према њима је усвојена та кључна мржња и све оно што подразумева фашизам и неонацизам.

Наиме, члан 5. препознаје народе, националне мањине, цркве и верске заједнице, а иначе смо сви сведоци, нарочито у блиској прошлости, да између истицања симбола пропагира заправо, како реч сама и говори, симбол фашистичке и неонацистичке пропаганде, где је јако мала граница између промоције фашизма и неонацизма и онога када се неко усуди, и себи дозволи, да као фашиста и неонациста узме закон у своје руке, када врло често или готово увек страдају и припадници ЛГБТ популације.

Стога сматрам да би ову тему требало бар отворити, ако не и усвојити ову законску интервенцију, нарочито имајући у виду да су бројне декларације, ратификоване и у овој Народној скупштини, ишле у прилог посебног третмана и узимања у обзир ЛГБТ популације.

Ми смо се обавезали, заједно два одбора, Одбор за европске интеграције и Одбор за људска права, да у скорије време порадимо и на припреми декларације против хомофобије, која би требало да се нађе пред народним посланицима. Стога сматрам да је једини разборит начин да у овом законском акту и ЛГБТ заједница буде препозната као ризична група, над којом нарочито врше насиље фашисти, неонацисти и да је, као што сам рекла, толико мала граница између парадирања фашизмом и примене силе и мржње која се свакако слама и на њиховим леђима и на њиховим главама.

Стога апелујем на колеге да узму ово у обзир и да бар отворимо расправу, а у нади да ће се током расправе стећи услови да се члан 5. овог закона промени тако што ће, поред народа, националних мањина, цркава и верских заједница, и ова популација бити препозната као потенцијална жртва фашиста и неонациста. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋА: Захваљујем.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 17, против – нико, уздржаних – нема.

Констатујем да Народна скупштина није прихватила предлог.

Народни посланик Горан Јешић је на основу члана 92. Пословника Народне скупштине предложио да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о изменама и допунама Закона о пољопривредном земљишту, који је поднео Народној скупштини 14. октобра 2016. године.

Да ли народни посланик Горан Јешић жели реч? (Не.)

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 10 против – нико, уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Мариника Тепић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложила је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о изменама Закона о играма на срећу, који је поднела Народној скупштини 12. октобра 2016. године.

Да ли народни посланик Мариника Тепић жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Мариника Тепић.

Изволите.

МАРИНИКА ТЕПИЋ: Захваљујем, председавајући.

Мој предлог да се изврше измене у оквиру Закона о играма на срећу иде у корист тога да се средства која су се досада намењивала за лечење и истраживање ретких болести повећају, и то готово у четвороструком износу у односу на досадашњи прилив по основу игара на срећу. Наиме, актуелни Закон о играма на срећу претпоставља да се 60% прихода по овом основу, дакле од кладионица, покер-апарата и тако даље, слива директно у централни буџет Републике Србије, а 40% од ових прихода се намењује за пет категорија: Црвени крст, локалне самоуправе, омладину, спорт и, између осталог, истраживање и лечење ретких болести.

У тој расподели у односу на 40% прихода од игара на срећу за истраживање и лечење ретких болести био је предвиђен проценат од 5%, што ја сматрам да је недопустиво мало и предлажем да се прерасподелом по овим позицијама за буџетски фонд, наменски фонд за истраживање и лечење ретких болести тај проценат са пет повећа на 25, како не бисмо били у ситуацији да и даље интензивно помажемо, нарочито деци, „лечење путем СМС порука“, хуманитарних концерата итд., где ја, наравно, подржавам сваку хуманитарну активност освешћених грађана, али сматрам да законско решење, ако већ постоји, треба га подупрети.

Ми смо током расправе о буџету од министра здравља протекле недеље чули да је протекле године 260 и нешто милиона било неопходно по захтевима за истраживање и лечење ретких болести ван Србије, дакле за оне који се не могу лечити овде али постоји могућност ван Републике Србије. Међутим, из

његовог излагања сам схватила да недовољан број заинтересованих људи, пацијената нарочито, уопште зна за функционисање овог буџетског фонда, који је успостављен 2013. године.

Овом интервенцијом, на мој предлог, и такође молим све посланике да узму у обзир и да гласају да се ова измена закона стави на дневни ред, овај буџетски фонд за истраживање и лечење ретких болести ван Републике Србије би био удвостручен. Дакле, са садашњих 200 милиона он би износио готово 400 милиона, што мислим да је неопходно не само за извршење намене ових буџетских средстава, већ у првом реду да се грађанство и пацијенти информишу ваљано за постојање уопште овог буџетског фонда, а не да чујемо, као што смо чули од министра здравља, да већина грађана уопште не зна да он постоји.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Захваљујем.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 17, против и уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Ненад Константиновић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о измени и допуни Закона о избору народних посланика, који је поднео Народној скупштини 16. септембра 2016. године.

Да ли посланик Ненад Константиновић жели реч? (Не.)

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – осам, против и уздржаних – нема.

Констатујем да Народна скупштина није прихватила предлог.

Народни посланик Ненад Константиновић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о изменама и допунама Закона о порезима на имовину, који је поднео Народној скупштини 16. септембра 2016. године.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – девет, против и уздржаних – нема.

Констатујем да Народна скупштина није прихватила предлог.

Народни посланик Ненад Константиновић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о изменама и допуни Закона о општем управном поступку, који је поднео Народној скупштини 16. септембра 2016. године.

Да ли неко жели реч? (Не.)

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – седам, против и уздржаних – нема.

Констатујем да Народна скупштина није прихватила предлог.

Народни посланик Ненад Константиновић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни



тачком – Предлог закона о изменама Закона о посебним мерама за спречавање вршења кривичних дела против полне слободе према малолетним лицима.

Да ли неко жели реч? (Не.)

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – осам, против и уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Ненад Константиновић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о допунама Закона о Агенцији за борбу против корупције, који је поднео Народној скупштини 16. септембра 2016. године.

Да ли неко жели реч? (Не.)

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – седам, против и уздржаних – нема.

Констатујем да Народна скупштина није прихватила предлог.

Народни посланик Мирослав Алексић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о изменама и допунама Закона о локалној самоуправи, који је поднео Народној скупштини 16. септембра 2016. године.

Да ли народни посланик Мирослав Алексић жели реч? (Не.)

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – седам, против – нико, уздржаних – нема.

Констатујем да Народна скупштина није прихватила предлог.

Народни посланик Мирослав Алексић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о изменама Закона о поступцима у пољопривреди и руралном развоју, који је поднео Народној скупштини 16. септембра 2016. године.

Да ли народни посланик Мирослав Алексић жели реч? (Не.)

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – седам, против – нико, уздржаних – нема.

Констатујем да Народна скупштина није прихватила предлог.

Народни посланик Мирослав Алексић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о допуни Закона о локалној самоуправи, који је поднео Народној скупштини 16. септембра 2016. године.

Да ли народни посланик Мирослав Алексић жели реч? (Не.)

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – седам, против – нико, уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Мирослав Алексић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком –

Предлог закона о допуни Закона о порезу на добит правних лица, који је поднео Народној скупштини 16. септембра 2016. године.

Да ли народни посланик Мирослав Алексић жели реч? (Не.)

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – шест, против – нико, уздржаних – нема.

Констатујем да Народна скупштина није прихватила предлог.

Народни посланик Гордана Чомић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложила је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог одлуке о образовању анкетног одбора ради утврђивања чињеница и околности које су довеле до хеликоптерске несреће у којој је изгубило живот седам особа.

Да ли народни посланик Гордана Чомић жели реч? (Не.)

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – шест, против – нико, уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Мариника Тепић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложила је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о допуни Кривичног законика, који је поднела Народној скупштини 24. новембра 2016. године.

Да ли народни посланик Мариника Тепић жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Мариника Тепић.

МАРИНИКА ТЕПИЋ: Захваљујем.

Два су разлога због којих сам поднела иницијативу да се Кривични законик мења, са овим мојим образложењем, а то је да недавно усвојене измене Кривичног законика ступају на снагу тек у јулу наредне године, а у међувремену је уведено ново кривично дело јавног одобравања, односно негирања геноцида, за који смо ми из ЛСВ сматрали да је тај члан непотпун, односно оштећен тиме што се негирање геноцида ратних злочина и злочина против човечности своди и узимају се у обзир само правоснажне пресуде судова у Србији и Међународног кривичног суда.

Тада смо поднели амандман којим смо допунили ово ново кривично дело, уврштавајући у њега и Међународни кривични трибунал за бившу Југославију, познатији као Хашки суд, и Међународни суд правде, познатији као Светски суд, због тога што смо сматрали да, ако се већ направио искорак у уважавању и третирању међународних судова, онда у овом кривичном делу треба да се нађу сви међународни судови који се баве проблематиком геноцида, ратних злочина и злочина против човечности.

Министарка правде је, одбацујући овај амандман, тада рекла да није могла да предложи и Хашки суд и Међународни суд правде стога што се ради о ад хок судовима, што апсолутно не стоји, јер се они разликују у односу на трајне

судове само по свом трајању. Дакле, орочено им је време трајања, али су правоснажне пресуде свих тих судова једнако важне.

Наравно, у званичном одбијању она то није навела, међутим, Одбор за уставна питања је одбацио овај мој амандман, и то је други разлог зашто сам поднела ову иницијативу. Била сам обманута док је трајала расправа у појединостима а када ми није дозвољено да образложим овај свој амандман са уважавањем два суда која смо ми као лигаши тражили да се нађу у овом члану. Образложење је било да је тај амандман био противустанован.

Испоставило се да није противустанован, да је образложење Одбора било да је непотпун, што такође не стоји, и овај политички маневар сам ја разумела као инструмент да се уопште не би говорило о Хашком суду и Међународном суду правде, који такође треба кроз кривично дело негирања геноцида да буду, односно њихове правоснажне пресуде, узете у обзир. Стога сам предузела иницијативу да на овај начин сама интервенишем и предложим измену Кривичног законика тиме што ћу препознати ново кривично дело геноцида, али тако да се и Хашки суд препозна и Међународни суд правде кроз ово ново кривично дело. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 14, против – три, уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Здравко Станковић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о измени Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање, који је поднео Народној скупштини 16. септембра 2016. године.

Да ли народни посланик Здравко Станковић жели реч? (Не.)

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – шест, против – нико, уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Здравко Станковић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о измени Закона о удбеницима, који је поднео Народној скупштини 16. септембра 2016. године.

Да ли народни посланик Здравко Станковић жели реч? (Не.)

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – шест, против – нико, уздржаних – нема.

Констатујем да Народна скупштина није прихватила предлог.

Народни посланик Здравко Станковић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о изменама и допунама Закона о јавним предузећима, који је поднео Народној скупштини 16. септембра 2016. године.

Да ли народни посланик Здравко Станковић жели реч? (Не.)

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – пет, против – нико, уздржаних – нема.

Констатујем да Народна скупштина није прихватила предлог.

Народни посланик Мариника Тепић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложила је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о изменама Закона о финансирању локалне самоуправе, који је поднела Народној скупштини 20. октобра 2016. године.

Реч има народни посланик Мариника Тепић.

МАРИНИКА ТЕПИЋ: Измену Закона о финансирању јединица локалне самоуправе такође предлажем у неколико наврата и, као и у претходним случајевима, апелујем на колеге посланице и посланике да обрате пажњу због чега то заправо радим, јер сматрам да су недавним изменама овог закона наше општине и градови ускраћени у извесној мери за најсигурнији приход, а то је део прихода од пореза на зараде, и дошли у незавидну ситуацију идући у сусрет новој буџетској години.

Оно што имамо као појавни феномен јесте да су општине и градови масовно почели да се задужују да би изнели терет изворних овлашћења и надлежности које заправо имају, као што су одржавање и кречење амбуланти и основних школа, поплочавање улица, што им заправо јесте изворна надлежност, али су се, одузимајући им део средстава по недавно измењеном Закону о финансирању локалне самоуправе и бивајући оштећени у својим буџетима за овај део прихода, они нашли у ситуацији да почињу да се задужују кредитима под комерцијалним условима, тако да не могу своје изворне надлежности да приведу крају.

Рећи ћу само пример. Моје Панчево се задужило за износ од готово петине свог матичног буџета, готово за милијарду динара. Зрењанин се задужио за више од 700 милиона динара. Ниш се задужио за више од две милијарде динара. Сматрам да је то преливање апсолутно неоправдано, зато што се не задужују биолошки свет, дрвеће, аутомобили, већ се задужују исти ти грађани наших општина и градова, а кредити ће доћи свакако под комерцијалним условима на жестоку наплату, како видимо, у још ослабљенијим буџетским условима у односу на оно што им предстоји.

Апеловала сам и на министарку Брнабић када смо о томе дискутовале, да је заправо требало прво изменити основни, системски Закон о локалној самоуправи, да се смање надлежности општинама и градовима тако што би се увео политипски систем, дакле одредио би се низ нужних надлежности, одредио би се обим факултативних надлежности које би евентуално неке општине и градови могли да испуњавају и у односу на то да повећају средства, а не да се

иде овим обрнутим системом, да се прво мења пратећи закон, Закон о финансирању, а да се основни закон не мења.

Дакле, наш је предлог да се овом изменом закона вратимо на пређашње стање, од пре два месеца, да се затим прво мења Закон о локалној самоуправи, а тек на основу измењених надлежности да се мења и пратећи закон о финансирању истих тих општина и градова. То би онда заиста имало смисла.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 14, против – нико, уздржаних – нема.

Констатујем да Народна скупштина није прихватила предлог.

Народни посланик Зоран Живковић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о допунама Закона о високом образовању, који је поднео Народној скупштини 16. августа 2016. године.

Реч има народни посланик Зоран Живковић.

**ЗОРАН ЖИВКОВИЋ:** Хвала лепо.

То је други пут поднето 16. августа, а први пут пре више од годину и по дана. Већ више пута су понављани разлози, али мислим да никада није зло да се још једном понове, пошто су разлози велики.

Као што зна српска јавност и колеге посланици, у Србији је у последњих неколико година дошло до ерупције лажних доктората, диплома, многи носиоци највиших функција актуелне власти имају фотокопирани дипломе које немају никакво упориште осим тога да се хартија производи од дрвета и целулозе, па и на њој може да се штампа свашта. То није само у случају председника државе, у случају министра унутрашњих послова, у случају градоначелника Београда, него је то једна велика поплава таквих квазидокумената, квазизвања, а то није на корист никоме, нити на корист владајуће странке. Председник владајуће странке се хвали да је студент историје генерације или први пут у историји или тако нешто. Мислим да је то лоша сенка и на странку која претендује да буде напредна у нашем друштву.

Зато је предложена ова измена закона која гласи – да се у члану 4. после тачке 1. дода тачка 1а која гласи: „Академска честитост“, а други члан каже да се после члана 5. додаје назив члана и члан 5а који гласи: „Академска честитост“. Члан 5а – Академска честитост се заснива на самосталној изради писаних радова, као и на стриктном поштовању туђих ауторских права.

То, наравно, треба да буде потпуно логично и никоме нормалном, здравом, поштеном, одговорном не треба да падне на памет да на било који начин повреди туђу својину, али то се дешава и зато је неопходно да и у овом закону постоји експлицитна норма која указује на то да је ово криминал.

У мишљењу који сам добио од Владе 29. септембра ове године каже – не прихвата се Предлог закона у начелу, с обзиром на чињеницу да је у Предлогу

закона принцип академске честитости дефинисан само у односу на писане радове; увођење академске честитости као новог принципа високог образовања не може се прихватити на начин као што је то дато у Предлогу закона.

Значи, наравно, у писаној форми. Било би јако интересно да ми давалац мишљења, а овде пише председник Владе Александар Вучић, д објасни које су то друге форме. Да ли би, рецимо, у цртаној форми било могуће спречити плагијате и тиме очувати академску честитост, или се ту мисли можда на докторске радове који се раде од пластелина.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Захваљујем. Три минута, колега Живковићу.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 11, против – један, уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Зоран Живковић, на основу члана 91. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог резолуције Народне скупштине о признању и осуди геноцида над Јерменима почињеном у Османском царству у периоду од 1915. до 1922. године, који је поднео Народној скупштини 16. августа 2016. године.

Реч има народни посланик Зоран Живковић.

**ЗОРАН ЖИВКОВИЋ:** И овај предлог резолуције је поднет много раније него 16. августа; 16. августа је обновљен предлог.

Поновио сам већ, мислим, десет пута, али није згорег, и ово је тема коју треба стално понављати. Нико на свету не може да буде срећан и задовољан ако је нека сила, нека власт, а можда и нека нација имала геноцидне намере према неком другом. Мислим да то на терену Балкана не треба понављати много. Овде су такве намере биле врло честе, неке од њих су остварене, и то је нешто што не сме да остане у оном тамном делу историје, нерасветљено, без тога да се сазна ко је креирао такве идеје, ко их је реализовао, ко је допринео да се оне активирају и изврше, ко је помагао у свему томе и ко је учинио то да се такве идеје и та њихова реализација прикрију.

Наравно, то није само проблем Балкана, то је проблем модерне историје. И зато је важно да Парламент Републике Србије, као што су то већ урадили парламенти Руске Федерације, Грчке, Белгије, Француске, Канаде, Кипра, Италије, Швајцарске, Аргентине, Уругваја, Шведске, Либана, Калифорније, неких других држава САД, донесе једну резолуцију којом ће бити осуђен геноцид који је пре сто и нешто година извршен према Јерменима од стране Отоманског царства.

Тиме бисмо показали да, наравно, осим сензибилности коју имамо према геноциду који је учињен према српском народу у модерној историји, према геноцидима који су вршени према другим народима у нашем окружењу, имамо такав исти однос и према једном народу који ни на који начин није заслужио да

му се деси то што му се десило. Увек понављам, поновићу и сада – то нема никакве везе са актуелном политиком Републике Турске. Данас то има везе са догађајима који су обележили историју.

Мислим да и као припадници српског народа, ми који то јесмо у Србији, али и сви грађани Србије, без обзира на веру и нацију, имају интерес да се осуди овај геноцид, а пошто су овде представници свих грађана Србије, позивам вас да учинимо то што је наша обавеза и да тиме покажемо да овај парламент жели да се на универзалан начин боримо против најгорих могућих ствари које су се десиле у историји да се не понове.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Захваљујем, господине Живковићу.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 17, против – нико, уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Зоран Живковић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о планирању и уређењу простора и насеља, који је поднео Народној скупштини 16. августа 2016. године.

Реч има народни посланик Зоран Живковић.

**ЗОРАН ЖИВКОВИЋ:** И овај закон је први пут предложен 2015. године, негде маја месеца, са идејом да се уреди област изградње, планирања и уређења простора, да се обнови важење, односно да се у једном иновираним облику активира закон који је 2003. године донет, али обешћу, једним јако лошим понашањем следећих власти није ступио на снагу. Односно ступио је на снагу, али није примењиван.

Шта се десило? Шта се дешава иначе, то сви знамо – Србија има неколико стотина хиљада бесправно подигнутих објеката. Тај закон из 2003. године, као и овај закон који се предлаже 2015. и 2016. године, имао је добру намеру и добре аргументе у себи да може да спречи даље дивљање дивље градње. Дивља градња је непреводив појам на било који страни језик. Када причате са неким Немцем, Французом, Британцем, и када му кажете дивља градња и покушате да то преведете на њихове језике, то је непреводиво. Тако да је крајње време да се то измени и да ми најзад добијемо поново један добар закон који ће се примењивати.

Шта смо имали пре неко време? Добили смо Закон о озакоњењу, који је требало да нам реши ове проблеме, да се озакони све што може да се озакони и да се тиме створе услови за даљи напредак Србије, али пре свега кроз спречавање даље дивље градње. Тај закон смо донели, до краја новембра је требало да буду пописани сви објекти који треба да буду озакоњени, није урађено ни 10% тог посла.

То је играње са законом. Имамо и дан-данас масу објеката који нису легализовани, а који су очигледно изграђени тамо где је то апсолутно забрањено. Да не помињем више никад, више никад нећу да поновим данас то да председник државе има једну или две викендице које су нелегално изграђене, да је он свуда по Србији изградио масу објеката који су потпуно нелегални, а њихови инвеститори су данас и јуче били велики контрибутори и спонзори владајућих странака, па су због тога добили то што су добили. Да је Београд на води једно од највећих нелегалних градилишта у историји човечанства, мислим да је за пирамиде у Египту било више документације потребно него за ово што имамо у Београду на води, и то мора да буде прекинуто.

(Владимир Ђукановић: А када се не плаћају рачуни?)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Живковићу.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 14, против – нико, уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Зоран Живковић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о измени Закона о финансирању политичких активности, који је поднео Народној скупштини 16. августа 2016. године.

Реч има народни посланик Зоран Живковић.

ЗОРАН ЖИВКОВИЋ: Хвала лепо. Молим вас само да ме заштитите од добацивања, ако можете; било би добро.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Не остајете ви дужни, колега Живковићу. Само наставите.

ЗОРАН ЖИВКОВИЋ: Нико ме нисам остао дужан, али то нема никакве везе са односом према говорнику у Народној скупштини. Поносан сам што никада нисам остао дужан.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Када је добацивање у питању, никада никоме нисте остали дужни.

ЗОРАН ЖИВКОВИЋ: Закон о измени Закона о финансирању политичких странака тражи да се у члану 23. став 3. брише. Шта је циљ? Циљ је да се спречи неједнакост учесника у политичком процесу у афирмисању, у рекламирању, у упознавању јавности са својим идејама, ставовима, кандидатима изборног процеса. Увек је било, и то, нажалост, не можемо сада да променимо, али можемо да нешто учинимо за будућност, да владајуће странке, и пре три године, и пре пет година, и пре седам година, имају неколико десетина пута више пара за своје кампање. Пре свега, за електронске медије. То су десетине и десетине милиона евра, или милијарде динара, шта је коме драже.

Тај новац је потребан Србији не за бесмислене, естетски, политички, морално или било како другачије неприхватљиве рекламе. Тај новац је потребан



за лечење деце, тај новац је потребан за лечење тешких болести. Тај новац је потребан за то да у школама, ако немамо савремени наставни програм, бар имамо ове тоалете које је обећао председник Владе, велики путник по јавним тоалетима по Србији, а и то није урадио и тај новац мора да буде искоришћен на бољи начин.

Предлажем да буду забрањене комерцијалне рекламе политичких странака и других учесника у изборима. Народ Србије, грађани Србије, бирачи имају потпуно право да буду информисани до детаља о политичким програмима странака које учествују на изборима, али то не мора да се уради бацањем народних пара, него тиме што ће електронски медији да отворе дуел емисије кандидата, где ће се видети врло једноставно ко шта заступа, који став, ко је убедљив, и да то буде начин да грађани одлучују о томе за кога ће гласати када буду избори расписани.

Да писани медији такође кроз свој начин информисања дају равноправни простор свим кандидатима. Овако кандидати из опозиције могу да се појаве у медијима само као оптужени, осумњичени, напљувани и демонизовани, а кандидати власти својим лажима, својим преварама о народном трошку имају апсолутно...

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Три минута, колега Живковићу.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 12, против – нико, уздржан – нико.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Зоран Живковић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о допуни закона о избору народних посланика, који је поднео Народној скупштини 16. августа 2016. године.

Реч има народни посланик Зоран Живковић.

**ЗОРАН ЖИВКОВИЋ:** Тражи се да се после члана 49. дода члан 49а, који гласи: „Забрањено је изнајмљивање термина у свим електронским медијима који се емитују на територији Републике Србије подносиоцима изборних листа за преношење предизборних скупова, политичких порука и реклама“.

Као што сам већ малопре рекао, негде близу сто милиона евра се у години када су општи избори, када су избори на свим нивоима, то значи максимална цифра, али ни минимална није много мања, потроши на то да се разни спасиоци, чудотворци, први пут у историји, љуби га мајка, најбољи студенти, и сви други који се представљају као политичари, троше народне паре на начин што загађују медијски простор својим некултурним, приземним, естетски и морално неприхватљивим порукама.

Таквих има колико год хоћете. Неки су кажњени од бога због тога па им и ја не могу помоћи, али због грађана Србије који су потпуно невини у целој тој

ситуацији, апелујем на колеге да гласамо, и на колегинице, наравно, пре свега, да својим гласањем спречимо даље бацање пара, да новац који се троши за ове намене буде усмерен за лечење деце. Да не лечимо децу СМС порукама, него да их лечимо на начин који припада 21. веку. Да заштитимо ту исту децу од шунда, од бизарности, од лажи које се емитују кроз све те рекламе, да их заштитимо од тога да се исти ликови појављују, пре извесног времена, са идејом да убију 100 неких за једног неког, а данас ми причају о Европи, да будемо заштићени од свега онога што носи та пошта.

Постоји начин, а то је – у Србији има довољно телевизија које могу у изборно време, месец дана до избора да организују округле столове, дуел емисије, било шта слично што има везе са тим, да то помогне и најглупљим људима у Србији да схвате шта која политичка странка нуди и тиме спречимо вероватно да нам се у Парламенту појављују особе које не заслужују ни да прођу испред ове зграде, а камоли да буду представници народа. Мислим да имам подршку и већине колегиница и колега из владајућих странака; ја очекујем да сада уврстимо то у дневни ред.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Захваљујем, колега Живковићу.

Само бих вас замолио да не вређате грађане Србије. Можда нисмо сви исто интелигентни, али ...

(Зоран Живковић: Што сте се препознали? Не можете коментарисати мој предлог за допуну дневног реда. Можете само да гласате.)

Ја сам само дужан, господине Живковићу, да... Ставићу на гласање. Само вас молим да грађане Србије не називате глупима.

(Зоран Живковић: Није било упућено грађанима. И није било вама. Што сте се препознали?)

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 14, против – нико, уздржан – нико.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Зоран Живковић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о допуни Закона о Влади, који је поднео Народној скупштини 25. јула 2016. године.

Да ли народни посланик Зоран Живковић жели реч? (Да.)

Изволите.

**ЗОРАН ЖИВКОВИЋ:** Предлажем да се у Закону о Влади назив изнад члана и члан 11. мењају и гласе: „Здравствена способност, неспојивост и сукоб интереса“ и да члан 11. гласи: „Пре избора Владе сваки предложени члан Владе мора Народној скупштини да достави лекарско уверење о здравственој способности за заснивање радног односа у државним органима. Члан Владе не може бити на другој јавној функцији у државном органу, органу АП, општине,

града, Града Београда нити вршити делатност која по закону је неспојива са дужношћу чланова владе нити створити могућност сукоба јавног и приватног интереса. Члан Владе дужан је да се у свему повинује прописима којима се уређује сукоб интереса при вршењу јавних функција.“

Понављао сам више пута – није ми тешко, за добро Србије, да то учиним још једном – да би потпуно било логично да, ако људи који се запошљавају на телефонским централама, или као портири, или као кафе-куварице морају да донесу лекарско уверење о томе да могу да буду запослени у државним органима, то донесу и презентирају и кандидати за министре пре избора.

Постоје релевантне институције које то могу да ураде. Постоји у нашој модерној историји један пример да је то урађено, то је прва демократска влада Зорана Ђинђића, где су сви кандидати прво ишли на ВМА да им се утврди радна способност у физиолошком и психолошком и психијатријском смислу. Сви су прошли. Та влада је била добра. У то време није било криминалних приватизација, борба против криминала је била успешна и коначна. У то време је евро био 67,1 динар, у то време је било запослених 300.000 људи више него данас. То су очигледни ефекти.

Овако, ако немамо ту могућност, свашта може да нам се деси. Може да нам се деси да, рецимо, имате највишег представника власти у Србији који вам каже да Србија, у Швајцарској то каже, није ратовала 17 година и да је то наш рекорд. Ја колико знам, Србија није ратовала од 1945. до 1990. године, а и то 1990. године је било да ли смо ратовали, да ли нисмо ратовали. У сваком случају смо губили.

Може да вам се деси да на највишим функцијама имамо људе који су некада бранили Србе и тамо где су они бранили Србе Срба више нема, нити има било какве шансе да се поново појаве. Зато је врло важно да се изврши преглед. Наравно, то важи за будуће владе. Ево, биће избори у априлу ове године па дајте да пре тога усвојимо закон и створимо услове за здраву главу.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Три минута, колега Живковићу.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 11, против – нико, уздржан – нико.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Зоран Живковић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о допуни Закона о избору председника Републике, који је поднео Народној скупштини 1. новембра 2016. године.

Реч има народни посланик Зоран Живковић.

**ЗОРАН ЖИВКОВИЋ:** Како у априлу следеће године имамо парламентарне изборе, сигурно је да имамо и председничке. Зато је потпуно логично да, када кандидати за министре морају да, у ствари не морају него треба

да обаве лекарски преглед и добију уверење да су способни за ту службу, наравно да је то неопходно и за кандидате за председника државе. Право је време, задњи је час, прича се о разним кандидатима, још увек, наравно, нисмо ушли у онај формални део кандидатуре, избори нису расписани, тако да је право време да сада донесемо закон и да следећи пут када бирамо председника будемо сигурни да је то човек способан за рад у државним органима.

Овде пише да члан 1. буде да се у члану 11. став 3. после тачке 2) дода тачка 2а) која гласи – лекарско уверење о здравственој способности за заснивање радног односа у државним органима. То је нешто што је потпуно природно и нормално. Тиме можемо да се заштитимо од тога да, рецимо, не дао бог да нам се то деси, имамо председника државе са лажном дипломом, или не дао бог да имамо председника државе коме се привиђају жути људи, или да имамо председника државе који спаја два речна слива, Дунавски и Егејски, каналом Дунав–Вардар–Егеј. Да то више не може да се понови.

Све су то превентивне мере, да ми имамо једно нормално стање, једно нормално понашање, где ћемо имати председника који ће радити свој посао, где ћемо имати председника који ће се борити за заштиту права, који ће се борити за примену закона, који ће се борити за примену свих међународно достигнутих стандарда из области људских права, поштовање закона и свега другог.

Дакле, да добијемо председника који ће практично бити омбудсман плус. Значи, не само формално, него и политички да имамо човека који ће бити прави представник суверенитета грађана Србије и државе Србије и да се, када га пошаљемо негде у посету, када нам дође неко, не плашимо шта ћемо сада да чујемо, да ли ће да се појаве неки зелени људи или неки љубичасти, неки пинк... То је све сада велика опасност.

Да бисмо спречили ту опасност, ја вас позивам, драге колегинице и колеге, да гласате за овај предлог закона. У вашим очима ја видим одобравање, али само је потребно још нешто, а то је да без звука звона, сада када се стави то на одлучивање, гласате на број четири. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 17, против – два, уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Балша Божовић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о допунама Закона о раду, који је поднео Народној скупштини 15. новембра 2016. године.

Да ли народни посланик Балша Божовић жели реч? (Не.)

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – пет, против и уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Балша Божовић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о престанку важења Закона о привременом уређивању начина исплате пензија, који је поднео Народној скупштини 13. септембра 2016. године.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – седам, против – нико, уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Балша Божовић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о престанку важења Закона о потврђивању Споразума о сарадњи између Владе Републике Србије и Владе Уједињених Арапских Емирата, који је поднео Народној скупштини 13. септембра 2016. године.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – пет, против – нико, уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Балша Божовић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о престанку важења Закона о утврђивању јавног интереса и посебним поступцима експропријације и издавања грађевинске дозволе ради реализације пројекта „Београд на води“, који је поднео Народној скупштини 13. септембра 2016. године.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – пет, против – нико, уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Балша Божовић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о допунама Кривичног законика, који је поднео Народној скупштини 15. септембра 2016. године.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – три, против – нико, уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Балша Божовић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог одлуке о образовању анкетног одбора ради утврђивања чињеница о улози и одговорности највиших органа власти у бесправном рушењу објеката у београдској четврти Савамала и утврђивању чињеница о одговорности лица која су извршила рушење наведених објеката, који је поднео Народној скупштини 13. септембра 2016. године.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 10, против – нико, уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Балша Божовић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о измени Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање, који је поднео Народној скупштини 17. новембра 2016. године.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – шест, против и уздржаних – нема, није гласало 149 народних посланика.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Радослав Милојичић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о допуни Закона о социјалној заштити, који је поднео Народној скупштини 13. октобра 2016. године.

Да ли народни посланик Радослав Милојичић жели реч? (Да.)

Изволите.

РАДОСЛАВ МИЛОЈИЧИЋ: Хвала. Надам се да ће посланици владајуће већине саслушати предложене измене и допуне Закона о социјалној заштити, без обзира на то ко предлаже овај закон. Мислимо да је овај закон неопходан у стању у каквом се наша земља налази у овом тренутку.

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредби члана 97. тачка 8. Демократска странка предлаже три конкретне мере. Демократска странка предлаже да се свим ученицима чији родитељи не раде и чији се родитељи налазе у евиденцији Центра за социјални рад у било којој општини у Србији обезбеде бесплатни уџбеници, да се свим ученицима обезбеди бесплатан превоз од куће до школе и да се свим ученицима обезбеди бесплатна ужина.

Нажалост, око 50.000 деце која су обухваћена основним и средњим образовањем данас је, у 2016. години, гладно. Ми то не смемо допустити, поготово када знамо да се са друге стране криминалци попут Звонка Веселиновића сваког дана богате корупционашким уговорима и корупционашким аферама у сарадњи са СНС-ом, а заузврат им испоручују малтретирање свих грађана Србије који другачије мисле и другачије говоре од СНС-а и великог вође. То није Србија за какву се Демократска странка залагала 90-их, то није Србија за какву се ДС залаже данас.

Нажалост, ситуација у Србији је заиста тешка и ви сте из СНС-а Србију довели у такву ситуацију да имамо пример дечака из Мола који је себи одузео живот због тешке материјалне и финансијске ситуације у којој су се он и његова породица налазили. Тај исти дечак је напустио трећу годину средње школе у Бечеју због тога што није могао себи да обезбеди превоз од куће до школе.

Због тога ДС предлаже ове измене и допуне закона, да се свим ученицима чији родитељи не раде обезбеди бесплатан превоз од куће до школе, да се свим ученицима чији родитељи не раде обезбеди бесплатна ужина и да се свим ученицима чији родитељи не раде обезбеде бесплатни уџбеници.

Нажалост, у 2015. години је удео деце у укупној популацији Србије само 16%, што је заиста поражавајући податак. Због тога Демократска странка такође предлаже бесплатну вантелесну оплодњу за све младе брачне парове. Надам се да вам је бар ово интересантно. Нажалост, 30% младих брачних парова који су млађи од 40 година имају проблем да постану родитељи и морамо се овим проблемом позабавити на један озбиљан и одговоран начин, а не на начин како то ради СНС.

Србија јесте лидер у региону, али је Србија, нажалост, лидер у региону само по ризику од сиромаштва. Ми можемо градити мостове, можемо градити фабрике, али не смемо дозволити да нам деца буду гладна.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 16, против – један, уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Радослав Милојичић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о изменама и допуни Закона о финансирању локалне самоуправе, који је поднео Народној скупштини 26. октобра 2016. године.

Реч има народни посланик Радослав Милојичић.

РАДОСЛАВ МИЛОЈИЧИЋ: Хвала, председавајући.

Не знам више који пут предлажем овај закон. Заиста ми је неприхватљиво да ниједну измену и допуну закона од стране Демократске странке, а има их око 20, владајућа већина не жели да предложи, не жели уопште да их стави на дневни ред како бисмо о тим изменама и допунама закона разговарали.

Даме и господо, Демократској странци је живот на првом месту и зато ДС предлаже измене и допуне Закона о локалној самоуправи. Уставни основ за доношење овог закона је садржан у члану 97. тачка 3. Устава Републике Србије. Демократска странка предлаже да се свим локалним самоуправама директно, тј. грађанима Републике Србије индиректно, повећају трансфери за пет милијарди, управо за онолико колико сте ви из СНС-а пре само месец дана накарадним једним законом, законом који уништава локалне самоуправе, законом који уништава све општине и градове, али нажалост законом против којег не смеју да се боре ни градоначелници из СНС-а зато што нису добили звонце којим ви овде обавештавате владајућу већину како да гласа.

Пошто се сада, уместо граница Карлобаг–Огулин–Вировитица, ваљда ви из СНС-а тако кажете, залажете за европске вредности и позивате на европске законе, да видимо како је то у развијеним државама ЕУ. Европска повеља,

против које сте тада били из ви СНС-а, тј. Радикалне странке, 2007. године, потписана је и у њој каже да општине морају имати политичку, административну и финансијску независност. Нажалост, у Србији општине немају ни административну независност, а камоли финансијску независност. Да видимо како је то такође у државама ЕУ, где половина буџетских средстава припада централном нивоу власти, а друга половина буџетских средстава припада локалним самоуправама, тј. општинама и градовима.

Нажалост, данас у Србији само 9,8% укупних буџетских средстава припада општинама и градовима, тј. грађанима, а сав остали новац припада централном нивоу власти. Ми смо једна од најцентрализовананијих држава, што је заиста погубно. Од 2012. године је штеточинска и корумпирана власт СНС-а локалним самоуправама, тј. општинама и градовима одузела преко 50 милијарди динара. Ви одузмете локалним самоуправама, одузмете докторима, одузмете професорима, одузмете пољопривредницима и дате Александру Вучићу и најгорој влади у историји Србије како би она приказала некакав лажан суфицит.

Можемо ми да градимо мостове, можемо да градимо путеве, али не смемо да одуземо грађанима право на живот тамо где су рођени, поготово оним локалним самоуправама које су девастиране, а видимо да сте од свих локалних самоуправа направили девастиране...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Стављам на гласање овај предлог.

(Радослав Милојичић: Не знам да ли можете да ми дате две секунде да завршим реченицу.)

Закључујем гласање: за – 10, против – нико, уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланици Милан Лапчевић и Дејан Шулкић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложили су да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о изменама и допунама Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју, који су поднели Народној скупштини 2. новембра 2016. године.

Да ли народни посланик Милан Лапчевић жели реч? (Не.)

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – два, против – нико, уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Радослав Милојичић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о изменама и допунама Закона о полицији, који је поднео Народној скупштини 30. септембра 2016. године.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Радослав Милојичић.



РАДОСЛАВ МИЛОЈИЧИЋ: Хвала, уважени председавајући.

Демократска странка измене и допуне Закона о полицији не предлаже због себе, већ ДС то предлаже због свих људи који су запослени у Министарству унутрашњих послова и зато што нам је живот на првом месту. Тако сте се смејали пре два месеца када смо разговарали овде о учешћу наше војске у мултинационалним операцијама, када је ДС говорила како је лоше стање материјално стање и у полицији и у војсци, било је смеха као и сада, али видимо да данас, нажалост, у Србији у 2016. години протестују на улицама. И полицајци протестују на улицама и војници, а то не из неког тамо скривеног разлога, како ви говорите, већ зато што изузетно тешко живе и просто не могу да прехране себе и своју породицу.

Уставни основ за доношење овог закона о полицији садржан је у одредби члана 97. тачка 4) Устава Републике Србије и предложене измене и допуне Закона о полицији су изузетно потребне с обзиром на то у каквом се стању, материјалном пре свега, налазе припадници МУП-а. Стање је тако лоше да сте им ви из СНС-а, свим припадницима МУП-а, прво смањили плату једном, па сте им онда смањили плату други пут, па сте их онда частили смањењем дневница. Дневница за све оне људе који, ризикујући свој живот, обезбеђују нас и нашу државу износи срамних 150 динара. За тих 150 динара припадник полиције може да купи кифлу, и то празну, и чашу јогурта.

Две су кључне тачке у изменама и допунама Закона о полицији. Прва тачка је да Министарство мора да одреди потребе система за пријем у стални радни однос у МУП-у и да у складу са тим потребама прима студенте на Полицијску академију. Морамо имати компатибилност између оног броја ученика који се прима на Полицијску академију и оног броја који ће бити потребан за пријем у стални радни однос.

Тражимо, наравно, да се сви ученици који су способни, кадри и образовани, који заврше Полицијску академију, аутоматски по завршетку приме у радни однос, а не да данас у полицији имамо такву ситуацију да некаква Дијана Хркаловић постројава специјалне антитерористичке јединице и нашу полицију, а та госпођа, уз све уважавање, није прошла поред полицијске станице; сем што је пријатељица са Небојшом Стефановићем и члан СНС-а, нема никакве друге квалификације.

Друга измена је да се одредбом члана 172. тачка 2) Закона о полицији руши презумпција невиности, те предлажемо њено брисање. То се коси са нашим Уставом. Данас и неки Мартиновић може да напише кривичну пријаву против неког полицајца и тај полицајац аутоматски бива удаљен са посла, значи руши се презумпција невиности. Предлажемо брисање члана 172. тачка 2) Закона о полицији. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 10, против – нико, уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик мр Александра Јерков, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложила је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о измени Кривичног законика, који је поднела Народној скупштини 12. септембра 2016. године.

Реч има народни посланик Александра Јерков.

АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ: Захваљујем, потпредседниче.

Ушли смо у трећу годину како је истекао рок да Влада Републике Србије и да Србија усвоји закон којим ће се решити проблем несталих беба. Тај рок проистиче из пресуде из 2013. године коју је наша суграђанка добила на Европском суду за људска права, када је тај суд утврдио да је Република Србија повредила њено право на приватност, породични живот, и 2013. године Република Србија је обавезана да усвоји овај закон до краја 2014. године.

Хтела сам да кажем да ме је срамота што вас три године молим да усвојите овај закон који предлажем, који се састоји само из једне једине измене у Кривичном законнику, али заправо треба да буде срамота вас који три године без иједне речи објашњења одбијате да он буде усвојен.

Они који су заинтересовани за то да комуницирају са грађанима могли су да виде да су се прошле недеље у неколико наврата свим народним посланицима обратили родитељи из Удружења за истину о несталим бебама који су нас молили, преклињали и разговарали са нама о томе да закон који је предложила Влада Републике Србије никако не сме да буде усвојен. Они су цео дан били у Скупштини пре неколико дана. Рекли су да ће доћи поново.

Сви народни посланици који су заинтересовани могу да се обрате шефовима својих посланичких група, који су добили њихове дописе, а ја за вас имам само једну молбу – немојте да тим људима, који су пропатили и који су прошли кроз нешто што ми не можемо ни да замислимо, још додатно отежавамо ситуацију усвајајући закон који Влада Републике Србије предлаже, за који они сматрају да ће уништити сваку могућност да икада сазнају истину о својој деци и који не нуди решење ни на једно од проблема са којима се они суочавају и који не имплементира уопште пресуду коју Република Србија мора да имплементира да би испунила обавезу коју је наметнуо Савет Европе.

Молим вас да усвојите овај предлог закона који сада ја дајем, а то је једноставно да то кривично дело постане кривично дело које не застарева. Молим вас да не прихватимо да се икада стави на дневни ред ово што Влада Републике Србије предлаже и молим вас да свако за себе да одговор на питање које су они поставили на крају писма које су нам упутили, а то је да ли би било

ко од вас своје дете дао у замену за 10 или 15 хиљада евра, јер то је управо што њима Влада Републике Србије нуди.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање. За 12 посланика, против – нико, уздржан – нико.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик мр Александра Јерков, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложила је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о изменама и допунама Закона о високом образовању, који је поднела Народној скупштини 19. септембра 2016. године.

Реч има народни посланик Александра Јерков.

АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ: Мало вас тешко разумемо, господине Арсићу. Или тихо говорите или је бука у сали. Високо образовање, то сте рекли?

(Председавајући: Јесам.)

Захваљујем. Закон о високом образовању је један из низа закона за које сам предложила измену у циљу да се катастрофалан образовни систем који имамо, који не одговара ни потребама времена у ком живимо, ни потребама наше привреде, ни потребама онога што ми, ваљда, надам се, желимо да будемо, и он је само један од три закона, остала два су Закон о основама система образовања и васпитања и Закон о уџбеницима.

Ниједан од та три закона није добар. Ни о једном од та три закона ви не желите да разговарате. Ми опет, ко зна који пут и већ коју годину заредом, слушамо како нема потребе да он сада буде усвојен зато што ће бити новог закона о високом образовању. Ово је четврти министар из СНС који обећава да ће бити нови закон о високом образовању, ево само што није, а све досадашње измене Закона о високом образовању које имамо нису решиле нити један једини проблем који постоји у нашем високом образовању, а то је да је наше високо образовање застарело, инертно, не жели да се мења, не одговара нашим потребама и давно, давно превазиђено.

Наши универзитети, наши факултети се не налазе ни на каквим листама најбољих факултета у Европи. Ретки су изузеци који то успеју, да не причам о оним светским листама. Са наших факултета излазе професори српског језика, као што је моје основно образовање, који не знају како да организују час, како да разговарају са децом, како да заинтересују децу за оно што имају да им кажу, како да им пренесу знање, како да их науче. Са наших факултета излазе правници који нису видели уговоре све време студирања, који нису обучени за оно што ће им бити посао. Са наших факултета излазе људи који не знају оно за шта су се школовали.

Разлога за то има више. Између осталог, професори на високошколским установама нису у стању да им пренесу знање. Деца на нашим факултетима плаћају огромне школарине, због којих њихови родитељи дижу прескупе

кредите а да они ни дан-данас не знају на шта те њихове силне паре иду и шта то у току годину дана кошта 100, 200 или 300 хиљада динара, колико школарина на појединим факултетима износи.

Мислим да морамо да причамо о томе. Ако мислите да не треба, ако чекате звонце, ви се запитајте зашто седите овде.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање.

За 14 посланика, против – нико, уздржан – нико.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик мр Александра Јерков, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложила је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о изменама и допунама Закона о уџбеницима, који је поднела Народној скупштини 26. септембра 2016. године.

Реч има народни посланик Александра Јерков.

**АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ:** На крају основне школе деца добијају ону чувену свеску са задацима, са припремама за раније пријемни, а сада матуру коју треба да полажу, и ту је за случај српског језика обрађено целокупно градиво од петог до осмог разреда. Деца одговарају на питања из граматике и књижевности.

Између осталог, у тој вежбанци, у тој свесци за припрему за малу матуру обрађена је и приповетка „Немушти језик“. Има три питања из те приповетке. Не знам колико се сећате, то је она приповетка у којој јунак добије дар да разговара са животињама па му се разне неке авантуре дешавају. Између осталог, кобила му каже да му је жена трудна. Он дође кући, жена се смеје. Е сад, жена га пита због чега се смеје, он неће да јој одговори. Он излази напоље и, на наговор петла, враћа се у кућу, узима тољагу и испребија ту своју трудну жену. Прича се завршава речима – и жена га никада више није питала зашто се смеје.

То је наша народна књижевност, нико нема проблем са тиме. Међутим, оно са чиме бисмо сви морали да имамо проблем јесте начин на који је та приповетка обрађена у вежбанци коју годинама сваки осмак гледа, и то на начин који је 10 година стајао у тој вежбанци. Има три питања из ове приповетке.

Прво питање – због чега је жена главног јунака приповетке „Немушти језик“ заслужила да добије батине? Дакле, питање се поставља тако да је жена некако заслужила батине. Тачан одговор је под б) зато што је радознала. Друго питање – које врлине красе јунака приповетке „Немушти језик“? Тачан одговор је опет под б) храброст и радозналост. Дакле, жена је заслужила да добије батине зато што је радознала, а мушкарца краси радозналост као врлина.

То питање је стајало 10 година у вежбанци из српског језика и књижевности за основне школе. Професор Обрадовић зна колико смо се мучили да то буде избачено одатле; на крају јесте избачено. То је, ево, једна од ствари коју нико ни од професора, ни од наставника, ни од деце ни од родитеља није

приметио, да нешто са тим питањем и са тим одговорима није у реду. Е, то су наши учбеници. То је и даље систем по ком их ми одобравамо и то је нешто што ми морамо да променимо.

Видим, нажалост, да овде не постоји воља за то, али можда ће једнога дана бити. Ја ћу и даље предлагати док се не сложите са мном.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање.

За 12 посланика, против – нико, уздржан – нико.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик мр Александра Јерков, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложила је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о изменама и допунама Закона о пољопривредном земљишту, који је поднела Народној скупштини 12. септембра 2016. године.

Реч има народни посланик Александра Јерков.

АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ: Када сте усвајали Закон о пољопривредном земљишту, пре више месеци, молили смо вас да из њега избаците одредбу према којој у свакој општини у Србији трећина пољопривредног земљишта у државној својини може да се да изабраном привреднику – наравно, по слободном избору Владе Републике Србије и председника општине – на период од 99 година.

Ми смо уместо тога предлагали да се направи некакво јавно надметање, да се направи конкурс, да се направе услови ко могу бити ти привредници, приватници који узимају то земљиште у закуп, да се види које земљиште то може бити, да се не би десило да они узму најбоље земљиште у свакој општини а да онда самосталним пољопривредним произвођачима остане земљиште које је или необрадиво, или запарложено или лошег квалитета.

Молили смо вас да направите било какве услове и било какве критеријуме по којима можете да цените коме се то пољопривредно земљиште даје на период од 99 година, с обзиром на то да је то период у ком генерације у породицама које се баве пољопривредом неће моћи да обрађују то земљиште и уместо тога ће радити као надничари на некаквим великим пољопривредним поседима ваших пословних партнера који су та пољопривредна земљишта добили искључиво због тога што су блиско са неким из врха СНС-а.

Више од десет хиљада породица у Србији живи искључиво од тога што узима у закуп пољопривредно земљиште у државној својини и обрађује га. Ви сте их овом својом одлуком оставили без икаквих извора прихода и натерали сте их да раде на земљишту које сте, без икаквих критеријума, без икаквих услова, без икаквих правила, дали својим пољопривредним партнерима на период који је изузетно дуг.

Сада када видимо Закон о водама, видимо да нешто слично планирате да урадите и са водним земљиштем. Очигледно је читав овај закон усмерен ка томе да опет одабрани партнери СНС-а или некога из врха ваше странке дођу и до водног земљишта, да могу и тамо да граде, добијају директном погодбом закуп над водним земљиштем у случају да су изградили неки нелегалан објект тамо.

Опет се стално понавља та матрица у којој профитирају, доминирају и имају користи они који су кршили закон, они који су обилазили правила и то само на основу тога што су блиски са вама. Мислим да то треба да прекинемо. Хајде да почнемо са пољопривредним земљиштем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 12, против – нико, уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик магистар Александра Јерков, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложила је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања, који је поднела Народној скупштини 19. септембра 2016. године.

Реч има народни посланик Александра Јерков.

АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ: Стратегија развоја образовања у Србији до 2020. године је усвојена 2012. године. Усвојила ју је прва влада Александра Вучића, иако је она припремана годинама пре тога. У њеној изради су учествовали сви релевантни стручњаци који се баве образовањем. Свако ко се у Србији бави образовањем, размишља о образовању, пише о образовању, учествовао је у изради те стратегије.

Ви сте је усвојили 2012. године, из чега се могло помислити да је то нешто са чиме се ви слажете и да је то нешто што ћете ви подржати. У тој стратегији су наведена решења за све проблеме које ми имамо у нашем образовном систему, у нашим основним школама, у нашим средњим школама, а то су проблеми који се односе на застарели начин наставе, на лоше уџбенике, на чињеницу да деца немају никакав осећај припадности према школи, да се њихова школа своди на то да седе тамо и уче напамет шта им је речено на часу, па онда после одговарају, па за месец дана немају појма ни шта су радили, ни шта су научили, ни о чему су причали.

И у тој стратегији образовања су људи који се баве образовањем, који размишљају о образовању, који пишу о образовању дали начин на који они сматрају да до 2020. године наш огроман проблем може да се реши. Ви сте то прихватили, неко би рекао са жељом да се то заиста и реши, да се имплементира. Међутим, с обзиром на то да су као могућности да се имплементирају та решења

остале само две школске године, ја не знам на који начин ми мислимо да меримо шта смо урадили у образовању од 2012. до 2020. године.

Уместо тога ми имамо премијера који је отишао у Немачку, па је тамо видео да има дуално образовање и у буџету који је усвојен у суботу ми већ имамо нешто што се зове Фонд за промоцију дуалног образовања. Сви људи који се баве образовањем у Србији су против тога да се у Србију уведе дуално образовање. У стратегији апсолутно пише да се сви стручњаци из образовања у Србији противе дуалном образовању. Али нама не треба стратегија, нама само треба шта је Вучић у Немачкој видео и онда ћемо ми то да имплементирамо.

Ја вас молим да то не радите са образовним системом, јер не можемо правити стратегију на основу тога шта је Вучић видео у Немачкој па му се допало. Ако имамо стратегију, ако сте је ви усвојили, ја мислим да треба да је спроведемо. Начин да то урадимо јесте да усвојимо измене закона које имплементирају макар део онога што у Стратегији пише.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Захваљујем.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 12, против – нико, уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Милан Лапчевић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност, који је поднео Народној скупштини 20. октобра 2016. године.

Реч има народни посланик Милан Лапчевић.

**МИЛАН ЛАПЧЕВИЋ:** Поштовани председавајући, предложио сам да се у дневни ред ове седнице уврсти предлог измена Закона о порезу на додату вредност, којим се предвиђа да се укине ПДВ за храну и опрему за бебе. Који су разлози за тако нешто? Вероватно ова три минута не би била довољна да се поброје сви разлози, али ја ћу покушати да неке од њих изнесем. Наиме, познато је да је Србија земља са скоро највећом просечном старошћу у Европи, која износи у овом тренутку преко 43 године, да се сваке године у Србији роди за око 35.000 до 40.000 мање деце него што људи умре, да нам по том основу сваке године нестане по један град величине Неготина или Пријепоља. Само у току прошле године 38.150 људи је више умрло него што је рођено деце.

Када разговарате са родитељима зашто имају једно дете, а нажалост 43% породица у Србији има само једно дете, једва је 30% породица са двоје деце, а оних са троје и четворо је занемарљив проценат, једва неких 15-ак посто има троје или више деце, а број оних који имају проблема да добију дете се ближи броју од 30%. Када разговарате са људима зашто немају више деце, један од главних разлога и критеријума које износе родитељи јесте да је лош материјални

положај, да се нема посла и да одгајање деце није тако јефтино, да је све скупо, да је опрема за бебе скупа, да је храна за децу скупа.

Мислим да у тренутку у ком се Србија налази, као једна од најстаријих становништава у Европи, у тренутку када нам се сваке године по 40.000 људи мање роди него што умре, један од симболичних начина како можемо да помогнемо онима који желе да имају више деце а због својих материјалних услова то не могу јесте да се укине порез на додату вредност за опрему и за храну за бебе. Мислим да би то био симболички чин. Без обзира на то што смо добили и министра без портфеља који ће се бавити демографијом, мислим да би и ово био начин како можемо да помогнемо да се Србија обнови.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Захваљујем, колега Лапчевићу.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – пет, против – нико, уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Марко Ђуришић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о изменама Закона о финансирању локалне самоуправе, који су Народној скупштини поднели народни посланици Марко Ђуришић, Горан Богдановић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић и Здравко Станковић 24. октобра 2016. године.

Реч има народни посланик Марко Ђуришић.

**МАРКО ЂУРИШИЋ:** Хвала, поштовани председавајући.

Колеге народни посланици, Скупштина Србије је на почетку овог јесењег заседања, ове године, усвојила измене и допуне Закона о финансирању локалне самоуправе тако што је смањила део прихода пореза на промет који остаје локалним самоуправама са 80% на 76%. Ми нашим предлогом предлажемо да се тај проценат врати на старо.

Овај наш предлог је у пакету са једним другим законом, Законом о изменама и допунама пореза на доходак грађана, којим предлажемо да се овај порез, који је 80%, односно 76%, како је сада, остаје локалним самоуправама, смањи са 10% на 9%. Желим да образложим у ових неколико минута суштину због којих смо поднели ова два закона.

Пре свега, када је усвајана ова измена Закона о финансирању локалних самоуправа, могли смо да чујемо да су се локалне самоуправе сложиле са овим предлогом Владе и да оне немају ништа против да у 2017. години мало преко пет милијарди динара мање прихода по овом основу остваре. Како ће компензовати? Слушали смо разне начине. Углавном је идеја да се то компензује тако што ће гледати да буду што ближи председнику Владе и да од његове милости надокнаде овај губитак.



Тамо где те милости неће бити, локалне самоуправе су спремне да се задуже, да узму кредите и на неки други начин да покрију мањак који ће имати у каси, односно да одустану од неких важних инвестиција или социјалних пројеката како би успеле да исплате, пошто највећи део, нажалост, тих буџета локалних самоуправа одлази на плате запослених, који се драматично повећао у ове четири године колико је на власти Српска напредна странка.

Ако су се већ сложиле, онда сматрамо да је ових пет милијарди динара, колико треба да остане у буџету, више. Сада, ако је већ тако добро стање у буџету, а о томе смо слушали целе прошле недеље, да је дивно, да је сјајно, да имамо привредни суфицит и да је једини проблем у ствари у јавним предузећима и дуговима које држава мора да преузме на основу гаранција датих тим јавним предузећима, да тих пет милијарди искористимо тако што ћемо покренути процес растерећења привреде, оних који стварају додатну вредност у Србији, они који подижу тај фамозни БДП, од кога и од његовог раста сви у држави Србији зависимо, с обзиром на то да је главна замерка висок ниво пореза и доприноса...

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Захваљујем, колега Ђуришићу.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – пет, против – нико, уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Марко Ђуришић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о изменама Закона о порезу на доходак грађана, који су Народној скупштини поднели народни посланици Марко Ђуришић, Горан Богдановић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић и Здравко Станковић 13. октобра 2016. године.

Реч има народни посланик Марко Ђуришић.

**МАРКО ЂУРИШИЋ:** Хвала.

Значи, порез на доходак грађана, наш предлог је да се та пореска стопа смањи са 10% на 9%. Укупно издвајање на бруто плате у Републици Србији, проценат се није мењао више од 12 година и тај проценат спада у један од највиших у свету, а сасвим сигурно један од највиших у региону. Са много места можемо да чујемо да је то један од разлога зашто у Србији данас нема довољно страних и других инвестиција, домаћих инвестиција, зашто нам БДП расте најспорије у региону, иако стално слушамо да је то највећи раст.

Једноставно, то није истина. Подаци говоре нешто другачије. Уколико се ствари не промене, а то је нешто што привреда тражи годинама уназад, неће се променити ни инвестициона клима ни број инвестиција у Србији. Мислимо да је врло важно да се са тим крене. Ово јесте суштински једно симболично смањење и мислим да зацртани циљ треба да буде да пола плате која се исплаћује

радницима, да се 50% те вредности исплаћује за социјално, здравствено и друга осигурања и за порез на плате.

Влада очигледно нема намеру да крене у овај процес. Слушали смо прошле недеље, никаквих промена у овом смислу није било. Није било ни најава, чак је министар финансија експлицитно рекао да не види могућност, Фискални савет је рекао да би мера да се крене с озбиљнијим смањивањем пореза и доприноса на плате морала да се компензује у буџету подизањем ПДВ-а.

Да бисмо дошли до тих 50%, морале би да се комбинују разне мере, али ми мислимо да ово смањење пореза на доходак грађана, које је досада ишло локалним самоуправама а сада остаје у буџету без јасног плана на шта ће се трошити, може да се искористи да се покрене овај процес.

Значи, смањење пореза на доходак грађана са 10% на 9%, да се крене у том смеру, да видимо на који начин можемо да направимо функционалније и боље пословање фондова, и пензионог и здравственог фонда, и да се ту створи додатни простор за одређена смањења како бисмо побољшали инвестициону климу, како бисмо се изборили и против сиве економије, јер много фирми данас значајан део плате исплаћује на црно, радницима на руке, да се не би плаћао висок проценат пореза и доприноса.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – један, против – нико, уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Марко Ђуришић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о допунама Закона о акцизама, који су Народној скупштини поднели народни посланици Марко Ђуришић, Горан Богдановић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић и Здравко Станковић 22. новембра 2016. г.

Реч има народни посланик Марко Ђуришић.

**МАРКО ЂУРИШИЋ:** Хвала.

Поштовани председавајући, поштоване колеге посланици, ово је први пут да вас упознајем са нашим предлогом закона о допунама Закона о акцизама. Нешто о томе сам говорио у расправи о буџету. Имали смо један амандман, који Влада није прихватила, али је министар финансија изразио разумевање за нашу иницијативу и рекао да се он лично са тим слаже али да постоје одређени лобији због којих ова иницијатива раније није могла да прође Владу, па желим да вас упознам о чему се овде ради.

Наиме, идеја овог закона је да се на воћне сокове са додатком шећера и воде са додатком шећера уведе акциза од десет динара по литру. Ова идеја произлази из апела Светске здравствене организације, која је поводом проглашене епидемије гојазности у свету предложила владама свих земаља света да уведу одређено пореско оптерећење на воћне сокове са додатком шећера или

воде са додатком шећера који су један од разлога за драматично повећан број гојазних у свету у последњим деценијама.

У Србији ти бројеви изгледају овако: 21% становништва Србије је гојазно, а 35% је предгојазно. Седамсто хиљада људи болује од дијабетеса и постоји велика опасност да се тај број драматично повећа јер у највећем броју случајева код људи који пате од гојазности стварају се компликације и долази и до појаве дијабетеса.

Посебно је опасна гојазност код деце. Она је дуплирана, са 2,6% на 4,9%, и досада је, по неким подацима, 16 земаља увело овај порез, односно у свим тим земљама у којима то функционише неколико година уназад постигнути су добри резултати. Најбољи пример је суседна Мађарска, која је увела овај порез 2011. године и резултати су да је за 20% смањена потрошња воћних сокова са додатком шећера, а да је за толико отприлике повећана потрошња и производња природних воћних сокова.

Позивам вас да кренемо одмах у расправу, да не чекамо оно што је министар финансија рекао, а то је предлог Владе о изменама и допунама Закона о акцизама, који, бојим се, неће садржати ова решења. Ми ћемо се, сасвим сигурно, и у тој расправи залагати, кроз амандмане, да се ово решење прихвати, посебно охрабрени ставом министра финансија да он лично нема ништа против.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Захваљујем, колега Ђуришићу.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – шест, против – нико, уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Марко Ђуришић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог одлуке о образовању Анкетног одбора ради утврђивања чињеница и околности у вези са рушењем објеката у Београду, у делу града познатом као Савамала, 25. априла 2016. године, који су Народној скупштини поднели народни посланици Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Горан Богдановић, Ненад Константиновић и Здравко Станковић 6. јуна 2016. године.

Да ли народни посланик Марко Ђуришић жели реч? (Да.)

Изволите.

**МАРКО ЂУРИШИЋ:** Хвала.

Мој предлог постоји у скупштинској процедури више од пола године и, заједно с предлогом колеге Божовића, који данас није у могућности да образложи своју иницијативу и своје разлоге за један сличан предлог, који је он предложио и такође је у скупштинској процедури, желим још једном да поновим, иако сам, нажалост, сигуран да подршку владајуће већине нећемо добити.

Сви су упознати и мислим да сада сви грађани ових шест-седам месеци колико је прошло од тог догађаја, који се десио у ствари у изборној ноћи, знају

да је у делу Београда који је познат као Савамата дошло до рушења неколико објеката од стране непознатих лица са фантомкама на главама. Првих неколико дана, с обзиром на то да се то дешавало у постизборном периоду, некако јавност није обраћала пажњу на то. Међутим, како је време пролазило, сазнале су се разне чињенице и оно што је посебно забрињавајуће то је што се из извештаја Заштитника грађана могло видети да полиција, иако је била позвана да интервенише, по налогу неког из врха полиције није интервенисала.

Једно од питања на које бисмо желели, и сматрамо да морамо на Анкетном одбору да добијемо одговор јесте – ко је тај из врха полиције који је наредио дежурним полицајцима да не излазе на позив грађана? Ко је тај који је суспендовао државу Србију на неколико сати, на једном њеном делу? То је посебно важно питање за сваког грађанина Србије, јер ако живимо у Србији у којој се не зна ред, у којој су овакве ствари могуће, негде другде, нажалост, можемо и треба да се плашимо да ће се то можда десити и нама – да неко суспендује права грађана и обавезе државних органа да реагују у заштити права, а да се месецима после тога не добија одговор ко је и зашто то наредио.

Могли смо да сазнамо од председника Владе, који се укључио у решавање и расветљавање овог случаја, да су за рушење у Савамали одговорни „комплетни идиоти из врха градске власти“. Сада се питам да ли је тужилац онако експресно, као што саслушава потенцијалне председничке кандидате, тако исто саслушао и председника Владе, да их он упозна ко су ти „комплетни идиоти из врха градске власти“. И зашто је уопште коришћен тај израз о комплетним идиотима? Мени то изгледа као формулисање одбране, да када они дођу пред судију питају – зашто сте то урадили, рецимо, господине Мали?, а он каже – зато што сам комплетан идиот. И покуша на тај начин да се извуче, на олакшавајуће околности. Хвала.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – шест, против – нико, уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Марко Ђуришић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о изменама и допунама Закона о финансијској подршци породици са децом.

Реч има народни посланик Марко Ђуришић.

**МАРКО ЂУРИШИЋ:** Хвала.

Овај предлог је наша жеља да се драматична ситуација у Србији, која говори о томе да је 30% деце у Србији угрожено од сиромаштва, да је 25% грађана Србије угрожено од сиромаштва, да је 12% испод линије сиромаштва, да се коначно предузму активне мере и активна политика да се то стање промени.

Нажалост, код расправе о буџету који смо водили прошле недеље нисмо чули ниједну нову меру коју Влада планира. Из Владе смо на предлог нашег закона добили одговор да је у септембру поново, после избора нове владе, формирана нова радна група, која треба да овај закон припреми. Нажалост, чињеница тужна је да је пре више од две године била формирана радна група која је годину дана припремала предлог закона, која је онда тај закон упутила Влади, о ком се Влада никада није изјаснила, а онда су расписани избори.

С обзиром на то да је очигледно да ћемо у априлу следеће године заједно са председничким изборима имати парламентарне изборе, опет ћемо имати ситуацију да радна група неће имати, ако уопште стигне да заврши неки предлог закона, коме да га пошаље, да неће до вероватно друге половине 2017. године бити парламента који би тај закон усвојио да би неке нове политике могле да крену да се спроводе.

Позивам вас да ставимо на дневни ред до краја ове године, до краја мандата овог сазива овај наш предлог. Уколико Влада има нека друга, боља решења од онога што ми предлажемо, ми смо спремни, наравно, да прихватимо та решења, да отворимо разговор, али чињеница је, а то смо могли и да чујемо и од министра задуженог за ове ствари, министра Вулина – он је говорио о потреби бољег таргетирања помоћи коју држава даје социјално угроженим породицама, посебно породицама са децом.

Мере су старе, нису мењане скоро 10 година. Ситуација у Србији се променила и зато је потребно мењати овај закон на начин да оне социјалне групе које су посебно угрожене добију и највећу помоћ државе. У анализи Светске банке чињенице говоре да се на једну петину најугроженијих троши 18% средстава, а на једну петину најбогатијих грађана Србије троши се 28% средстава из целокупног буџета за социјална давања. Хвала.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – два, против – нико, уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Марко Ђуришић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о изменама и допуни Закона о култури, који је поднео Народној скупштини 16. септембра 2016. године.

Реч има народни посланик Марко Ђуришић.

**МАРКО ЂУРИШИЋ:** Хвала, поштовани председавајући.

Закон о култури, када је био на дневном реду на крају прошлог сазива, донео је неколико измена за које смо ми тада сматрали да нису добри. Овај наш предлог измена и допуна иде у правцу да се то измени.

Прва ствар је да се у Закон додају речи: уметничка фотографија. Тада је један део јавности тражио да то буде део закона како би се уметничка

фотографија прогласила за уметничко дело. Одговор Владе на овај наш закон каже да је термин „визуелна уметност“ шири и да овај термин има у себи термин „уметничка фотографија“ и сматрало се да није довољно добро и да је решење из праксе других земља да се о уметничкој фотографији говори као једном посебном, специфичном делу културе.

Други и вероватно најинтересантнији део везан је за право на остваривање признања за врхунски допринос националној култури. Тај део, ако се сећате расправе, прво је требало да буде потпуно избачен из закона, а онда је притиском јавности и не могу да кажем дебате у Парламенту, јер нисмо имали дебату овде него је министар пре почетка саме расправе предложио измене закона и оставио могућност доделе посебних признања за врхунски допринос националној култури, али у случајевима које одреди Влада својом уредбом.

Оно што ми сматрамо да није добро јесте да се ту остави било каква арбитрарност и да Влада одлучује о томе да ли је неко заслужио или није посебну награду, и сматрамо да је потребно применити решење као у случају врхунских спортиста. Сматрамо да је важност спорта за промоцију Србије подједнако важна као и важност културе. Јер, ако дајемо награде врхунским спортистима, сасвим сигурно је потребно давати награде врхунским културним радницима.

У том смислу сматрамо да није место да се ова материја уређује уредбом Владе, јер та уредба може да се примени. Она говори о томе да је награде могуће доделити, а не обавезно доделити, као што је то случај са спортистима. Зато сматрамо да је потребно изменити закон тако да се јасно у закону формулише под којим условима и у којим случајевима културни радници који дају врхунски допринос националној култури стичу право на ову награду, како се та награда утврђује и у ком износу.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – осам, против – нико, уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Марко Ђуришић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о изменама и допунама Закона о систему плата запослених у јавном сектору, који су Народној скупштини поднели народни посланици Марко Ђуришић, Горан Богдановић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић и Здравко Станковић 7. октобра 2016. године.

Реч има народни посланик Марко Ђуришић.

МАРКО ЂУРИШИЋ: Хвала, поштовани председавајући.

Мислим да важност измене овог закона посебно долази до значаја ако погледамо расправу прошле недеље у Парламенту везану за буџет где се доста

говорило о томе на који начин Влада третира запослене у јавном сектору. Оно што је наша прва замерка на закон који је донет почетком ове године, непосредно пред последње парламентарне изборе, јесте дефиниција јавног сектора. Наиме, у јавни сектор по овом закону нису убачена јавна предузећа, којима је оснивач Република, локална самоуправа и Аутономна Покрајина, као ни Народна Банка Србије ни Јавни сервис.

Сматрамо да је то прва и највећа мањкавост овог закона. Могли смо да видимо како Влада потпуно без неког јасног критеријума за 2017. годину повећава плате негде 6%, негде 5%, негде 4%, у неким случајевима не повећава уопште, пре свега запосленима у државној управи, у државним органима, у органима локалне самоуправе и аутономне покрајине.

Док смо ми овде водили расправу о буџету, била је, рецимо, сазвана Скупштина Аеродрома Београда, која је на дневном реду имала једну тачку дневног реда, а то је усвајање програма стимулације запослених, запослених који су у предузећу које је монополиста, које јесте остварило добитак зато што је једини пружалац услуга у Србији, као аеродром не постоји конкуренција, које је противзаконито запошљавало стотине радника, и то смо имали у извештајима и ДРИ и других органа. Сада то предузеће, које има очигледно вишка пара на свом рачуну, без икаквих проблема разматра програм стимулација запослених.

За то време радницима у државној управи се већ другу годину заредом не повећавају плате. Свима другима је повећање и даље мање од онога што им је одузето пре две године, када је смањена плата за 10% свима који примају изнад 25.000 динара.

Сматрамо да мора да се уведе ред. Ако желимо да у тај јавни сектор уведемо коначно ред, у њега морамо да уврстимо јавна предузећа. Она су, и када смо расправљали о буџету могли смо да чујемо, главни извор за дефицит који ћемо имати у овој и у наредној години. Зато вас позивам да ставите ову тачку на дневни ред.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Захваљујем.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – шест, против – нико, уздржаних – нема.

Констатујем да овај предлог није прихваћен.

Народни посланик Марко Ђуришић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о допуни Закона о порезу на додатну вредност, који је поднео Народној скупштини 16. септембра 2016. године.

Реч има народни посланик Марко Ђуришић.

**МАРКО ЂУРИШИЋ:** Хвала, поштовани председавајући.

Први пут посланичка група СДС–НПС предложила је овај закон 15. септембра 2015. године. Ово је једна мала измена закона, која предлаже да се

храна за бебе опорезује нижом стопом пореза на додату вредност. Значи, уместо 20%, колико је сада, на 10%.

Драго ми је што видим да се и неке друге посланичке групе укључују у ову иницијативу и сматрају да је дошло време да држава предузме неке активне мере и активне политике како би се демографско стање у Србији променило.

Тим бројевима се готово у сваком заседању и по разним тачкама дневног реда неко од колега народних посланика додирне. Чињеница је данас да је, и поред овако лоше ситуације, храна за бебе, а пре свега опрема за бебе у Србији вишеструко скупља него у земљама у окружењу. Мислим да је то поражавајућа чињеница и да је потребно да Влада уведе неке активне мере.

Није довољно то што сада имамо потпредседницу Владе задужену за демографска питања, која је добила и неки буџет у наредној години, којим треба да се дође до неких мера и политика којима ће се ствари променити, с обзиром да, понављам, иду нам избори, питање је шта ће од тог програма и плана бити урађено и када ће мере које се предложе доћи на дневни ред.

Ми имамо још неколико недеља до краја овог заседања. Бојим се да после тога више неће бити времена и расправе у овом парламенту, ићи ћемо на изборе, а онда ћемо чекати нову владу ко зна колико и питање је када ће Парламент моћи да почне да ради по предлозима Владе.

Пошто постоји овај један закон, ова једна мала мера, мислим да је чак у интересу владајуће већине да покаже да схвата да у Србији постоји проблем и да држава има неке механизме којима може да крене у решавање тог проблема. Ова мера сасвим сигурно не може да реши проблем.

Не слажем се са мишљењем Владе да се предлог овог закона не прихвати. Образложење зашто се не прихвата је зато што ово смањење стопе пореза не би обавезно водило и до смањења цене хране за бебе.

Мислимо да би, ако ова влада толико верује у тржиште и тржишну привреду, сасвим сигурно сваки произвођач хране за бебе искористио могућност да појефтини свој производ да буде конкурентнији, да оствари већи промет и да би сигурно цене пале најмање за онај проценат колико би смањили ПДВ, а верујемо да може ту да се нађе и више простора.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – осам, против – нико, уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Марко Ђуришић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о предлагању закона, који је поднео Народној скупштини 16. септембра 2016. године.

Реч има народни посланик Марко Ђуришић.



МАРКО ЂУРИШИЋ: Овај закон смо први пут предложили такође 15. септембра прошле године и мислим да нам ово време протекло од тада само даје за право да тражимо да се један овакав закон донесе у правном систему Србије.

Ово данашње заседање је илустративан пример. Од 22 тачке, колико је владајућа већина досад прихватила да се нађу на дневном реду, 18 је предложено по хитном поступку. Закон о буџету смо усвојили прошле недеље; такође је био стављен на дневни ред по хитном поступку и усвојен је после само седам дана. Значи, усвојен је за седам дана, а ми смо имали мање од два дана да се припремимо, пет дана дискусије и на крају смо усвојили буџет који би, по другим законима, морао да буде у скупштинској процедури најмање 15 дана пре усвајања, да дође у Скупштину првог новембра сваке године. Међутим, то није био случај. Овакав начин рада уноси несигурност у правни систем Србије, обесхрабрује људе који желе у Србију да улажу новац и да развијају бизнис, зато што не знају да ли ће и на који начин правни оквир у коме раде бити промењен.

У развијеним земљама, и демократски и економски развијеним, овакве ствари се не дешавају. Морају да постоје разлози за хитан поступак и ми овим законом дефинишемо који су то разлози. Једноставно, није могуће да, као данас, када је председавајући отворио седницу, чујемо да због разлога хитности ми данас расправљамо законе по хитном поступку без да је једном једином речју образложио шта је то хитно. Да ли је хитно то што данас престаје мандат, рецимо, судијама Уставног суда, а ми тек почињемо расправу о кандидатима и неколико дана нећемо имати Уставни суд у Србији? Ако је то хитно, а јесте хитно, да видимо зашто се то десило, ко је за то одговоран и како да се такве ствари више не дешавају.

Овај закон иде управо у том правцу, да се дефинишу који су то разлози за хитан поступак, да буду образложени и да буду испуњени неки услови, а не да се напише само да Влада сматра да то треба да буде донето по хитном поступку и да то буде разлог за кршење Устава и Уставом прописаног рока и о томе на који начин се закони усвајају у Скупштини и када закони ступају на снагу. Подсетићу вас, готово по правилу, закони, уместо осмог дана по објављивању, ступају на снагу даном објављивања у „Службеном гласнику“.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Ђуришићу.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – девет, против – нико, уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Марко Ђуришић, на основу чл. 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о престанку важења Закона о привременом уређивању начина исплате пензија, који су Народној скупштини поднели народни посланици

Марко Ђуришић, Горан Богдановић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић и Здравко Станковић 7. октобра 2016. године.

Реч има народни посланик Марко Ђуришић.

МАРКО ЂУРИШИЋ: И овај закон у овом сазиву поднет је, као што сте рекли, 7. октобра ове године, али први пут смо га поднели 15. септембра 2015.

Морам да признам да ћемо морати да извршимо исправку овог закона, јер назив закона је о привременом уређивању начина исплате пензија, а видели смо у расправи о буџету и о изменама и допунама овог закона да та реч „привремено“ више не важи. Влада је и дефинитивно одустала од концепта да овај закон важи три године, или мање, како су најављивали када је усвојен, и продужава његово важење унедоглед.

Надам се да ће и нови Уставни суд, како год буде изабран, пошто су сада промењене околности и тај закон више није привременог карактера, узети у разматрање његову уставност и ставити га ван снаге.

Оно што ми је драго, видим и знам да је посланик Божовић пре неког времена испред ДС-а и сада господин Обрадовић испред своје посланичке групе предлажу један сличан закон, закон који треба да исправи велику неправду која је учињена пре две године када су смањене пензије са образложењем да је то начин да се оствари фискална консолидација.

Сада, после две године видимо да та мера нити је била неопходна, нити је довела до смањења трошкова у буџету, а да, нажалост, постоје огромна места где се новац грађана нерационално троши и где је могуће уштедети 20 милијарди динара годишње, колико је за 750.000 пензионера умањена пензија 20% или 25%, а не 5,8% како је овде премијер говорио, јер је то ноторна неистина. Закон говори о умањењу пензија већих од 25.000 динара за 20%, односно пензија већих од 40.000 динара за 25%.

Наш предлог закона говори о томе да се од тренутка усвајања овог закона настави са исплатом пензија са нивоа који је постојао пре умањења, а да се разлика пензионерима којима је умањена пензија исплати у наредних шест месеци кроз једнократне исплате из буџета.

Сматрамо да има довољно места у буџету да се пронађе 20 милијарди динара, колико је ова мера уштедела буџету. Тих пара има на ставкама „субвенција страним инвеститорима“, које се врше транспарентно, „услуга по уговорима“, у „специјализованим услугама“ и другим стварима.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Ђуришићу.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – девет, против – нико, уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Марко Ђуришић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком –

Предлог закона о измени Закона о јавним медијским сервисима, који је поднео Народној скупштини 16. септембра 2016. године.

Реч има народни посланик Марко Ђуришић.

МАРКО ЂУРИШИЋ: Хвала.

Овај закон се већ скоро годину дана налази у процедури. Оно што је била моја велика забринутост јесте шта ће се дешавати од почетка наредне године, када је престајала најављена једногодишња подршка Јавном медијском сервису из буџета Републике Србије.

Нисам, да кажем, био у праву и видело се да ће та подршка бити настављена од стране Владе Републике Србије и буџета и наредне године. Наиме, усвојили смо буџет прошле недеље који поново са четири милијарде динара даје средства РТС-у. Појављују се ту и додатна средства за Јавни медијски сервис у Војводини. Очигледно је Влада решила да у изборној 2017. години „награди“ Јавни медијски сервис, купи његову лојалност и подршку у кампањи која нас очекује тиме што је задржала финансирање из буџета.

Не очекујем да ће доћи до промене висине таксе, која се плаћа од 1. јануара ове године, у износу од 150 динара. Имао сам страх да ће та такса бити повећана на максималан износ од 500 динара. Ако не престане финансирање од стране буџета, макар грађани имају ту добру вест да нема разлога за повећање ове таксе. Видећемо до краја године да ли ће се нешто изменити, то је у рукама Управног одбора Јавног медијског сервиса.

Оно што је суштина овог закона то је да он прецизније дефинише ко је обвезник плаћања таксе, да то може да буде само једанпут физичко лице и правно лице, да немамо случајеве као данас да, пошто се наплата врши преко електричног бројила, поново као она чувена такса коју је СНС најавио да ће укинути па је требало више од две године да је укине, а онда непуних годину и по дана после укидања је поново врати као терет грађанима Републике Србије, да се не плаћа на електрично бројило које једно исто физичко лице има на кућу, на гаражу, на помоћни објекат, на друге ствари, него да се та такса може плаћати само на стамбени објекат у ком физичко лице живи.

Позивам вас да гласате и подржите овај предлог.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – шест, против – један, уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, мр Иван Костић, Зоран Радојичић, Марија Јањушевић, проф. др Миладин Шеварлић и др Драган Весовић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложили су да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о изменама и допунама

Закон о пензијском и инвалидском осигурању, који су поднели Народној скупштини 14. новембра 2016. године.

Реч има народни посланик Бошко Обрадовић.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Поштовани председавајући, поштоване даме и господо народни посланици, поштовани грађани Србије који пратите овај директан пренос, помаже бог свима.

Двери су, гледајући интересе пензионера Србије, који су једна од најугроженијих социјалних категорија и, наравно, испуњавајући своје предизборно обећање на основу Споразума о социјалном партнерству који смо склопили са Удружењем синдиката пензионера Србије и Удружењем синдиката пензионисаних војних лица, у скупштинску процедуру предале два закона, тј. измене и допуне постојећих закона, којим би требало да се исправи неправда нанета пензионерима пре две године, када је СНС кренула у организовану пљачку законитих, односно стечених пензија.

У овом предлогу измена и допуна Закона о пензионерском осигурању ми смо предвидели, пре свега, усклађивање раста висине пензија са растом цена у држави Србији. Наиме, разлози за доношење овог закона произлазе из члана 70. Устава, којим је прописана обавеза Републике Србије да се стара о економској сигурности пензионера. Влада Републике Србије има обавезу редовног усклађивања пензија јер би, у супротном, пензионери били доведени у неповољан финансијски и социјални положај због инфлаторног умањења стварне вредности њихових пензија.

Дакле, шта сте ви, господо напредњаци, урадили пре две године када сте изменили постојећи закон и начин исплате пензија? Ви сте укинули и ону одредбу по којој пензије морају да се редовно усклађују са висином трошкова живота, односно са растом цена у току једне календарске године. Ви сте то вашим законским решењем обуставили и тиме сте нанели велику штету пензионерима у Србији. Ми овим нашим предлогом измена и допуна закона тражимо враћање те одредбе закона, по којој ће се, наравно, убудуће пензије усклађивати са трошковима живота, односно са растом цена.

Друга важна ствар коју предвиђају ове наше законске измене јесте поправљање још нечега што сте упропастили у овом закону, а то су измене начина бирања Управног одбора ПИО фонда. Са некадашњег 21 члана ви сте смањили на седам чланова Управног одбора и, наравно, од тих седам поставили сте да четири предлаже Влада Републике Србије и тиме преузели потпуну контролу, односно власт над ПИО фондом.

Шта то у пракси значи? То у пракси значи да ви сада, када владате ПИО фондом, стављате на даљу распродају наше лековите бање, наше изворе, дакле најлековитија лечилишта у Србији; хоћете и то да продате и приватизујете. То не бисте могли када би важио закон који ми предлажемо, по коме би се Управни

одбор ПИО фонда вратио на 15 чланова, где би пет чланова давали представници пензионера, дакле оних који су корисници ПИО фонда, а пет представници запослених, дакле оних који пуне ПИО фонд. Тада ви више не бисте имали већину и радили шта хоћете са имовином ПИО фонда.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – осам, против – нико, уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, мр Иван Костић, Зоран Радојичић, Марија Јањушевић, проф. др Миладин Шеварлић и др Драган Весовић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложили су да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог резолуције о геноциду Независне Државе Хрватске над Србима, Јеврејима и Ромима током Другог светског рата.

Реч има народни посланик Бошко Обрадовић.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Поштовани грађани Србије, на претходном скупштинском заседању владајућа већина, на челу са СНС, одбила је предлог Двери да се на дневном реду Народне скупштине нађе наш предлог резолуције о геноциду Независне Државе Хрватске над Србима, Јеврејима и Ромима током Другог светског рата. Ево, до овог тренутка нисмо успели да добијемо образложење због чега владајућа већина, због чега било који народни посланик, због чега би било који Србин и грађанин Србије одбио овај предлог резолуције.

Ево и да вам прочитам шта садржи ова резолуција, па ће грађани Србије закључити ваљда због чега је СНС ово одбила.

Под један, да су злочини усташа над Србима, Јеврејима и Ромима током Другог светског рата у Независној Држави Хрватској смишљен и планиран геноцид, онакав какав је дефинисан Конвенцијом о спречавању и кажњавању геноцида усвојеном од стране Генералне скупштине Уједињених нација 9. децембра 1948. године;

Под два, да је приликом спровођења овог геноцида само у Јасеновачком систему хрватских концентрационих логора за истребљење Срба, Јевреја, Рома и неистомишљеника мучено, пљачкано, силовано и потом убијано од стране Независне Државе Хрватске 700.000 Срба, 23.000 Јевреја и 80.000 Рома једино због тога што су припадали другом народу, вери или раси;

Под три, да је Независна Држава Хрватска била једина земља током Другог светског рата у којој су постојали концентрациони логори за истребљење деце – у Старој Градишки, Јасеновцу, Уштици, Јабланцу, Јастребарском, Ријечи код Јастребарског, Горњој Ријечи код Крижеваца и Лобограду, и да је у њима, према још недовршеним истраживањима, страдало 42.791 српско дете, 5.737 ромске и 3.710 јеврејске деце;

Под четири, да је злочин геноцида у Независној Држави Хрватској по својим размерама раван Холокаусту, који је нацистичка Немачка извршила над Јеврејима;

Под пет, да је током провођења овог геноцида велики број Срба био принуђен да зарад биолошког опстанка промени свој национални и духовно-историјски идентитет и да се одрекне своје православне вере и под присилом и смртном претњом прихвати римокатолицизам.

Дакле, поштоване колеге народни посланици, у име српског страдања у 20. веку, у име истине, и у домаћој јавности и у међународној јавности, о нашем страдању у 20. веку, посебно геноциду који смо преживели у Независној Држави Хрватској, ја вас молим да, после толико деценија, коначно ова тема дође на дневни ред Народне скупштине Републике Србије, да сви као један заједничким снагама усвојимо резолуцију о геноциду НДХ над Србима, највише над Србима, да коначно испричамо ту истину читавом свету, јер је бесмислено да очекујемо од међународне јавности да нас подржи и шири ту истину ако та истина не може да се чује на седници Народне скупштине Републике Србије.

Још једном вас позивам да размислите и подржите предлог Двери.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – шест, против – нико, уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, мр Иван Костић, Зоран Радојичић, Марија Јањушевић, проф. др Миладин Шеварлић и др Драган Весовић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложили су да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог одлуке о образовању Анкетног одбора ради утврђивања чињеница и околности везаних за дешавања током изборног процеса 2016. године, од дана расписивања републичких избора до дана објављивања коначних резултата избора, који су поднели Народној скупштини 14. новембра 2016. године.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Бошко Обрадовић.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Хвала.

Ево још једног предлога од стране Двери за који не видим нити један једини разлог зашто га сви заједно не бисмо прихватили. Наиме, у питању је формирање скупштинског анкетног одбора који би испитао шта се заправо дешавало на последњим изборима, ванредним, парламентарним, републичким изборима који су одржани у Србији.

Ово посебно зато што је управо СНС поднела један сличан предлог од стране Александра Мартиновића и, наравно, одбила да на дневни ред дође и сопствени предлог, из чега јасно закључујем да СНС одустаје од свог захтева за формирање анкетног одбора, одустаје од својих тврдњи, како је у своје време

говорио председник Владе и бројни функционери, да је најмање једна посланичка листа силом угурана у Скупштину.

Дакле, господо напредњаци, ако је најмање једна посланичка група или листа угурана у ову скупштину, па зашто не формирамо анкетни одбор да то утврдимо? Што не утврдимо ко је то ушао нелегално у Скупштину? Да ли то значи да су нечији мандати нелегални? Да ли то значи да је читава Народна скупштина нелегална, па тако и ви који овде седите? Ако имате неке доказе, зашто не подржите наш предлог за формирање анкетног одбора? Наравно да га нећете подржати. А знате зашто га нећете подржати? Зато што се плашите истине о изборној крађи коју сте вршили на претходним изборима.

Ево шта се тада заправо десило. Председник Владе Републике Србије Александар Вучић је, пре објављивања резултата од стране РИК-а, 24. априла око 22.00 сата из страначких просторија СНС-а обавестио јавност путем средстава јавног информисања да „три посланичке листе неће прећи цензус“. Дакле, Александар Вучић одређује ко ће прећи цензус у Србији, чиме је извршио притисак на рад РИК-а и проузроковао низ каснијих нерегуларности у поступку утврђивања резултата избора.

А ево, навешћу вам само једну. Уставни суд је још 16. јуна 2014. године донео одлуку да су избори на територији АП Косова и Метохије били практично супротни закону. А ви сте по истом упутству спровели изборе и 2016. године. Значи, радили сте против одлука Уставног суда и поново сте незаконито спровели изборе на Косову и Метохији, а да учесници на изборима нису имали могућност да имају своје чланове бирачких одбора на бирачким местима на Косову и Метохији.

И ви онда причате о регуларним изборима? Како неко може да вам верује да сте бројали наше гласове поштено? Наравно да сте крали. Наравно да нисте бројали наше гласове поштено, иначе бисте дали да и ми имамо чланове бирачког одбора па да заједно бројимо гласове, па да видимо колико је ко пребројао гласова. Можда ћете сада за председничке изборе да уведете да опозиција нигде на бирачким местима нема чланове бирачког одбора и да онда ви свуда у Србији, као што сте то радили на Косову и Метохији, бројите гласове. Дакле, ако смете, гласајте за формирање скупштинског анкетног одбора, докажете да сте у нечему у праву или ћутите.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 10, против – нико, уздржан – нико.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Иван Костић, Зоран Радојичић, Марија Јањушевић, Миладин Шеварлић, Драган Весовић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложили су да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о престанку важења Закона о

привременом уређивању начина исплате пензија, који су поднели Народној скупштини 14. новембра 2016. године.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Бошко Обрадовић.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Поштовани грађани Србије, посебно наши најстарији суграђани и пензионери, овај предлог измена и допуна закона који Двери предлажу од суштинског је интереса за све вас.

Шта је заправо позадина овог нашег предлога? Под један, укинути овај катастрофални закон о привременом начину исплате пензија којим су опљачкани пензионери у Србији, јер, не заборавите, можда вам неко сада на кашичицу повећава пензије, али и даље траје закон о смањењу ваших пензија. Прошло је више од две године, они вас и даље пљачкају. Дакле, ово није никакав привремени начин исплате пензија, јер траје више од две године и наставља да траје и у 2017. години.

Дакле, наставља се пљачка пензионера од стране Владе Александра Вучића. Како изгледа та пљачка? Пензионеру који је имао 30.000 динара пензију за ове две године опљачкано је 25.000 динара. Пензионеру који има 40.000 пензију за ове две године опљачкано је 48.000 динара. Пензионеру који има 50.000 динара за ове две године опљачкано је 79.000 динара. Или, рецимо, пензионеру који има 60.000 динара пензију СНС је за ове две године опљачкала 119.000 динара. Укупно гледано, ви сте, поштовани напредњаци, да то чују грађани Србије, пензионерима опљачкали 63 милијарде динара или близу 515 милиона евра за ове две године.

Нема веће пљачке у Србији од пљачке пензионера коју је извршила СНС. Зато Двери, испуњавајући своју обавезу према нашим партнерима из Удружења синдиката пензионера Србије и Удружења синдиката пензионисаних војних лица Србије, предлажу измене овог закона, укидају и враћају све што је отето у две године, колико је трајала пљачка пензионера. То је испуњење нашег предизборног обећања пензионерима.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – девет, против – нико, уздржан – нико.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Ђорђе Комленски, на основу члана 92. став 2. члана 157. став 2. и члана 170, 192. и 193. Пословника Народне скупштине, предложио је да се обави заједнички јединствени претрес о: Предлогу кандидата за судије Уставног суда Републике Србије, који је поднео председник Републике 24. новембра 2016. године; Предлогу за утврђивање листе кандидата за судије Уставног суда које именује председник Републике, који је поднела председница Народне скупштине Маја Гојковић 9. децембра 2016. године; Предлогу одлуке о



избору чланова Високог савета судства из реда судија апелационих судова, који је поднео Високи савет судства 23. новембра 2016. године; Предлогу одлуке о избору судија који се први пут бирају на судијску функцију, који је поднео Високи савет судства 3. новембра, 2016. године; Предлогу одлуке о престанку функције председника Привредног суда у Београду, који је поднео Одбор за правосуђе, државну управу и локалну самоуправу 27. септембра 2016. године; Предлогу одлуке о престанку функције председника Основног суда у Крушевцу, који је поднео Одбор за правосуђе, државну управу и локалну самоуправу 27. септембра 2016. године; Предлогу одлуке о престанку функције председника Прекршајног суда у Лозници, који је поднео Одбор за правосуђе, државну управу и локалну самоуправу 7. децембра 2016. године; Предлогу одлуке о изменама Одлуке о утврђивању састава Парламентарног одбора за стабилизацију и придруживање, који је поднела председница Народне скупштине 7. децембра 2016. године; Предлогу одлуке о измени Одлуке о утврђивању састава сталних делегација Народне скупштине Републике Србије у међународним парламентарним институцијама, који је поднела председница Народне скупштине Маја Гојковић 7. децембра 2016. године; Предлогу одлуке о изменама Одлуке о избору чланова и заменика чланова одбора Народне скупштине Републике Србије, који је поднела посланичка група СПС 6. децембра 2016. године и Предлогу одлуке о изменама Одлуке о избору чланова и заменика чланова одбора Народне скупштине Републике Србије, који је поднела посланичка група СНС 24. новембра 2016. године;

– други заједнички начелни претрес о: Предлогу закона о изменама и допунама Закона о пољопривреди и руралном развоју, који је поднела Влада 6. децембра 2016. године; Предлогу закона о изменама и допунама Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју, који је поднела Влада 6. децембра 2016. године и Предлогу закона о изменама и допунама Закона о водама, који је поднела Влада 6. децембра 2016. године;

– трећи заједнички начелни претрес о: Предлогу закона о управљању аеродромима, који је поднела Влада 6. децембра 2016. године; Предлогу закона о становању и одржавању зграда, који је поднела Влада 22. новембра 2016. године; Предлогу закона о транспорту опасне робе, који је поднела Влада 25. октобра 2016. године; Предлогу закона о изменама и допунама Закона о комуналним делатностима, који је поднела Влада 8. децембра 2016. године; Предлогу закона о изменама и допунама Закона о јавно-приватном партнерству и концесијама, који је поднела Влада 6. децембра 2016. године; Предлогу закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Уједињених нација о Централној канцеларији Пројекта Трансевропске железнице, који је поднела Влада 1. децембра 2016. године; Предлогу закона о потврђивању Мултилатералног споразума о комерцијалним правима у ванредном ваздушном авио-превозу у

Европи, који је поднела Влада 4. децембра 2016. године; Предлогу закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Народне Републике Кине о међусобном укидању виза за носиоце обичних пасоша, који је поднела Влада 6. децембра 2016. године.

Да ли народни посланик Ђорђе Комленски жели реч? (Не.)

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 130, против –16, уздржан – нико.

Народна скупштина је већином гласова прихватила овај предлог.

Народни посланик Марко Ђуришић, на основу члана 92. став 2. и члана 157. став 2. Пословника, предложио је да се обави заједнички јединствени претрес о: Предлогу кандидата за судије Уставног суда Републике Србије, који је поднео председник Републике 24. новембра 2016. године и Предлогу за утврђивање Листе кандидата за судије Уставног суда које именује председник Републике, који је поднела председница Народне скупштине Маја Гојковић 9. децембра 2016. године;

– други заједнички јединствени претрес о: Предлогу одлуке о избору члана Високог савета судства из реда судија апелационих судова, који је поднео Високи савет судства 23. новембра 2016. године; Предлогу одлуке о избору судија који се први пут бирају на судијску функцију, који је поднео Високи савет судства 3. новембра 2016. године; Предлогу одлуке о престанку функције председника Привредног суда у Београду, који је поднео Одбор за правосуђе, државну управу и локалну самоуправу Народне скупштине 27. септембра 2016. године; Предлогу одлуке о престанку функције председника Основног суда у Крушевцу, који је поднео Одбор за правосуђе, државну управу и локалну самоуправу Народне скупштине 27. септембра 2016. године; Предлогу одлуке о престанку функције председника Прекршајног суда у Лозници, који је поднео Одбор за правосуђе, државну управу и локалну самоуправу Народне скупштине 7. децембра 2016. године;

– трећи заједнички јединствени претрес о: Предлогу одлуке о изменама Одлуке о утврђивању састава Парламентарног одбора за стабилизацију и придруживање, који је поднела председница Народне скупштине Маја Гојковић 7. децембра 2016. године; Предлогу одлуке о измени Одлуке о утврђивању састава сталних делегација Народне скупштине Републике Србије у међународним парламентарним институцијама, који је поднела председница Народне скупштине Маја Гојковић 7. децембра 2016. године; Предлогу одлуке о изменама Одлуке о избору чланова и заменика чланова одбора Народне скупштине Републике Србије, који је поднела посланичка група СПС 6. децембра 2016. године; Предлогу одлуке о измени Одлуке о избору чланова и заменика чланова одбора Народне скупштине Републике Србије, који је поднела посланичка група СНС 24. новембра 2016. године;

– четврти заједнички начелни претрес о: Предлогу закона о изменама и допунама Закона о пољопривреди и руралном развоју, који је поднела Влада 6. децембра 2016. године; Предлогу закона о изменама и допунама Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју, који је поднела Влада 6. децембра 2016. године; Предлогу закона о изменама и допунама Закона о водама, који је поднела Влада 6. децембра 2016. године;

– пети заједнички начелни претрес о: Предлогу закона о управљању аеродромима, који је поднела Влада 6. децембра 2016. године; Предлогу закона о становању и одржавању зграда, који је поднела Влада 22. новембра 2016. године; Предлогу закона о транспорту опасне робе, који је поднела Влада 25. октобра 2016. године; Предлогу закона о изменама и допунама Закона о комуналним делатностима, који је поднела Влада 8. децембра 2016. године; Предлогу закона о измени и допуни Закона о јавно-приватном партнерству и концесијама, који је поднела Влада 6. децембра 2016. године;

– шести заједнички јединствени претрес о: Предлогу закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и УН о Централној канцеларији Пројекта Трансевропске железнице, који је поднела Влада 1. децембра 2016. године; Предлогу закона о потврђивању Мултилатералног споразума о комерцијалним правима у ванредном ваздушном авио-превозу у Европи, који је поднела Влада 4. новембра 2016. године; Предлогу закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Народне Републике Кине о међусобном укидању виза за носиоце обичних пасоша, који је поднела Влада 6. децембра 2016.

Да ли народни посланик Марко Ђуришић жели реч? (Да.)

МАРКО ЂУРИШИЋ: Хвала, поштовани председавајући.

С обзиром на то да сам досада безуспешно указивао на повреду члана 157. Пословника, став 2, који говори о могућности спајања тачака дневног реда, да пробамо да променимо лошу праксу ове скупштине да спајамо тачке супротно овом члану Пословника и да никада нисам добио подршку осталих колега посланика, ја сам сада предложио да обавимо расправу на овој седници на један другачији начин, поштујући чињеницу да имамо одређене предлоге одлука о избору судија или о престанку функција судија, о чланству у одборима и парламентарним телима у међународним институцијама где Скупштина Србије има своје представнике.

Предложио сам један другачији дневни ред, сматрајући да ћемо на тај начин водити квалитетнију дискусију. Мој предлог је да ове 22 тачке дневног реда расправљамо у шест одвојених целина. Сматрам да је прву обједињену расправу – о судијама Уставног суда немогуће квалитетно водити заједно са расправом о избору судија, рецимо, прекршајног суда и заједно са расправом о избору чланова делегација Скупштине Србије у парламентарним телима.

Мислим да треба да прекинемо са том лошом праксом спајања и обједињавања. Пошто само указивање на повреду Пословника код обједињавања онако како то предлаже владајућа већина није наишло на разумевање и подршку колега посланика, одлучио сам се онда да на овај други начин покушам да вас убедим у то да можемо логичније и у складу са Пословником да објединимо расправу, да тиме расправа добије на квалитету, да можда само мало више времена потрошимо, а да имамо квалитетнију расправу која ће, на крају, да доведе и до квалитетније одлуке.

Позивам вас да усвојите овај наш предлог. Верујем да ћемо у том случају бити само на добитку, да ћемо квалитетније дискутовати о свакој од ових тема, и о судијама Уставног суда, и о судијама који се први пут бирају на судијску јавну функцију и о томе на који начин су формиран и функционишу одбори у Скупштини Србије и наше парламентарне делегације.

Слажем се да објединимо расправу о сету закона везаних за пољопривреду, али мислим да међународни споразуми немају никакве везе са законом о становању или законом о комуналним делатностима, који су обједињени у јединствену расправу. Мислим да ћемо за дан или два више рада само добити на квалитету и да на крају сви добијамо усвајањем једног оваквог предлога. Хвала.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 15, против – нико, уздржаних – нема.

Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Реч има народни посланик Саша Радуловић, по Пословнику.

**САША РАДУЛОВИЋ:** Члан 157. став 2: Народна скупштина може да одлучи да обави заједнички начелни претрес о више предлога закона који су на дневном реду исте седнице а међусобно су условљени или су решења у њима међусобно повезана.

Објасните ми како су међусобно условљени или повезани закон о становању, аеродроми, потврђивање међународних уговора и комуналне делатности. Због чега радите ово? Више је него очигледно да је ово кршење Пословника. Покушавате да скратите расправу. Због чега на овакав начин дозвољавате да се обједине тачке дневног реда које никакве везе немају једна са другом?

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Пошто сам дужан да одговорим, колега Радуловић сигурно зна да сваки папир који је предат, у складу са Пословником, а треба да се нађе на изјашњавању код народних посланика, мора да се нађе. Народна скупштина је одлучила да обједини расправу и самим тим не може бити кршење Пословника, јер то није одлука једног појединца. Народна скупштина је донела овај пословник и Народна скупштина тумачи.

(Саша Радуловић: А да одлучимо да вам узмемо све паре из новчаника?)

Пошто смо се изјаснили о предлозима за стављање на дневни ред седнице аката по хитном поступку, предлозима за допуну предложеног дневног реда и о предлозима за спајање расправе, на основу члана 93. став 3. Пословника Народне скупштине, стављам на гласање предлог дневног реда у целини.

Закључујем гласање.

Констатујем да је Народна скупштина већином гласова народних посланика утврдила дневни ред Шесте седнице Другог редовног заседања Народне скупштине Републике Србије у 2016. години у целини.

#### Дневни ред:

1. Предлог кандидата за судије Уставног суда Републике Србије, који је поднео председник Републике;

2. Предлог за утврђивање листе кандидата за судије Уставног суда које именује председник Републике, који је поднела председница Народне скупштине Маја Гојковић;

3. Предлог одлуке о избору чланова Високог савета судства из реда судија апелационих судова, који је поднео Високи савет судства;

4. Предлог одлуке о избору судија који се први пут бирају на судијску функцију, који је поднео Високи савет судства;

5. Предлог одлуке о престанку функције председника Привредног суда у Београду, који је поднео Одбор за правосуђе, државну управу и локалну самоуправу Народне скупштине;

6. Предлог одлуке о престанку функције председника Основног суда у Крушевцу, који је поднео Одбор за правосуђе, државну управу и локалну самоуправу Народне скупштине;

7. Предлог одлуке о престанку функције председника Прекршајног суда у Лозници, који је поднео Одбор за правосуђе, државну управу и локалну самоуправу Народне скупштине;

8. Предлог одлуке о изменама Одлуке о утврђивању састава Парламентарног одбора за стабилизацију и придруживање, који је поднела председница Народне скупштине Маја Гојковић;

9. Предлог одлуке о измени Одлуке о утврђивању састава сталних делегација Народне скупштине Републике Србије у међународним парламентарним институцијама, који је поднела председница Народне скупштине Маја Гојковић;

10. Предлог одлуке о изменама Одлуке о избору чланова и заменика чланова одбора Народне скупштине Републике Србије, који је поднела Посланичка група Социјалистичка партија Србије;

11. Предлог одлуке о изменама Одлуке о избору чланова и заменика чланова одбора Народне скупштине Републике Србије, који је поднела Посланичка група Српска напредна странка;

12. Предлог закона о изменама и допунама Закона о пољопривреди и руралном развоју, који је поднела Влада;

13. Предлог закона о изменама и допунама Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју, који је поднела Влада;

14. Предлог закона о изменама и допунама Закона о водама, који је поднела Влада;

15. Предлог закона о управљању аеродромима, који је поднела Влада;

16. Предлог закона о становању и одржавању зграда, који је поднела Влада;

17. Предлог закона о транспорту опасне робе, који је поднела Влада;

18. Предлог закона о изменама и допунама Закона о комуналним делатностима, који је поднела Влада;

19. Предлог закона о изменама и допунама Закона о јавно-приватном партнерству и концесијама, који је поднела Влада;

20. Предлог закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Уједињених нација о Централној канцеларији Пројекта Трансевропске железнице, који је поднела Влада;

21. Предлог закона о потврђивању Мултилатералног споразума о комерцијалним правима у ванредном ваздушном авио-превозу у Европи, који је поднела Влада;

22. Предлог закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Народне Републике Кине о међусобном укидању виза за носиоце обичних пасоша, који је поднела Влада.

Прелазимо на рад по утврђеном дневном реду седнице.

Сагласно одлуци Народне скупштине да се обави заједнички јединствени претрес о предлозима аката из тачака од 1. до 11. дневног реда, а пре отварања заједничког јединственог претреса, подсећам вас да, сходно члану 97. Пословника Народне скупштине, укупно време расправе за посланичке групе износи пет часова, као и да се ово време распоређује на посланичке групе сразмерно броју народних посланика чланова те посланичке групе.

Молим посланичке групе, уколико то већ нису учиниле, да одмах поднесу пријаве за реч, са редоследом народних посланика.

Сагласно члану 200. став 2, члану 201. ставу 2, члану 202. ставу 2. и члану 192. ставу 3. а сходно члану 157. ставу 2. Пословника Народне скупштине, отварам заједнички јединствени претрес.

Прелазимо на т. 1–11. дневног реда (заједнички јединствени претрес):  
ПРЕДЛОГ КАНДИДАТА ЗА СУДИЈЕ УСТАВНОГ СУДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ;

ПРЕДЛОГ ЗА УТВРЂИВАЊЕ ЛИСТЕ КАНДИДАТА ЗА СУДИЈЕ УСТАВНОГ СУДА КОЈЕ ИМЕНУЈЕ ПРЕДСЕДНИК РЕПУБЛИКЕ;

ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ О ИЗБОРУ ЧЛАНА ВИСОКОГ САВЕТА СУДСТВА ИЗ РЕДОВА СУДИЈА АПЕЛАЦИОНИХ СУДОВА;

ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ О ИЗБОРУ СУДИЈА КОЈИ СЕ ПРВИ ПУТ БИРАЈУ НА СУДИЈСКУ ФУНКЦИЈУ;

ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ О ПРЕСТАНКУ ФУНКЦИЈЕ ПРЕДСЕДНИКА ПРИВРЕДНОГ СУДА У БЕОГРАДУ;

ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ О ПРЕСТАНКУ ФУНКЦИЈЕ ПРЕДСЕДНИКА ОСНОВНОГ СУДА У КРУШЕВЦУ;

ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ О ПРЕСТАНКУ ФУНКЦИЈЕ ПРЕДСЕДНИКА ПРЕКРШАЈНОГ СУДА У ЛОЗНИЦИ;

ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ О ИЗМЕНАМА ОДЛУКЕ О УТВРЂИВАЊУ САСТАВА ПАРЛАМЕНТАРНОГ ОДБОРА ЗА СТАБИЛИЗАЦИЈУ И ПРИДРУЖИВАЊЕ;

ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ О ИЗМЕНИ ОДЛУКЕ О УТВРЂИВАЊУ САСТАВА СТАЛНИХ ДЕЛЕГАЦИЈА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ У МЕЂУНАРОДНИМ ПАРЛАМЕНТАРНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА;

ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ О ИЗМЕНИ ОДЛУКЕ О ИЗБОРУ ЧЛАНОВА И ЗАМЕНИКА ЧЛАНОВА ОДБОРА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ;

ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ О ИЗМЕНАМА ОДЛУКЕ О ИЗБОРУ ЧЛАНОВА И ЗАМЕНИКА ЧЛАНОВА ОДБОРА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ.

Сада одређујем паузу у трајању од 10 минута.

(После паузе – 13.35)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Верољуб Арсић): Даме и господо народни посланици, настављамо са радом.

Да ли предлагач, односно представници предлагача желе реч? (Да.)

По Пословнику, народни посланик Миљан Дамјановић.

МИЉАН ДАМЈАНОВИЋ: Господине Арсићу, прекршен је члан 96. Пословника, а и у складу са чланом 112. тачка 4. Устава Републике Србије председник Републике предлаже Народној скупштини носиоце функција у складу са Уставом и законом.

Можете посведочити да у материјалу који смо добили од генералног секретара председника, Недељка Тењовића, иако и ту није баш најбоље дефинисано, пише: „Достављам Вам Предлог председника Републике, господина

Томислава Николића, као кандидате за судије Уставног суда.“ Ваљда доставља предлоге. И данас би онда овде требало да се појави... Ем је то неписмено, јер овде испада да је председник Републике предложен за судију Уставног суда, али авај, а с друге стране, требало је онда предлагач овде пред нама да се појави и онда, каже члан 96, да он добије реч итд.

Сада, оно што је непобитно и несумњиво тачно, поставља се питање даље дискусије и даљег вођења овог нашег састанка, да ли је разлог за недолазак председника Републике то што су тема судије Уставног суда, јер, као што знамо, човек који има фалсификовану, односно купљену диплому, човек који је крао мандате, човек који је нелегално направио викендице не само да не заслужује, него је морао досад више пута поднети оставку на функцију председника Републике, али је срамота непоштовање овог парламента. Јер је он морао данас бити овде пред нама да образлаже предлоге које нам је писменим путем доставио. Хвала.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** У члану 96, ово је обједињена расправа, имамо више предлагача, а што се тиче ваших примедби на члан 112. Устава Републике Србије, нисмо надлежни ми као Народна скупштина да одлучујемо о повреди Устава, тако да немамо могућност да интервенишемо по том питању.

Да ли желите да се Скупштина у дану за гласање изјасни о вашој повреди Пословника? (Да.)

По Пословнику, Наташа Сп. Јовановић.

Изволите.

**НАТАША Сп. ЈОВАНОВИЋ:** Господине Арсићу, замолила бих вас, јављам се по члану 27. Пословника, да не обмањујете јавност.

Тачно је, ми имамо више предлагача, једног тог Томислава Николића, који је дао предлог за судије Уставног суда, тражио је његово присуство господин Миљан Дамјановић, а колико знам, ви нисте Маја Гојковић, ви сте један од шест потпредседника и тренутно је замењујете, такође је председник Скупштине требало да буде овде као предлагач једног броја кандидата, јер, да би јавност знала, 9. децембра госпођа Гојковић је упутила овај акт са сагласностима свих кандидата које су предложиле посланичке групе ради именовања од предложених десет кандидата пет судија са ове листе.

Господин Томић је овде сасвим оправдано, по позиву Народне скупштине, као изабрани члан Високог савета судства из реда судија, јер смо добили обавештење да је председник Високог савета судства, господин Милојевић, спречен да дође.

Верујем да ће господин Томић у складу са својим овлашћењима моћи да говори само о оним кандидатима који се бирају на судијске функције у неким другим судовима, чији предлог овде имамо у обједињеној расправи, а да би се стекли услови за рад, морате да обезбедите присуство и остала два предлагача,



јер избор судија Уставног суда који сада радите, рекла бих, наврат-нанос, чекали сте последњи тренутак иако вас је упозоравала СРС да је крајње време да о томе размишљате још у септембру или почетком октобра, међутим, чак, сетите се, ако пажљиво пратите, а верујем да да, када је госпођа Радета на десетогодишњицу проглашења Устава РС рекла – Уставни суд немамо јер овима је истекао мандат.

То се управо десило и сада, пошто на такав начин треба да, у крајњем року, изаберемо судију Уставног суда, молим вас да поступите у складу са Пословником и чланом 96, јер од овлашћених предлагача овде једино имамо господина Томића, који може да говори о листи коју он предлаже.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Не бих се сложио са вама, колегинице Јовановић. Сматрам да члан 27. Пословника о раду Народне скупштине није прекршен. Као што је вама познато, Народна скупштина може и има обавезу да инсистира само за оне представнике предлагача које и бира. У овом случају председника Републике бирамо на директним изборима, тако да је његова воља и право да одлучи да ли ће бити на овој седници или не.

Да ли желите да се Народна скупштина у Дану за гласање изјасни о томе? (Не.)

Да ли неко од представника предлагача жели реч? (Да.)

Изволите.

**МИРОЉУБ ТОМИЋ:** Уважени председавајући, даме и господо народни посланици, ја сам представник Високог савета судства и овде сам везано за две тачке дневног реда. С обзиром на то да је овде обједињена расправа, онда ћу као овлашћени предлагач да нешто кажем више о предлогу за избор изборног члана Високог савета судства из реда апелационих судова. То је једна тачка дневног реда. Друга тачка јесте – избор судија Основног суда у Убу, односно предлог за избор за судију Основног суда у Горњем Милановцу.

Као што је познато, одредбом члана 22. Закона о Високом савету судства прописано је да се један члан Савета бира из редова судија апелационих судова. Како је чланом 21. истог закона прописано да одлуку о отпочињању поступка предлагања кандидата доноси председник Савета најмање шест месеци пре истека мандата изборних чланова, а то је петог септембра 2016. године, председник Високог савета судства такву је одлуку и донео.

Читав изборни поступак је спровела Изборна комисија Високог савета судства на изборима за изборног члана Високог савета судства из реда судија апелационих судова. Учествовала су два кандидата, и то Драгана Бољевић, судија Апелационог суда у Београду, и Александар Пантић, судија Апелационог суда у Нишу.

На спроведеним изборима, на којима је учествовало 95,61% од укупног броја судија који обављају судијску дужност у апелационим судовима, те после завршених избора, утврђено је да је за Драгану Бољевић укупно гласао 81 судија

– 38,76% укупног броја гласова, а да је за судију Апелационог суда у Нишу Александра Пантића гласало укупно 128 судија – 61,24% укупног броја гласова.

На основу оваквих резултата и одредбе члана 35. Закона о Високом савету судства, који предвиђа да Савет предлаже једног кандидата са највећим бројем гласова, и на основу записника о утврђивању резултата избора који нам је доставила изборна комисија, Високи савет судства је предложио Народној скупштини да за члана Високог савета судства из реда судија апелационих судова изабере судију Апелационог суда у Нишу Александра Пантића.

Само неколико речи о колеги. Колега је, иначе, од 1984. до 1998. године радио као адвокатски приправник, а од 1998. до 2010. године као адвокат. Током бављења адвокатуром обављао је више функција у Адвокатској комори и то као дисциплински судија, члан Управног одбора Адвокатске коморе Ниш, председник Адвокатске коморе Ниш, члан Управног одбора Адвокатске коморе Србије, а од Адвокатске коморе Ниш добио је и плакету као највише признање те коморе. Иначе, колега Пантић је активно учествовао у раду и Правне клинике Правног факултета у Нишу.

За судију Апелационог суда у Нишу изабран је децембра 2009. године и у том суду обавља послове заменика председника Апелационог суда, заменика председника Одељења судске праксе, председника Грађанског одељења и председника једног парничног већа у Грађанском одељењу. На Правосудној академији редовно држи предавања у склопу стручног усавршавања судија са подручја Апелационог суда у Нишу.

На основу свега што сам изнео Високи савет, сагледавајући пре свега резултате гласања на спроведеним изборима, предлаже Скупштини да колегу Александра Пантића, судију Апелационог суда у Нишу, изабере за изборног члана Високог савета судства из реда судија апелационих судова. То је што се тиче овог предлога који се односи на ову тачку дневног реда.

Како сам разумео да се ради о обједињеној расправи, ја ћу само у кратким цртама везано за предлог Високог савета судства везано за предлоге који се односе за избор за судије Основног суда у Убу и за предлог који се односи за избор за судије Основног суда у Горњем Милановцу.

Познато је да је Високи савет судства, у складу са одредбом члана 47. Закона о судијама, најпре у „Службеном гласнику“ а потом и у дневном листу „Политика“ од 19. маја 2016. године, огласио избор судија за Основни суд у Убу ради попуне једног судијског места и Основног суда у Горњем Милановцу ради попуне једног судијског места.

У поступку предлагања кандидата за избор судија Високи савет судства је, на основу члана 52. Пословника о раду, образовао комисије. Ја сам то и раније причао на овим седницама Скупштине, да је задатак тих комисија управо да процени најпре благовременост пријава, да обаве разговоре са кандидатима који

су се пријавили за избор и да оцене да ли ови кандидати испуњавају критеријуме и мерила за избор.

Високи савет судства за све пријављене кандидате, а напомињем да се за Уб укупно пријавило 24 кандидата, од тога судијских помоћника 21, осталих три кандидата, а да се на конкурс за Основни суд у Горњем Милановцу пријавило укупно 19 кандидата, од тога судијских помоћника 13, адвоката један и осталих кандидата три, дакле да је за све њих прибављено мишљење о стручности, оспособљености, достојности за обављање ове судијске функције. За кандидате који долазе из судова, дакле ради се о стручним сарадницима, односно судијским помоћницима, прибављено је мишљење седнице тог суда и мишљење седнице непосредно вишег суда. Причали смо и раније да је кључна ствар заправо то како судије оцењују досадашњи рад тих судијских помоћника.

За кандидате који не раде у суду, а било је и таквих кандидата, прибављено је мишљење о стручности, оспособљености и достојности за вршење судијске функције од органа и организација у којима раде, односно, с обзиром на то да је овде било адвоката који су се пријавили за избор, прибављено је мишљење адвокатске коморе у чији именик је адвокат уписан.

Комисија је обавила разговор са свим кандидатима који су поднели пријаву на оглас за избор, па је, на основу извештаја комисија које су биле формиране, узимајући у обзир прибављено мишљење седница свих судија кандидата где раде, Високи савет, ценећи одредбе члана 43. Закона о судијама и одредбе члана 4, 6, 7, 8. и 9. Одлуке о утврђивању критеријума и мерила за оцену стручности, оспособљености и достојности за избор судија и председника судова, предложио, то сте већ добили у материјалима, да се за судију Основног суда у Убу изабере Ненад Ђукић, судијски помоћник у Основном суду у Убу.

Пошто имамо само два кандидата, само у неколико реченица ћу рећи да је Ненад Ђукић рођен 1979. године, да је завршио Правни факултет у Београду са општим успехом 8,29, да је најпре радио као волонтер, затим као судијски помоћник, да је положио правосудни испит 2009. године. Радио је прво у Основном суду у Ваљеву, све до јануара 2014. године, а од јануара 2014. године је распоређен на радно место судијског сарадника у Основном суду у Убу, где од 1. марта 2014. године, између осталог, обавља и послове секретара Основног суда. Поред тога израђује одлуке о кривичној материји, обавља послове координатора за медије и припрема и правна питања и све оно што је битно као припрема у поступку одлучивања, односно суђења у конкретним предметима.

Оно што је врло важно јесте да је за 2013, 2014. и 2015. годину оцењен највишим оценама; то су оцене „нарочито се истиче“. Још једна ствар која је битна за овог кандидата јесте да је Ненад Ђукић, према мишљењу свих судија Апелационог суда у Београду, други на ранг-листи према броју добијених гласова, што је изузетно значајно с обзиром на то да је Апелациони суд

инстанцијоно виши суд у односу на судове у којима је раније радио колега Ђукић.

Када је реч о кандидату за Горњи Милановац, ВСС је предложио да кандидат буде Дарко Рашковић. То је корисник почетне обуке на Правосудној академији, који је рођен 1985. године у Крагујевцу. Завршио је Правни факултет са оценом 8,71. Видимо да су и један и други кандидат завршили факултете са изузетно високим просеком. Најпре је радио као приправник у адвокатској канцеларији, затим је наставио да ради на месту судијског приправника у Привредном суду у Крагујевцу. Правосудни испит је положио 2012. године и после тога је наставио да ради у истом суду. Од 1. децембра 2013. године засновао је радни однос у Правосудној академији, а завршни испит ове академије положио је 1. јула 2016. године, са највишом оценом 5.00, и након тога је распоређен у Одељење за привредне спорове у Привредном суду у Крагујевцу.

Према мишљењу директора Правосудне академије, то је установа у којој је кандидат досад обављао функцију, чије је мишљење врло релевантно, кандидат Дарко Рашковић је стручан, оспособљен и достојан за обављање судијске функције и у потпуности испуњава све услове.

То су сви параметри и чињенице које је Високи савет судства имао у виду и, ценећи све ове резултате рада, сва мишљења и све остале параметре у њиховој свеукупности, дошао до закључка да недвосмислено, једногласно предложи ова два кандидата за избор – за Основни суд у Убу, а другог за Основни суд у Горњем Милановцу, са уверењем да ће, уколико буду изабрани, дакле уколико Народна скупштина подржи овај предлог ВСС-а, пружити најбоље резултате и помоћи да се резултати рада у тим судовима поправе и да судови буду ефикаснији и ажурнији. Толико. Хвала.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Захваљујем.

Да ли још неко од представника предлагача жели реч?

Да ли известиоци надлежних одбора желе реч?

Да ли председници, односно представници посланичких група желе реч?

Реч има народни посланик Петар Петровић.

**ПЕТАР ПЕТРОВИЋ:** Поштовани председавајући, уважени представници Високог савета судства, даме и господо народни посланици, посланичка група Јединствене Србије ће у дану за гласање подржати све предлоге који су данас пред нама. Ја о неким предлозима нећу говорити јер су у питању ствари техничке природе, као што је прихватање оставки председника Прекршајног суда у Лозници и председника Основног суда у Крушевцу и разрешење председника Привредног суда у Београду због избора на функцију судије Апелационог привредног суда у Београду. Дакле, то је ствар више техничке природе и о томе мислим да и није потребно трошити речи.

Када су у питању предлози Високог савета судства за избор судије Основног суда у Убу и Основног суда у Горњем Милановцу, тзв. трогодишњаци, односно избор судија који се први пут бирају на судијску функцију, господин Томић је врло исцрпно објаснио о каквим кандидатима се ради. Ја сам и као председник Одбора био присутан на Високом савету судства и могу да кажем овде да је ВСС једногласно предложио Народној скупштини да се ови кандидати изаберу за судије Основног суда у Горњем Милановцу и Основног суда у Убу. Ради се о кандидатима који по свему заслужују да добију шансу и буду изабрани за судије ова два поменута суда. Било је и других кандидата, али се Комисија у разговорима определила да Високом савету судства предложи ова два кандидата и предлажем да их изаберемо, односно да подржимо овај предлог ВСС-а.

Када се ради о кандидатима за избор за Уставни суд, ради се о две врсте кандидата, односно имамо пред собом осам кандидата које је предложио председник Републике и ми треба у дану за гласање да се определимо за четири кандидата. Што се тиче посланичке групе Јединствене Србије, ми ћемо се определити за оне кандидате за које сматрамо да су својим досадашњим радом заслужили да буду судије Уставног суда.

Овде, као што сам рекао, има осам кандидата. Посланички клуб Јединствене Србије може са задовољством да констатује да има стварно добрих кандидата, као што су проф. др Милан Шкулић, професор на Правном факултету у Београду, Мирослав Николић, председник Апелационог привредног суда у Београду, Снежана Марковић, заменик републичког јавног тужиоца у Београду и други кандидати. Нажалост, можемо да изаберемо само четворо.

Када је у питању предлагање 10 кандидата председнику Републике, који треба од тих 10 да изабере пет за судије Уставног суда, ја морам само једну опаску у име посланичког клуба Јединствене Србије да изнесем овде, уопштено. То је да међу 18 кандидата које имамо овде на списку пред собом, онолико колико сам успео да прочитам њихове богате биографије, 14 су из Београда. Само четворо кандидата су ван Београда. Један је из Панчева, један из Севојна, један са Палића и четврти није ни битно одакле је али знам да није из Београда.

Постављам једно питање у име посланичког клуба Јединствене Србије свима нама – да ли је могуће да је сва правничка памет концентрисана у Београду и да од 18 кандидата 14 буде из Београда? Не интересује мене где је он рођен, рођен је он пре 50 година негде, али је он своју каријеру градио у Београду и живи у Београду. Да ли је могуће да у Нишу, који има универзитет, да у Крагујевцу, који такође има универзитет, да у Ужицу, хоћу да кажем и у мом Поморављу нема кандидата који су стекли право да буду бар кандидати за судије Уставног суда? Не морају да буду изабрани, ваљда су неким својим досадашњим радом показали и тамо доказали у својој правничкој науци, правничкој струци итд.

Немам право и нећу као посланик Јединствене Србије да оспоравам ниједног од ових кандидата, сматрам да су сви добри кандидати, без обзира на то што је већина из Београда, да њихове богате биографије показују да су заслужили да буду кандидати за судије Уставног суда, само постављам једно принципијелно питање. Ми хоћемо да и провинција, да употребим тај израз, да Србија има више кандидата него што има Београд. Београд је део Србије, немам ништа против Београда, али молим вас, има много добрих правника, доктора наука, људи који су се доказали у другим градовима, ван Београда. Дајте да од 18 кандидата буде 12 из унутрашњости Србије, а шест, рецимо, из Београда.

Понављам, сви ови кандидати који су овде пред нама су добри кандидати и заслужују да буду кандидати, али постављам питање зашто нема више кандидата ван Београда. Мислим да су у неку руку за то криве и посланичке групе које су предлагале кандидате па су већином предлагале кандидате из Београда.

Дакле, да закључим, посланички клуб Јединствене Србије ће подржати ове листе, али овај принципијелни став треба да имамо у виду за следеће неке изборе, да једноставно мало развластимо Београд и кажемо да и у унутрашњости Србије, у Војводини има више кандидата који заслужују да буду бар кандидати за судије Уставног суда.

Да закључим, посланички клуб Јединствене Србије ће се у дану за гласање одредити које ће кандидате подржати да буду изабрани за судије Уставног суда, односно да буду кандидати за судије Уставног суда које ће бирати председник Републике, а о овим другим, да тако кажем, техничким стварима, мислим да не треба ни дискутовати.

Да закључим још једном, мислим да не треба убудуће да се дешава да људи који подносе оставке на места председника судова чекају по шест-седам месеци да буду разрешени са тих функција, као што је, рецимо, случај судије, председника Основног суда у Крушевцу. Хвала лепо.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Марко Ђуришић.

Изволите.

МАРКО ЂУРИШИЋ: Хвала, председавајући.

Малобројне колеге посланици, мислим да је, бирам реч, крајње непримерено да овако важну тему о избору за кандидате за судије Уставног суда водимо у оваквој атмосфери, без и једне једине речи предлагача који ће да образложи предлог.

Да ли је то у случају оних кандидата које је предложио председник Републике, он који је морао овде да образложи свој предлог зашто сматра да је ових осам људи који се предлажу Скупштини најбољих осам кандидата које је председник Републике у овом тренутку могао да пронађе као кандидате за

Уставни суд Србије, или од стране листе коју ћемо ми као Народна скупштина утврдити и послати председнику Републике да од 10 кандидата изабере пет, да чујемо од председнице која нам је упутила ову листу којих је то 10 посланичких група упутило овај предлог, колико је ту укупно било кандидата, да ли је било само ових 10 или је било више, и онда ко је, како и по којим критеријума скратио ову листу на 10, јер ми данас треба да утврдимо листу на којој има 10 кандидата.

Мене занима, прво, која је посланичка група кога од ових кандидата предложила и колико је укупно било предложених кандидата и по ком критеријуму смо дошли на ових десет имена. Мислим да ова расправа заслужује макар толико информација.

Судије Уставног суда бирају се на девет година. Значи, ми ћемо, кад завршимо овај избор, практично изабрати већину у Уставном суду за наредних девет година и тиме изабрати орган који треба да буде највиша судска инстанца у Србији и најважнији предмети у наредних девет година ће тамо долазити на одлучивање. Мислим да је то посебан дан у Парламенту и посебан чин који не заслужује овакву атмосферу и овакав почетак, јер смо ми више речи и реченица чули о изборима судија који се први пут бирају за суд у Убу, чини ми се. Мислим да је то непримерено, да чујемо о томе зашто неки судија треба да буде изабран за судију у Убу, а нећемо да чујемо ниједну реч од предлагача, јер их нема овде, о судијама Уставног суда.

Мислим да тиме шаљемо поруку на који начин ова владајућа већина види тај будући Уставни суд. Не види га као независно тело, тело које ће бити посвећено пре свега одбрани Устава, људских права и основних демократских вредности, него ће бити тело које треба да буде подршка извршној власти, што је, нажалост, Уставни суд у последње време и био. Бројни случајеви од 2012. године до данас одлука Уставног суда даје нам за право да имамо такву оцену.

Утолико пре је онда упитно како се очекује да гласамо за оне кандидате који су досада били чланови Уставног суда, али такође је питање шта је са осталима – да ли немају жељу да се више баве овим најодговорнијим послом, као истакнути правници, како то каже Устав, и који тако само у једној реченици један прилично широк критеријум за избор судија дефинише. То је такође тема о којој би требало разговарати, ако икада дођемо до отварања теме политичког дијалога о промени Устава, да ли је ово решење које се налази у Уставу довољно добро; да ли начин на који се бирају судије Уставног суда гарантује да бирамо најугледније правнике или бирамо оне послушне.

У предлогу од ових 18 кандидата нема ниједног професора уставног права са неког државног факултета. Мислим да је то посебна мана. Имамо кандидате који су јавни извршитељи, имамо кандидате који раде у „Службеном гласнику“, имамо адвокате, имамо професоре са неких приватних универзитета, али ниједног професора уставног права са државног факултета. То је, чини ми

се, још један доказ на који начин владајућа већина види Уставни суд и његову улогу у будућности у Републици Србији.

Ја се слажем са колегом који је дискутовао о томе како је на овој листи кандидата коју ћемо упутити председнику Републике од десет седам из Београда, један из Севојна, један из Суботице, односно Палића, и један из Новог Пазара. С друге стране, од ових осам кандидата које нам је председник Републике предложио, седам је из Београда, а само један није, из Панчева је.

Мислим да је то једна од великих мана оба ова предлога и да у Србији сигурно има истакнутих правника и у универзитетским центрима као што су Ниш и Крагујевац, али и у другим градовима. Мислим да би важна порука била да је састав кандидата оних који су нам предложени, а које ћемо бирати, другачији од овога о чему данас разговарамо.

Наравно, ова тачка дневног реда сигурно мора да се дотакне и досадашњег рада Уставног суда. Бројне његове пресуде су биле контроверзне и дочекане у јавности на различите начине и са различитим коментарима. Посебно ми је, рецимо, занимљива била чињеница, гледајући и припремајући се за ову седницу, да је Уставни суд прогласио неуставном уредбу Владе из 2012. године о признавању диплома са факултета на Косову и Метохији који не обављају делатност по прописима Србије, сматрајући да то није могуће по Уставу, а онда се за Бриселски споразум, који је и те како имао утицај на правни поредак Србије, имао је последице и да овде усвајамо међународне споразуме, где се појављује као једна од страна потписница Косово\* (са звездицом), што је такође тада, 2011. године још било договорено, прогласио ненадлежним сматрајући тај Бриселски споразум политичким.

Мислим да су и неке друге пресуде донете 2012. године показале да Уставни суд није независно тело, него је било тело које је требало да подршку тада новој власти критикујући и сматрајући неуставним неке одлуке које су доношене од стране Владе и Парламента до 2012. године.

Тај уставни суд није сматрао да је Закон о привременом смањењу исплате пензија неуставан, наводећи бројне разлоге, од којих последњи, закључни, јесте да је тај закон привременог карактера, јер тако каже у свом наслову. Међутим, видели смо да Влада нема намеру да тај закон онако како је, када је предложен у Скупштини, ограничи на три године, него има намеру да га држи практично трајно, вероватно док ова влада буде управљала и ова посланичка и политичка већина буде чинила Владу Републике Србије. С обзиром на то да ће та већина изабрати ових девет судија, нажалост, грађани Србије не могу да очекују да ће та одлука Уставног суда бити промењена.

Због оваквог стања у правосуђу и оваквих одлука Уставног суда Србија је земља са највећим бројем тужби Међународном суду у Стразбуру. Зато што грађани овде осећају да не могу да заштите своја права, не могу да остваре



заштиту и онда се после негативних одговора Уставног суда обраћају Међународном суду у Стразбуру. Оданде почињу све чешће да нам стижу пресуде које говоре у каквом је стању наш правни систем и какве се одлуке овде доносе, а све те одлуке имају одређену цену – не само у смислу промена наших закона, него и материјалних обавеза које Република Србија мора да испуни.

Мислимо да је лоше да се тако настави, али опет ови кандидати, овако како су предложени, не уливају никакво поверење да ће се то изменити и сасвим сигурно неће имати подршку посланичке групе Социјалдемократске странке – Народни покрет Србије.

Занимљиво ми је било да се међу кандидатима које ова скупштина треба да пошаље председнику Републике налази и директорка Агенције за борбу против корупције. Вероватно треба да буде награђена избором за то што Агенција скоро пет година неће да испита и да утврди ко је платио долазак господина Ђулијанија у кампањи 2012. године, с обзиром на то да је он сам изјавио да је био плаћен да дође у ту посету, која је овде представљена грађанима у кампањи као подршка кандидату за градоначелника, господину Александру Вучићу у то време.

У извештају који је тада СНС предочила Агенцији се види да је једна фирма из Лондона платила сале где су се одржавале конференције за штампу, трошкове путовања, али не и сам хонорар, иако је господин Ђулијани изјавио да је био плаћен за ту посету Београду.

Онда се поставља питање зашто Агенција није хтела да се позабави тим случајем и да јавност Србије добије одговор ко је платио и којим новцем је плаћен тај долазак у кампању. Чули су се из Агенције гласови да нема намеру Агенција да се замера новој власти и вероватно је кандидатура директорке награда за то што четири године није гледала у тај случај, као и друге бројне случајеве злоупотребе и изврдавања закона за борбу против корупције којима смо били сведоци у последње четири године.

Биографије које уместо предлагача које овде имамо треба да нам нешто кажу о кандидатима о којима треба да се изјаснимо су занимљиве. Имате биографије кандидата са обимним радовима из правне струке. Један кандидат је дао биографију на 33 стране, са бројним научним радовима у чијој изради је учествовао. Неке биографије су само на две стране. У једној биографији, госпође Марковић, налази се нешто што ја нисам видео до сада у својој пракси. На крају биографије, уместо навођења неких научних радова у којима је учествовала, она је ставила: П.С. Све ове године радила сам у правосудном систему Србије и имам велико искуство.

Морам да признам да је за једну професионалну биографију такав начин писања нешто што први пут видим. Њена биографија и њена кандидатура је оспорена с обзиром на то да је она учествовала у случају АТП „Војводина“ и

пресуде која је донета у корист једног приватног предузећа и умешаности сада високих функционера СНС-а у неким прошлим временима у ту аферу.

Оно што сам на почетку ове седнице сматрао да није добро да водимо обједињену расправу што сам сада ја потрошио 14 минута само на ову тему, која је, наравно, изузетно важна, али желим да кажем нешто и о избору судија које први пут бирамо.

Пре свега желим да поставим питање овде господину Томићу, који је представник предлагача Високог савета судства, зашто се десило да је поништен конкурс за избор 58 судија које је требало да буду први пут изабране на функцију, конкурс који је расписан 2. и 7. септембра, а морао је да буде поништен зато што Високи савет правосуђа није донео правилник за који је био обавезан да га донесе до 29. марта, пошто смо ми крајем прошле године усвојили Закон о судијама који је тада предвиђао да нема оваквих мерила о којима је господин Томић говорио, разговор са кандидатима и неки лични утисци, него је тада предвиђао правилник и по том правилнику одређена тестирања.

Зашто Високи савет правосуђа није испунио законску обавезу и у року од 90 дана за доношење тог правилника донео исти, него га је донео тек 15. новембра ове године и тиме угрозио овај конкурс који зато што је расписан дан, односно седам дана пошто је истицао рок за примену ових нових правила, зашто је тај конкурс морао да буде поништен и зашто ми сада на дневном реду не расправљамо о избору 58 нових судија? Да ли ће то што не расправљамо о томе сада допринети да судови раде боље и ефикасније? Сасвим је сигурно да неће. Тих 58 људи који би били изабрани могли би да помогну својим колегама у раду на бројним предметима.

Ми стално слушамо о великом броју заосталих предмета, то су неки милиони који се спомињу, који гуше наше судове, због којих је наше судство најнеефикасније, стално је лоше оцењено. Зашто и шта је био проблем Високом савету правосуђа да уради један посао у року од 90 дана, израду једног правилника, мени је то потпуно необјашњиво.

Прошли пут када је била расправа овде о судијама који се бирају први пут, поставио сам питање израде планова интегритета у судовима и да ли се на томе ради и зашто се десило да смо имали судије који су били изабрани у овом парламенту прошле године, а онда неколико месеци након тог избора имали смо привођења тих судија под оптужбама, озбиљним оптужбама за корупцију? Да ли се наши судови баве превенцијом корупције у свом раду и на који начин се баве? Очигледно да пропуста има, да корупције има. То је, да кажем, нешто што ће доћи пред правосудне органе, али на који начин се боримо да се то спречи и да се то предупреди, тада нисам добио одговор.

Наравно, нисмо тада подржали ни избор нових судија који се први пут бирају и нећемо ни сада гласати за ове судије, не зато што имамо нешто спорно

против ова два кандидата која су предложена, него зато што тражимо одговор на ова питања. Тражимо одговор на то шта се ради на превенцији корупције, као и овај одговор зашто није усвојен овај правилник на време и зашто данас бирамо само ово двоје судија за које је конкурс расписан у мају ове године, а не ових 58, колико је требало да се прими на конкурс расписаном у септембру, који је касније морао бити поништен.

Слажем се, такође, са колегом који је говорио о томе да је недопустиво да ми шест месеци пошто је неки судија затражио разрешење због личних разлога, здравствених разлога, расправљамо о његовој смени, дакле шест месеци касније. Можемо да прихватимо да су избори били у априлу, али од јуна, када је конституисан Парламент, до данас прошло је шест месеци и не видим нити један разлог зашто ова тачка није дошла раније на дневни ред. Очигледно је да постоје неке игре, да се на неки начин манипулише и са овим оставкама и разрешењима услед оставке из мени потпуно необјашњивих разлога.

О томе на који начин смо изабрали одборе и делегације Скупштине Србије, јер је то последњи део ове обједињене расправе, говорили смо више пута. Сматрамо да ни одбори нису формиран у складу са Пословником и састав тих одбора и проценти учешћа свих парламентарних група у њима, а посебно не председници одбора, јер само један одбор води, односно два одбора, од 19, воде представници опозиционих странака, а требало би најмање једну трећину. Мислим да је требало да покажете демократски капацитет и да сигурно половину места председавајућих одбора дате посланицима опозиције. Урадили сте оно што ниједна већина није урадила овде од 2000. године.

Мислим да је то један од разлога зашто ти одбори не функционишу или функционишу на онај начин на који смо видели како је председник посланичке групе СНС заказао и одржао Административни одбор, не дајући право ниједном посланику опозиције да се јави за реч и дискутује. То је потпуно непримерено и мислим да о томе морамо да разговарамо, јер бојим се да ће се такве ствари понављати, а то није добро за демократију у Србији и за демократски рад Парламента. Хвала вам.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Реч има народни посланик Балинт Пастор.

**БАЛИНТ ПАСТОР:** Господине председавајући, даме и господо народни посланици, имамо обједињену расправу о неколико тачака дневног реда, ради се о неколико предлога одлука. Посланичка група СВМ–ПДД подржаће предложене одлуке у вези с избором председника судова, избором кандидата за први мандат за судије у редовним судовима итд.

Оно о чему бих ја желео више да говорим то је листа кандидата за судије Уставног суда Народне скупштине Републике Србије, односно посланичких група, са једне стране, и кандидати председника Републике за судије

исповставног суда. Од осам кандидата председника Републике Народна скупштина бира четири кандидата, четири судије Уставног суда.

Зашто сматрам ово значајнијим питањем од свих осталих о којима ми расправљамо унутар ове прве тачке дневног реда? Из два разлога, а први разлог је дужина мандата судија Уставног суда. Желео бих да вас подсетим да ми судије Уставног суда бирамо на девет година. Прошли пут је Народна скупштина изабрала судије Уставног суда крајем 2007. године. Од тада ми смо имали два пута изборе за председника Републике, имали смо парламентарне изборе и у 2008, 2012, 2014. и 2016. години, а можда ћемо имати и следеће године. Ово све говорим због тога да би се видело у којој мери је другачија природа дужине мандата судија Уставног суда од мандата председника Републике или народних посланика.

Други разлог због којег мислим да је избор судија Уставног суда значајнија тема јесте значај Уставног суда као органа у Републици Србији. Уставни суд је деценијама брана Устава, с једне стране, односно људских и мањинских права, значи заштитник Устава, тачније заштитник људских и мањинских права.

У овој држави је Уставни суд формиран 1963. године и то је значајна чињеница због тога што је тадашња Југославија била прва међу земљама Источне Европе у којој је формиран уставни суд, а уставни суд одлучује о сагласности закона и других општих правних аката са уставом, сагласности подзаконских правних аката са законом и уставом. Поред тога, уставни суд решава о сукобу надлежности, решава поводом уставних жалби и забрањује рад политичких странака, удружења грађана, синдикалних организација итд.

Циљ постојања уставног суда у оним државама у којима постоји јесте ограничавање власти легислативе, значи парламента, с једне, и егзекутиве, односно владе, с друге стране. Основна надлежност уставног суда је нормативна контрола општих аката. У науци се пише о томе да је уставни суд негативни законодавац; не у вредносном смислу, наравно, него у смислу да парламент усваја законе, а уставни суд има надлежност да, уколико процени у току поступка да неки закон или део закона, односно другог општег правног акта није у сагласности са уставом, стави ван правне снаге тај општи правни акт, односно део закона или другог општег правног акта и у том смислу је уставни суд негативни законодавац.

Често се погрешно говори о томе да је Уставни суд највиша судска инстанца или правосудни орган. У том смислу, наравно, Уставни суд није највиша судска инстанца или није правосудни орган, има ове надлежности о којима сам говорио и његове одлуке су коначне, извршне и општеобавезујуће.

Зашто сам све ово рекао, без обзира на то што није Уставни суд тема данашње расправе него је тема данашње расправе избор судија Уставног суда?

Па због тога да би се подвукло још једанпут да је врло важно да људи које изабере Народна скупштина, односно које ће именовати председник Републике на предлог Народне скупштине, буду људи од стручног интегритета, буду људи који су достојни да у наредним годинама буду судије Уставног суда.

Ја сам рекао да мандат траје девет година, то је тако по Уставу. То евентуално може да буде другачије уколико се донесе нови устав Републике Србије и уколико ће бити прописано уставним законом за спровођење устава да се, рецимо, судије Уставног суда изаберу поново, односно да им се скрати мандат, а таквих случајева је било у правној историји.

Значи, пошто је Уставни суд заштитник Устава са једне и људских и мањинских права са друге стране, ради се о врло значајном органу. То се види и по томе да је Устав доста ригорозне критеријуме прописао за кандидате за судије Уставног суда. Као прво, кандидат мора да буде истакнути правник. Ту одмах морам да кажем, у загради, да је мана Устава што, наравно, нигде не пише ко цени, на који начин, на основу којих критеријума ко је истакнути правник. С друге стране, кандидат мора да има најмање 40 година, а са треће стране мора да има најмање 15 година у правној струци.

Судија Уставног суда не може да врши другу јавну или професионалну функцију нити посао осим професуре на факултетима, правним факултетима у Републици Србији.

Битно је и важно је што садашњи Устав, сада важећи Устав прописује да судија Уставног суда мора да буде правник. И то не само правник, него истакнути правник. Можда се то подразумева, али бих ја желео да подсетим и народне посланике и јавност да је било случајева, не толико давно, у историји ове институције да су за судије Уставног суда биле биране особе које нису биле правници, него су били нпр. дипломирани економисти.

Судија Уставног суда, наравно, не може да буде члан политичке странке, односно разрешава се ако постане члан политичке странке. То пише у Закону о Уставном суду.

Оно о чему није било речи у досадашњем току расправе јесте уставна одредба по којој са сваке од предложених листа кандидата, значи и са листе кандидата председника Републике и са листе кандидата Народне скупштине Републике Србије, најмање један од изабраних кандидата мора да буде са територије аутономних покрајина.

Ја желим да приметим, пошто о томе није било речи, било је речи о географским чињеницама, из којих градова долазе кандидати, односно где имају пребивалиште, да на обе листе имамо само по једног кандидата који је са територије аутономних покрајина и у оба случаја се ради о кандидатима који имају пребивалиште на територији АП Војводине.

Са листе председника Републике имамо кандидата Мирослава Николића, председника Привредног апелационог суда, који има пребивалиште на територији града Панчева, значи на подручју АП Војводине, а са друге листе кандидата, са листе Народне скупштине Републике Србије имамо кандидата др Тамаша Корхеца, који је са пребивалиштем на Палићу, исто на подручју АПВ. Значи, у њиховом случају је избор практично загарантован због тога што немају конкуренцију у смислу одредбе Устава који прописује да један од изабраних кандидата са обе листе мора да буде са територије аутономних покрајина.

Желим да приметим и то да нису све посланичке групе предложиле кандидате за судије Уставног суда. То је једна чињеница. Свака посланичка група је, наравно, донела одлуку да ли ће и, уколико хоће, кога ће да кандидује за ову значајну функцију. Неко од претходних говорника је приметио да нема кандидата који су професори Уставног права на државним правним факултетима. То и ја сматрам маном. У садашњем мандату Уставног суда имали смо проф. Оливеру Вучић са Правног факултета Универзитета у Београду и имали смо проф. Драгана Стојановића са Правног факултета Универзитета у Нишу. Мислим да има људи од стручног, моралног интегритета који би били добри не само кандидати, него и судије Уставног суда са државних правних факултета, који су професори Уставног права или уставни правници, како се то некада говорило, нпр. Владан Петров, Танасије Маринковић, Ирена Пејић или Слободан Орловић, али они нису предложени за судије Уставног суда.

Имамо и одређена дуплирања у смислу да по два кандидата имамо из одређене институције. На пример, имамо два кандидата са Криминалистичко-полицијске академије и имамо два кандидата са Института за упоредно право. То, наравно, није и не сме да буде проблем, јер, како ја схватам, кандидовање некога за функцију судије Уставног суда није гест према одређеној институцији или организацији чији је члан или запослени кандидат, него је то с обзиром на личне способности, лична својства самог кандидата.

Када говоримо о конкретним кандидатима, желео бих да истакнем неколико кандидата за које мислим да су и у људском и у моралном смислу достојни функције судије Уставног суда. То је проф. Милан Шкулић са Правног факултета Универзитета у Београду. Неко је већ споменуо да је један од кандидата доставио биографију на више од 30 страница; то је кандидат проф. Милан Шкулић, који је објавио више од 200 научних радова. Поред њега, желео бих да истакнем др Јована Ћирића, директора Института за упоредно право, исто са преко 150 научних радова. Ради се о човеку који је 10-ак година директор Института за упоредно право. Оба кандидата су на листи председника Републике за судије Уставног суда. И Мирослав Николић, кога сам већ спомињао, са територије града Панчева, председник Привредног Апелационог суда; уколико се поштује Устав, сигурно ће бити изабран за судију Уставног суда.

Што се тиче друге листе, листе Народне скупштине Републике Србије, желим да кажем – пошто то нису рекли сви али мислим да нема потребе нити разлога за скривањем тога која посланичка група је ког кандидата предложила; наравно, уколико посланичке групе мисле да из одређеног разлога неће рећи које кандидате су предложили, то је њихово легитимно право – да је Посланичка група СВМ – Партија за демократско деловање кандидовала проф. др Тамаша Корхеца за судију Уставног суда.

Он је са пребивалиштем са Палића. Он је професор на једном приватном правном факултету. Професор је Уставног права и Управног права и једини је професор Уставног права који је кандидован за судију Уставног суда. Мислимо да је Тамаш Корхец у професионалном смислу достојан да буде судија Уставног суда у наредном мандату суда.

Са друге стране, сматрамо да мађарска заједница у Србији заслужује да има судију Уставног суда, под условом, наравно, да испуњава оне професионалне критеријуме које треба да испуни на основу Устава и закона о Уставном суду. И у претходном мандату је мађарска заједница имала судију Уставног суда, то је била Агнеш Картаг Одри.

Што се тиче Уставног суда, овде се наравно води расправа о кандидатима а не о самом Уставном суду, још мање о раду Уставног суда у мандату који је данас истекао, барем за деветоро од 15 судија. Желео бих да кажем, у контексту очекивања према судијама Уставног суда, да је било интересантних одлука у претходном мандату.

Ми нисмо посланичка група која коментарише одлуке Уставног суда, али сви знамо да је било веома интересантних одлука и у политичком смислу, нпр. закон о утврђивању одређених, појединих надлежности АП Војводине, за Статут АПВ, Закон о националним саветима националних мањина, Бриселски споразум, односно одређене одлуке итд. Надам се да ће у наредном мандату Уставни суд своје одлуке да доноси на начин како је то прописано Уставом и Законом о Уставном суду, као и Пословником о раду Уставног суда Србије и да ће бити мање проблематичних одлука у политичком смислу, у смислу да ће Уставни суд своје одлуке доносити искључиво на основу Устава и закона.

Веома је интересантно да је Уставни суд у претходном мандату пропустио да оцењује сагласност са Уставом Закона о Уставном суду, измена и допуна тог закона из децембра 2011. године, чијим изменама је пре пет година, значи за време неке претходне владе, уведена могућност доношења одлука у Уставном суду у малим већима и у великим већима. То је интересантно због тога што на основу Устава Уставни суд све своје одлуке доноси на начин да сваки судија Уставног суда одлучује у доношењу сваке одлуке и евидентно се ради о несагласности са Уставом овог решења Закона о Уставном суду.

Знам да је Уставни суд оптерећен бројним актима. Знам да је целисходно да може да суди и у већима, али то једноставно сада важећи Устав не дозвољава, и то мора да се каже. Надам се да рад Уставног суда у наредном мандату неће „красити“ такве одлуке. То је битно због тога јер је познато да онај ко има апсолутну власт у тумачењу закона бива прави законодавац, а према нашем Уставу то је Уставни суд. Хвала.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Захваљујем, колега Пастор.

Поштовани народни посланици, сагласно члану 27. и члану 87. ст. 2. и 3. Пословника Народне скупштине, обавештавам вас да ће Народна скупштина данас радити после 18.00 часова, због потребе да Народна скупштина што пре донесе акте из дневног реда ове седнице.

Реч има народни посланик Чедомир Јовановић.

**ЧЕДОМИР ЈОВАНОВИЋ:** Господине Арсићу, поштовано председништво, даме и господо народни посланици, атмосфера у Скупштини је чак и пренаглашена мера значаја тачке дневног реда која се налази пред нама, и то је оно што је поражавајуће. Али би од тога било горе само једно, да и ми као народни посланици учествујемо у тој имитацији стварности, у шта би се заправо претворила озбиљна дискусија о избору судија Уставног суда.

Јер, нажалост, не можемо разговарати о Уставном суду, улози и значају који има у нашем друштву а занемаривати оно што претходи тој институцији, а то је сам Устав Републике Србије.

Начин на који се ми односимо према важећем Уставу гори је од начина на који је он усвојен, а усвојен је тако да данас ниједна озбиљна странка у земљи не може да осећа ништа друго осим стида због онога што се дешавало 2006. године и стога, наравно, овде у Парламенту, изузимам Лигу социјалдемократа Војводине и ЛДП, странке које су још тада критиковале начин на који се Устав мења, промене у Уставу, указујући, између осталог, и на ту неприхватљиву и неодрживу амбицију да се судска власт потчини извршној.

Данас смо ми у обавези да реализујемо процедуре које су утврђене Уставом и дамо или ускратимо подршку кандидатима за судије Уставног суда које предлажу председник Републике и Народна скупштина, у складу са принципима који су утврђени Уставом.

Када кренемо у анализу значаја једне институције каква је Уставни суд, онда не можемо побећи од истине која заиста ту институцију описује и чини значајном, јер је Уставни суд адреса на којој сваки грађанин ове земље, између осталог и институције наше странке, тражи заштиту уставности и законитости.

Начин на који се Уставни суд односио према својој обавези у Србији у потпуности нам даје за право да га ми данас критикујемо и игноришемо у мери у којој је то очигледно и током ове расправе. Не постоји ниједно озбиљно питање



овом друштву на којем је Уставни суд положио тест који би оправдао његов формални значај у Србији.

Сва велика питања, без обзира на њихов карактер, Уставни суд је остављао по страни. Поменућу их неколико. Покретале су их странке које немају међусобне блискости. Наша странка је 2008. године од Уставног суда тражила да заштити Устав и спречи реализацију државног споразума Русија–Србија на основу које је извршена приватизација Нафтне индустрије Србије. Када смо то тражили од Уставног суда, подразумевало се да ћемо прихватити његову одлуку. Веровали или не, тако нешто нам није омогућено. Не због тога што ми нисмо били спремни да прихватимо одлуку која је супротна неким нашим интересима, него због тога што је Уставни суд одлучио да ништа не одлучи.

И то није била ексклузивна ситуација, нити нешто што би га чинило посебним. По правилу Уставни суд, односно судије који тај Уставни суд чине прибегавају једном таквом решењу. Образлажући нам свој одговор на нашу иницијативу, Уставни суд је заузео становиште да он није надлежан да оцењује међудржавне споразуме и њихову евентуалну усклађеност, односно неусклађеност са нашим уставом.

Да ли можете да замислите да је, на пример, Уставни суд Савезне Републике Немачке пре три године, када су потписани споразуми који су били предуслов финансијске помоћи Грчкој, одлучио да каже како није надлежан да донесе одлуку из своје надлежности? Да ли можете да замислите да Врховни суд Америке на такав начин реагује? Да ли је могуће да Уставни суд у било којој земљи у свету каже да не жели да се изјасни о једном тако важном питању као што је било то питање које смо ми покренули?

Након тога, још озбиљнији проблем. Поменут је овде у Скупштини више пута. То је Бриселски споразум, потписан 2013. године. Ми смо га апсолутно подржали. Наша политичка конкуренција је тражила да се тај Бриселски споразум оцени пред Уставним судом. Нисмо имали ништа против тога, баш напротив, сматрали смо да је тако нешто потребно. Шта је одлучио Уставни суд да уради? Да застане у процедури, уз узредни коментар да је реч о политичком документу о којем он не жели да се изјашњава.

Последњи пример је, исто тако веома значајан, потпуно другачији од ова два поменута, а реч је о Владиној одлуци о смањењу плата и пензија за 10%. Био бих лицемер када не бих рекао да смо ми још 2008. године, пошто је било јасно ка каквој финансијској катастрофи идемо, тражили да се на време реагује. Да се тада смање плате и пензије, да се замрзну на нивоу који је данас незамислив и за добро ситуиране грађане ове земље – просечна плата од око 500 евра и пензија изнад 300 евра.

Тада није било по политичкој вољи и то није урађено. Четири или пет година касније то је било неминовно, нужно и неизбежно. Одлука је донета,

удружења грађана, странке, јавност то су сматрали угрожавањем својих Уставом загарантованих права, тражећи од Уставног суда да се о томе изјасни. Ни на ту иницијативу нисмо добили одговор од Уставног суда, иако је законом веома јасно дефинисана процедура ургентног изјашњавања онда када то налажу околности у којима се земља налази.

Зашто ми уопште бирамо ове људе ако нам институција у којој би они требало да раде и коју представљају има тако маргинални и периферни значај? Да то није питање става ЛДП-а говоре сва ова празна места у сали. Нема предлагача, у највећем броју нема представника владајуће коалиције. Ко је дужан да брани Николићеве предлоге? Они чији је Николић био кандидат за председника или ми који смо се кандидовали против њега? Ко је дужан да брани предлоге владајуће коалиције? Странке владајуће коалиције? Странке владајуће коалиције које су кандидовале те људе или ми који смо против тога? Ко је дужан овде да нам да аргументе због којих ми треба да подржимо некога ко је 2000. године учествовао у изборној крађи, стицајем околности које су јасне, које ову земљу описују као недовршену, неспособну да решава своје проблеме, успео да после 16 година дође до позиције да себе види у столици судије Уставног суда? Да ли је то препорука? Да ли је то порука владајуће коалиције?

Постоји неколико неодрживих критеријума на основу којих се врши избор кандидата за судије Уставног суда. Помиње се старосна доб, 40 година, помиње се рад у правосуђу, односно у областима које се описују као правна струка, а то вам је широко отприлике као и све политичке разлике међу нама. Постоји још и нека правна изузетност или истакнута улога у неком јавном и професионалном животу.

Какви су то критеријуми? Шта на основу њих можемо да закључимо? Да ће судија Уставног суда бити онај који у том тренутку представља најефикаснији инструмент странке или владајуће коалиције на власти. И у том смислу нема израженијег континуитета од оног који се данас овде види. Колико год овде севале варнице између власти и опозиције, ово је нешто што говори о том неодрживом континуитету који постоји и на другим нивоима, много више политичким него што је избор судија Уставног суда.

Иза овог предлога, колегинице и колеге из владајуће коалиције, заправо стоји ваша жеља да Србија има Уставни суд исти онакав какав је имала када су га правили Тадић и Коштуница. А тада, пошто овде, нажалост, нема пуно оних који су, као и ја, били актери рецимо договора око формирања око првог Уставног суда, желим да вам кажем да је одржан састанак колегијума, и тада сам то говорио, шефова посланичких група, на којем је лепо подељена квота између странака владајуће коалиције, на основу којих се зна колико ће ко предложити судија који ће сутра бити изабрани у Уставни суд. На том плану апсолутно не

постоји никаква разлика. А ако желимо да имамо Уставни суд бољи од овог који имамо данас, онда та разлика мора бити јасно уочљива. Ње нема.

Мислим да није фер да сада овде почнемо да читамо имена људи који су кандидати за судије Уставног суда и да их сада свако овде транжира како му падне на памет. Ја то нећу да урадим. Свакако нећу да урадим због тога што треба 20 минута да говорим о овој беживотној теми, што ми се чини да је био један од начина да се потроши то време. Читавих 20 минута треба да причаш о избору судија Уставног суда.

(Гласови у сали: Па немој.)

Наравно да је потребно причати, али не 20 минута. У нормалним земљама би се 20 дана разговарало о томе. Поставило би се питање карактера кандидата, претресла би се њихова професионална биографија, анализирали њихови политички ставови, да ли су либерални, да ли су конзервативни. Ти људи се бирају на девет година; ко зна где ће данашња владајућа коалиција бити за четири-пет, са каквим питањима ће морати да се суоче, какав ће терет тада пасти на леђа ових људи. О томе се уопште не размишља.

Шта ће нам Уставни суд? Нема ефикаснијег ослоња за стварање државе од кредибилних институција. Ми морамо да мењамо Устав. То је први посао који треба да урадимо. Немогуће га је урадити ако га не будемо радили заједно. Не може више да се ради као 2006. године. То је тада прошло. Више смо гласали за Устав на референдуму него што се Устав писао; зато нам је земља оваква каква је данас.

Значи нема смисла пролазити кроз биографије тих људи. Неко је поменуо да је лоше што нема професора са државних универзитета. То само говори о карактеру земље у којој живимо. Замислите ту аргументацију... Можете ли то да чујете било где у свету? А зашто ми имамо приватне правне факултете ако су они такви да је срамота кад неко дође за кандидата са, рецимо, титулом професора неког приватног правног факултета?

На овој теми се види, прво, димензија слома земље у којој живимо и из ове теме произлазе нове претње за нашу будућност. Пошто ми овде не можемо једни са другима да се договоримо ни око чега, ко је тај ко ће арбитрирати у нашим међусобним односима онда када се ухватимо за вратове, изломимо једни другима колико год то можемо и останемо тако разваљени у једној изгубљеној земљи? Ко је тај ауторитет који ће то учинити? Кад се поставе тако крупна питања – зато што их живот намеће а не ми, јер од тога нико није побегао; нико, без обзира на тему и карактер – да ли су то дубокоетичка питања, да ли су пар екселанс политичка?

Погледајте колико има отворених тема у нашем свакодневном животу која траже одговор. Замислите да се састане нови сазив Уставног суда и каже – да, јесте, противуставно је смањити плате и пензије. А онда неко ко је тада на

власти, ја се надам да ћемо бити ми, каже – па знате шта, баш ме брига за то што ви причате тамо у Уставном суду, јер ја овде, у овом буџету новац за то немам. И ово друштво треба да се освести и схвати у ком свету живи и шта је оно што је могуће, а шта је оно што није могуће. Ми дајемо права овим људима да доносе одлуке које нас обавезују, а начин на који се односимо према њима, због процедуре којом се бирају, атмосфере у којој се то ради, унапред говори да нас баш брига за све то.

Дакле, прво да видимо да ли смо ми као народ, као друштво способни уопште да живимо у складу са неким нормама, са било којим; са природним правом, са било каквом нормом, да ли постоји нешто што смо ми у стању да поштујемо. То Пословник није. У нашим међусобним односима Пословник није норма која се уважава и поштује. Дobar је ако можемо нешто у складу са њим да урадимо што би одговарало нашим интересима; уопште нам не одговара кад се посланик казни, искључи на 20 дана, јер када смо га писали, нисмо мислили да ће и нас кажњавати. Године 2008. сам то критиковао овде када је мењан Пословник, али они који су га тад мењали себе нису видели у тој позицији.

Па критиковали смо измене закона о избору одборника у локалним скупштинама, у општинама, па избор посланика у Скупштини, у Парламенту, говорили о бесмислицама – да грађанин мора да зна ко је онај кога бира, да странке после избора не знам шта раде са мандатима па смо право странке да после избора прави листу померили, да то ради пре избора. А онда? Онда смо отворили простор за берзу, за куповину. Или оно што се зове хармонизација са републичким нивоом, па смо 2012. хармонизовали локалну самоуправу тако да смо добили локалне власти које ни по чему не личе на оне за које су грађани гласали 2012. године. Све то у корену има ову атмосферу која данас овде долази до изражаја.

Има овде нешто што је парадоксално, а то је став предлагача, то су Парламент и председник Републике. Нису важна имена. Уопште не говорим ни о СНС-у, ни о ДС-у, ни о ЛДП-у. То су две институције, значи Парламент и председник Републике. Извините, ми се понашамо као да је све нормално. Овде не постоји апсолутно осећај за чињеницу да је то имитација стварности. Ми нисмо чули за пет година Николићевог мандата ниједну његову поруку о оном што је ваљда део његових председничких надлежности, нпр. да каже – знате шта, дошао сам на место председника Републике тако како сам дошао, изгубио сам први круг, тресао сам оне џакове, нико у мене није веровао, у тај други круг, на крају сам успео. За мене су гласали они који ме данас описују као ђавола. Ево, колега из ДЈБ је подржавао Николића 2012. године; просто, била је таква ситуација. Али да каже – океј, ту сам где сам, дајте макар једну ствар да урадим за ову земљу. Зато кажем – ово не ваља, ово је лоше кад се овако ради.

Како председник Републике долази до кандидата? Нећу да говорим о непотизму, нећу никаква имена да помињем. Није достојно то ове расправе. На неким другим местима да. Сетите се када је Обама предложио за судију Врховног суда првог Хиспаноамериканца; преврнули су – ма до трећег колена су га анализирали – апсолутно све. Ми нисмо, то се не ради овде. Али само да кажем на какав начин председник Републике долази до својих кандидата.

На какав начин су дошле странке? Ми смо добили писмо. Неко је рекао да нису све посланичке групе предложиле кандидате. Па како да их предложи? На који начин можемо да дођемо до доброг кандидата за судију Уставног суда? Је л' то лично познанство? Је л' то „ја теби – ти мени“? Је л' то уобичајена политичка бувља пијаца? Како то да урадимо?

Па председник Републике нема свест о томе. Макар да каже – знате шта, покрећем расправу о измени Устава. Не мора да прича о преамбули, он неће никада то рећи, али макар о овоме, дајте ово да упростојимо, да будемо нормална земља. Парламент исто тако. Па ми имамо одбор који се бави Уставом. Па је л' могло да иде уз ово макар неко пратеће мишљење, да каже – знате шта, ово никоме није потребно.

Имајући у виду проблеме који су пред нама, не постоји заинтересованија страна од тренутно владајуће коалиције за кредибилно функционисање Уставног суда ове земље, а ви га са овим предлозима и начином на који се односите према... Макар да сте направили позориште, да је пуна сала, да се о томе прича у јавности. На конференцији за новинаре у Скупштини то је последње питање, сва вас пре тога питају, али онако узгред, на крају, овај Уставни суд, шта ћемо са њим? Ни њих то не интересује, ни у извештај не улазе.

Због тога апелујем на све вас овде у Скупштини... Ми смо били највећа препрека. Када кажем ми, не мислим лично, мислим да су политичке снаге у земљи биле највећа препрека за изградњу демократских институција које су потребне Србији. Оне су уништене, остале су у праху, институције које су генерације пре нас стварале. Неке од њих су биле кредибилне, макар са становишта струке.

Неупоредиве су кандидатуре, у професионалном смислу, људи који су некада седели у Уставном суду и овог што имамо данас пред собом, у професионалном смислу, и улоге коју су некада имале те институције са оном коју имају данас. Наравно, ми ћемо ускратити подршку овим предлозима, не зато што је ово нешто лично против тих људи, то би било лицемерно да кажем у овом тренутку, него пре свега са интеграцијом одбијамо било какву могућност учествовања у процедурама које су толико контрапродуктивне као што је избор Високог савета судства.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Бошко Обрадовић.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Поштоване колеге народни посланици, поштовани грађани Србије који пратите овај директан пренос нашег скупштинског заседања, камера сигурно бележи одсуство посланика владајуће већине, који нису присутни у сали када се расправља о једној од најважнијих државних институција какав је Уставни суд Србије и то говори о односу власти према избору највиших судијских функција у држави.

Очито је да они знају нешто што ми можда не знамо или што није јавно речено, да су све ове судијске функције већ договорене и да су све ово кандидати СНС-а и да се у највећем броју случајева ради о страначким послушницима који долазе на место судија Уставног суда Србије, да би у Уставном суду Србије остало све исто као што је сада, а то значи да се тамо не би доносила ниједна одлука о кључним темама које данас муче Србију.

Уставни суд Србије је ћутао када је ова власт, СНС-а, доносила бриселске споразуме, који су антиуставни. Ко други да се огласи у Србији ако Уставни суд Србије ћути о антиуставним бриселским споразумима којима је СНС и Влада Републике Србије на челу са Александром Вучићем директно предала институције државе Србије на КиМ шиптарским терористима, директно укинула институције државе Србије и директно радила против Устава државе Србије? Уставни суд је ћутао.

Када је требало огласити о Закону о привременом начину исплате пензија, којим се одузимају пензије као стечено право грађана Србије, којим се пљачкају пензионери, Уставни суд Србије је ћутао. Када су се доносили лекс специјалиси о „Београду на води“, када се правио пуч изградње једног, не знам већ каквог, пословног подухвата за који није имало никаквих законских ни било каквих других основа да се на тај начин ради, Уставни суд је, наравно, опет ћутао. Ми сада бирамо нове чланове Уставног суда. Да ли бирамо људе који ће и даље ћутати? Да ли је Српска напредна странка тако добро пробрала оне који ће још боље да ћуте од ових који су тренутно у Уставном суду Србије?

Част изузецима, јер у овом саставу Уставног суда Србије било је и има људи који су имали храбрости да издвоје мишљење од срамних одлука које су обележиле рад Уставног суда Србије у претходном периоду по питању бриселских споразума, пљачке пензионера или изградње „Београда на води“.

Дакле, ми овде у име Посланичке групе Српског покрета Двери постављамо кључно питање – да ли је ово још један партијски избор судија? Да ли изнова Српска напредна странка поставља себи подобне судије на судијске функције? Да ли се наставља такво кадрирање у Уставном суду Србије које ће довести до даљег ћутања Уставног суда Србије по свим кључним питањима која муче данас државу Србију?

Наравно да ми имамо и конкретне примедбе са којима желим да вас упознам. Пре свега, Двери желе да укажу на важност положаја и улоге Уставног

суда у уставноправном систему Србије. У том смислу не треба заборавити да је Уставни суд чувар Устава и да је Уставни суд последњи арбитар уставности и законитости изнад и изван сваке политике и политичке странке. Ово не потврђује само уставна материја, већ и потреба да држава и грађани буду заштићени од неуставних аката и радњи оних који врше власт.

Зато је овај ваш однос, однос овог режима према Уставном суду заправо слика вашег односа према Уставу. Ви кршите Устав државе Србије. Кршите га антиуставним бриселским споразумима, издајом Косова и Метохије, кршите га пљачком пензионера, кршите га изградњом „Београда на води“, кршите га на низ других места и начина. Дакле, то је ваш однос према Уставу Републике Србије.

У овом тренутку Србија функционише са пакетом бриселских споразума. У правном саобраћају велики је број прописа чија је уставност и законитост упитна и спорна, а имамо и рђав манир владајућег режима да у својим рукама сконцентрише буквално сву власт, и да је његова персонификација Александар Вучић, који је завео лични режим. Дакле, за Александра Вучића и СНС Устав и Уставни суд Србије не постоје. Они их не признају, они су их блокирали, они су их ућуткали. Где су, дакле, ту уставност и законитост и права и слободе грађана? Ко ће нас заштитити од самовоље кршења Устава на дневном нивоу?

У Србији је у току свеопшта банализација Устава, његове правне снаге и домашаја свих његових норми, укључујући и преамбулу. Нису ретки случајеви да поједини политичари владајућег режима дају изјаве типа – ко још поштује Устав, кога Устав обавезује? Шта је са акционим тимом за промену политичког система којим је на мала врата најављена уставна ревизија у прошлом мандату Народне скупштине? Некада су се уставни мењали на озбиљан начин, са уставотворним скупштинама, а ви сте желели да мењате Устав са Зораном Бабићем, који је био на челу некакве ваше комисије за промену политичког система.

Дакле, Двери поводом ове тачке дневног реда желе да васпоставе систем државотворности и вере у уставни поредак који је девастиран третманом владајућег режима СНС-а. Под СНС-ом Устав је згажен, Уставни суд Србије је згажен. Понижене су, дакле, најважније државне институције од када је СНС на власти. Ви не желите да имате било какву контролу. Ви сте онемогућили било кога да вас контролише. Ви бисте укинули и Народну скупштину и Уставни суд Србије да бисте ви могли да радите шта хоћете.

Стога је за нас прворазредно питање поштовање уставности и законитости, те гаранција слободе људских права, а да бисмо то обезбедили, битно је ко су будуће судије Уставног суда – да ли су то људи који су се потврдили својим знањем, поштовањем права и правне доктрине, а нарочито уставног права, да ли су то људи који су се потврдили у борби за уставност и законитост, без додворавања владајућој хијерархији, или су то људи чија је

главна особина партијска припадност и блискост владајућем режиму. Јесте ли бирали ове кандидате колико су блиски СНС-у? Је л' то био критеријум за кандидовање нових судија Уставног суда?

Без страначке острашћености потребно је озбиљно приступити кандидовању и избору нових судија, јер управо њихово знање, лични интегритет и поштовање Устава треба у наредном периоду да дођу до пуног изражаја. И мени је драго, поштовани грађани Србије, што, ево, посланици СНС-а признају да су бирали ове кандидате по блискости и послушности. Хвала вам, господине Мартиновићу, што сте то признали грађанима Србије.

И, напослетку, будуће судије Уставног суда, на основу досадашњег рада морају нам пружити гаранцију да су управо они ти који заслужују ово високо признање и да ће имати храбрости и достојанства у заштити Устава, па ако је потребно, и да се супротставе владајућем режиму. Да се супротставе владајућем режиму – кад Александар Вучић окрене неког судију Уставног суда, као што је окренуо, рецимо, председника РИК-а у своје време, мученог Ђурђевића, да покраде изборе, да ли ће судија Уставног суда тада да суди у страху од цара Александра Вучића или ће да суди без страха од цара Александра Вучића.

Дакле, примедбе које ћемо изнети имају за циљ да од предложених кандидата дођемо до оних најбољих, око којих ћемо се сви сложити, без обзира на то од кога ће добити подршку Народне скупштине, јер ће будуће судије бити заштитници уставности и законитости свих нас грађана Србије.

Прво што примећујемо, на листи кандидата нема ниједног редовног професора Уставног права са државног универзитета. Ништа ми немамо против приватног универзитета, али да ли је могуће да ни један једини професор Уставног права с једног јединог факултета државног универзитета у Србији није кандидат за судију Уставног суда, иако наша уставноправна материја каже јасно да предложени кандидат за судију Уставног суда треба да буде истакнути правник?

Хајде да видимо о каквим се то истакнутим правницима ради, ако су у питању судски извршитељи, градски правобраниоци, заменици тужиоца и ако нема једног јединог професора правног факултета. Ево, има, није тачно, ту је др Тамаш Корхеџ, који је предавач на Факултету за правне и пословне студије „Лазар Вркатић“, познатом факултету у Србији.

Дакле, о чему причамо? Причамо о партијским постављенима и договорима и комбинацији у којој се, рецимо, доктору Тамашу Корхеџу, који вас се одрекао, и Мађарски покрет, чији је потпредседник, због сарадње са Српском напредном странком даје ово због дилова са СВМ, па им се поклања једно место судије Уставног суда. Уместо да се међу кандидатима за Уставни суд Србије нађу имена неких од тренутно најпознатијих српских професора уставног права, међу предложеним кандидатима нема ниједног професора уставног права. Али



има, рецимо, професора Полицијске академије, јер претпостављам да су важнији професори Полицијске академије од професора правног факултета.

Управо је уставна материја оставила могућност да једино професори правног факултета могу да имају и другу функцију ако су судије Уставног суда. Због чега? Па зато што је најважније да управо професори правног факултета, као најстручнији, буду судије Уставног суда. Али ви имате неке друге, стручније, који су очито блискији или, да тако кажем, боље слушају СНС.

Има овде пуно кандидата који се баве кривичним правом. Да ли то значи да актуелни председник Републике мисли да професори уставног права не треба да се баве уставним судовањем и да то од њих много боље раде они кандидати који се претежно баве кривичноправном теоријом и праксом? Из биографије предложених кандидата није видљиво колики је њихов досадашњи допринос развоју уставности, тако да нам нису јасни критеријуми којима се руководио председник Републике. Из биографије неких од предложених кандидата произлази да се ни на постојећим радним местима нису афирмисали као изузетни стручњаци, а сада их предлагете за судије Уставног суда.

Имајући у виду критеријуме и услове који се захтевају за судије Уставног суда, ја бих чак могао да закључим да је теже постати судија Уставног суда него судија основног суда. Односно, супротно. Значи, ви сте у овој вашој кандидатури тако олакшали избор за судију Уставног суда да је много лакше постати судија основног суда.

Имајући у виду, дакле, оно што се тиче листе судија Уставног суда које председник Републике именује, а овде имамо и оно што сте ви као владајућа већина именовали кроз кандидатуру председника Скупштине, ситуација је тек занимљива. Већина ваших кандидата не поседује кредибилитет да буду именовани за судију Уставног суда.

Приликом предлагања ових кандидата предност су имали они који су истакнути војници Српске напредне странке и који су од момента учлањења у СНС забележили метеорске успехе у својој каријери. Тако се оправдано поставља питање – како ће они сутра штитити Устав кад им је у досадашњем раду као звезда водиља био једино партијски интерес?

Стиче се утисак да су појединци награђени за свој нерад, јер су резултати које су постигли на досадашњим местима и дужностима били негативни. Пример је борба против корупције. Кандидујете судије које немају никакве резултате у борби против корупције. Каква је, дакле, гаранција да ће успешно обављати функцију судије Уставног суда?

Имате ви кандидате који су се досада афирмисали и потврдили као стручњаци у незаконитом прибављању доказа против грађана Србије оптужених пред Хашким трибуналом и који су поступали против интереса хашких

заточеника, због чега је тек њихова кандидатура, претпостављам, награда за све што су радили против интереса грађана Србије.

Ево, такав један је господин Драган Игњатовић, који, рецимо, 30. августа 2011. године као директор Канцеларије Владе Србије за сарадњу са Хашким трибуналом изјављује следеће – да треба да се сарађује са тим судом док год он постоји. Хапшењем свих бегунаца окончали смо један аспект сарадње, али нам сад остаје технички део, који, између осталог, обухвата сведочења. Сарадња се мора наставити све док постоји Хашки трибунал. Да ли је могуће да ће директор Канцеларије Владе Србије, својевремено, за сарадњу са Хашким трибуналом, Душан Игњатовић, сада да буде и судија Уставног суда Србије?

Има ту и занимљивих случајева партијских активиста Српске напредне странке који се сада предлажу за судије Уставног суда, чак и оних који су се у свом досадашњем раду са проблематиком уставности први и последњи пут сусрели када су тај предмет полагали на правном факултету.

Дакле, овде се поставља једно веома једноставно питање – хоћемо ли сада да бирамо, како рече др Александар Мартиновић, судије које бира Српска напредна странка и које поставља Српска напредна странка и који су послушници Српске напредне странке и који су блиски Српској напредној странци и да ли је то тај критеријум којим се руководио председник Србије Томислав Николић и председник Скупштине Маја Гојковић? Зашто данас нема овде Томислава Николића и Маје Гојковић да бране своје кандидате?

Је л' се ви то, напредњаци, стидите својих кандидата за судије Уставног суда? Шта ћемо сад? Нешто сте побегли да их браните пред грађанима Србије. Нисмо чули ниједну позитивну реч о кандидатима које сте овде кандидовали. Што не дође председник Николић, што не дође Маја Гојковић, што не устане Мартиновић, па да каже – овај кандидат Српске напредне странке је сјајан стручњак, јесте био приватни извршитељ или је био судски извршитељ или је био заменик тужиоца, али је сјајан стручњак, много је бољи од свих професора уставног права у Србији?

Не чусмо то ни од Мартиновића, ни од Николића, ни од Гојковићеве. Сви јунаци ником поникоше. Нико да брани сопствене кандидате. Нико од вас да каже једну лепу реч о вашим кандидатима. Нема десет народних посланика Српске напредне странке у сали. Сви сте побегли. Сви сте се разбежали и нико да брани ваше кандидате. А шта је разлог? Веома једноставан – па то су партијски послушници. Српска напредна странка хоће да инсталира партијске послушнике у Уставни суд Србије како би Уставни суд Србије наставио да ћути о кључним питањима, како би Вучић могао да потписује даље бриселске споразуме, како би Вучић могао даље да пљачка пензионере, како би Српска напредна странка могла даље да гради „Београд на води“ – против свих закона и против свих правила струке и против сваког Устава и сваке уставне материје.

Дакле, то је оно што је поента избора судија Уставног суда – да ли ћемо поново добити партијске послушнике Српске напредне странке, који ће ћутати увек када Уставни суд треба да реагује и да контролише извршну власт, односно Александра Вучића, што би требало да му буде један од најважнијих задатака или ће поново бити изабране судије које ће се плашити да донесу било коју пресуду против ове власти, против интереса ове власти, против онога што је интерес и што намеће ова власт као оно што мора у Србији да се деси.

Дакле, овде се сада поставља питање хоћемо ли одбранити Уставни суд Србије од Српске напредне странке, хоћемо ли дозволити да Српска напредна странка окупира и Уставни суд Србије и преузме комплетну власт у Србији, јер је понизила и Народну скупштину и председника Србије, који је обичан слуга Александра Вучића, а сада хоће да понизи Уставни суд Србије бирајући у Уставни суд Србије послушнике СНС-а.

Српски покрет Двери не може да подржи кандидате који су послушници Српске напредне странке и брани смисао Уставног суда Србије који ће судити по праву и правди и по Уставу, а не по наређењима из централног комитета СНС-а.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Реч има предлагач Александар Мартиновић.

Изволите.

**АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ:** Даме и господо народни посланици, када чујете овакву бујицу неистина, лажи и глупости, онда је јако тешко дати неки смислен одговор.

Волео бих да нам господин Бошко Обрадовић ево сада пред свим грађанима Србије каже када је и где он полагао Уставно право, пошто га то очигледно квалификује да он оцењује стручност људи који су кандидовани за судије Уставног суда.

Господине Арсићу, ја бих престао, само да нам господин Бошко Обрадовић каже где и код ког професора је полагао Уставно право и коју је оцену добио, па кад добијем одговор, ја ћу даље наставити своје излагање, пошто моје излагање у великој мери зависи од одговора на ово круцијално питање када бирамо судије Уставног суда.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Право на реплику има народни посланик Бошко Обрадовић.

**БОШКО ОБРАДОВИЋ:** Велико хвала колеги Александру Мартиновићу што ме је подсетио да још увек није одговорио на питање шта је са његовим плагијаторским радовима које је плагирао копирајући исти рад са другим насловима широм своје универзитетске каријере. Такође, није одговорио на оно чувено питање Двери, које ћемо увек и непрестано понављати – када ћете нам показати 650 исписница судија који су се учланили у СНС након реизбора а онда дошли поново на судијску функцију а и даље су чланови СНС-а?

Разумем жељу СНС-а да ми онемогући да говорим, да на сваки начин забрани глас опозиције. Сада сви треба да будемо професори правног факултета да бисмо смели да говоримо о Уставном суду Србије?! Не. Обичан грађанин Србије, без дана на правном факултету, види да сте узурпирали Уставни суд Србије, види да претите судијама, види да им не дозвољавате да донесу било коју судску пресуду, види да судије због вас, у страху од вас, не смеју да донесу ниједну пресуду, да ћуте о бриселским споразумима, да ћуте о кршењу Устава, да ћуте о пљачки пензионера, да ћуте о „Београду на води“.

Дакле, не треба бити, господине Мартиновићу, стручњак за уставно право да се види како сте блокирали рад Уставног суда Србије, да се види како контролишете судије у Србији, да се види како постављате ваше партијске апаратчице на судијске функције, да се види како сте узурпирали сву власт у Србији. Значи, не треба бити професор уставног права за то. То види сваки обичан грађанин Србије. Ја овде говорим у име обичних грађана Србије, који неће више да трпе тортуру СНС-а, неће да трпе вашу бахатост, ваш безобразлук, ваше малтретирање и понижавање грађана Србије, вашу пљачку, ваше отимање плата и пензија. Постоје људи који то више неће да трпе и ја сам њихов глас у Народној скупштини Републике Србије.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Срђан Ного, по Пословнику.

СРЂАН НОГО: Члан 106, господине председавајући, став 2 – нико не може да прекида говорника нити да га опомиње осим председника Народне скупштине, у случајевима предвиђеним овим пословником. Такође, по члану 108. ви сте дужни да се старате о реду на седници, тако да вас позивам да дозволите излагање свих посланика, и владајуће странке и опозиције, мада у овом тренутку опозициони посланици имају тај проблем да посланици владајуће већине додају када ми говоримо.

Може њима да се не свиђа оно што ми говоримо, али ми имамо право да кажемо свој политички став. Нека суд о том политичком ставу дају грађани на изборима, свакако је то на њима, али вас молим да направимо неку цивилизацијску норму и да се понашамо пристојно, да макар једни друге саслушамо, па чак и да вам се не свиђа оно што ми вама говоримо, па чак и да вас боли то што, рецимо, 650 исписница не можете да покажете.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: У складу са чланом 109. изричем вам опомену и одузимам два минута од времена посланичке групе.

Сада ћу да вам одговорим на ваше питање, рекламацију Пословника.

(Бошко Обрадовић: На основу чега? Зато што одговарамо на добацивања ваших колега?)

Сада ћу да вам одговорим.

Нисам опомињао колеге из СНС-а зато што ме је господин Обрадовић, као члана СНС и народног посланика, назвао лоповом. Прећутао сам. Назвао ме

је и човеком без мозга, зато што ћу без икаквог поговора да слушам нечија наређења. Хоћете ли да набрајам шта је све рекао за мене и за све колеге посланике овде? Управо је то говорио и нико га није прекидао. Пустио сам грађане Србије да виде праву демократију, како то изгледа у Народној скупштини. Сада, извините, ако хоћете да задате политички ударац, немојте да се љутите кад вам неко добацује.

Два минута сте изгубили од времена зато што је господин Ного после рекламације Пословника кренуо у реплику према колеги Мартиновићу.

(Бошко Обрадовић: Не можете да му одузимате време, нисте ни упозорили колегу.)

Реч има овлашћени представник предлагача Александар Мартиновић.

(Бошко Обрадовић: Ви мени добацујете, а ја не могу да се браним.)

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Ма, добацујте господине Обрадовићу, ко вам брани?

Дакле, чули смо да је господин Бошко Обрадовић Уставно право положио са чистом десетком на Правном факултету, велики одмор у Чачку, и то га апсолутно квалификује да прича о судијама Уставног суда.

Пошто је овде данас изречено, и у сали Народне скупштине и у холу, сијасет неистина, сијасет лажи, сијасет увреда о кандидатима за судије Уставног суда, о председнику Републике, о председнику Народне скупштине, о председнику Владе, наравно о СНС-у, морам да изнесем неколико чињеница да би грађани Републике Србије знали о чему се ради.

Сви народни посланици су добили два документа, један документ је стигао од председника Републике, који је предложио осам кандидата за судије Уставног суда. Ево, то је, као што могу да виде сви грађани који посматрају овај пренос, читава једна мала књига. Дакле, мала књига, у којој се налазе не само имена кандидата за судије Уставног суда, него и њихове биографије. Из тих биографија сви народни посланици, сви грађани Републике Србије, сви новинари у Србији, сва политичка, стручна и општа јавност може да се упозна да ли су у питању кандидати који испуњавају Уставом прописане услове да буду судије уставног суда или не. Ево, ја те молим, Игор... Ево, дакле, документ који нам је послао председник Републике се налази на укупно 80 страница.

(Зоран Красић: Време.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Господине Красићу, уместо што добацујете, знали бисте да је господин Мартиновић овлашћени представник предлагача.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Други документ је стигао од госпође Маје Гојковић, председнице Народне скупштине, који се налази на укупно 55 страница. Исто једна мала књижица, и није тако мала, где се налазе имена свих кандидата за судије Уставног суда, њихове биографије и сваки грађанин Републике Србије може да се упозна ко су кандидати за судије Уставног суда.

Тако радимо ми који данас имамо одговорност за вођење ове државе. А сад ћу да вам кажем, господине Обрадовићу, како су радили ваши коалициони партнери, ваши политички савезници, ти исти који су испоручивали Србе у Хашки трибунал 2007. године.

Дакле, овде имате две књиге са именима кандидата за судије Уставног суда; једна је на 80 страница, а друга је на 56 страница. А знате ли како је било у време када су ови ваши политички пријатељи били на власти? Ево, било је овако. Погледајте, народни посланици, погледајте, грађани Републике Србије – један једини лист хартије. Седми новембар 2007. године, председник Народне скупштине Оливер Дулић. Нит биографије, ни ко је шта завршио, ни где је радио. Ништа сем пуких имена. Нећу да читам та имена, нису ти људи ни за шта одговорни. Дакле, само имена кандидата и радна места или функције на којима се тренутно налазе.

Буквално један лист папира је отишао из Народне скупштине ка председнику Републике. То је било 2007. године, господине Обрадовићу. Ко је тада био председник Народне скупштине? Оливер Дулић из ДС. Ко је био председник Републике? Борис Тадић. Ко је био председник Владе? Војислав Коштуница. Дакле, све ваши политички пријатељи, све ваши политички савезници. Са овог једног листа папира. Ево, буквално један лист хартије, ништа друго. Ништа, ни биографија, ни сагласност кандидата, нема ничега. Овај лист хартије је 7. новембра 2007. године отишао ка председнику Републике Борису Тадићу да са овог списка од 10 имена изабере пет судија.

Ми данас предлагемо кандидате за судије Уставног суда тако што смо вам доставили две књиге са биографијама из којих се види где су људи завршили факултет, са којим оценама, на којим радним местима раде, које научне и стручне радове су објавили, које су им референце које их препоручују да буду судије Уставног суда.

Ево грађани Републике Србије, не морате да верујете ни мени, не морате да верујете ни колеги Бошку Обрадовићу, али верујте својим очима. Ово вам је 2007. година, дакле један лист хартије са судијама Уставног суда који је отишао ка председнику Републике Борису Тадићу. И ово су вам кандидати за судије Уставног суда иза којих стојимо ми који данас водимо Републику Србију. Дакле, две књиге.

Овде имам две књиге, а овде имам један лист папира. Ако ми кажете да је у складу са Уставом, да је у складу са демократијом, да је у складу са процедуром, да је у складу са правом грађана да знају ко су кандидати за судије Уставног суда – ове две књиге или овај лист папира из 2007. године – и ако ми кажете да је ово боље, одлично. Одлична је политика. Али грађани Србије су рекли да то није добра политика. Грађани Србије хоће да знају ко су кандидати за судије Уставног суда.

А кандидати су добри. И ви, господине Обрадовићу, не би требало ружно да причате о људима који уживају изузетан углед, пре свега у свету правне науке. Кажете, не знам само како вас није срамота да кажете, нисте предложили ниједног професора са правног факултета.

(Зоран Красић: Уставно право.)

Добро, знам, господине Красићу, ви сте, као и Бошко Обрадовић, стручњак опште праксе, ви се у све разумете. Ја се не разумем баш у све, не кажем ни да се баш и у ово много разумем, али трудим се да разумем.

Дакле, у предлогу који нам је доставио господин Томислав Николић имате име Милана Шкулића. За Милана Шкулића знају апсолутно сви правници у Србији. Сви правници у Србији. Зато што је један од најбољих професора Правног факултета у Београду и уопште један од најбољих професора права у Србији. Предложен за судију Уставног суда. А ви кажете – нисте предложили ниједног.

Председница Народне скупштине предложила је за судије Уставног суда две госпође које су професори на Криминалистичко-полицијској академији. Ако ми кажете да то нису државни факултети, да нису у саставу Београдског универзитета, устаните и кажите.

Дакле, није тачно ово што прича Бошко Обрадовић. Предложени су добри кандидати. Кандидати који испуњавају све прописане услове и ниједан од ових кандидата није члан СНС-а. Ако ми кажете да Татјана Бабић, директор Агенције за борбу против корупције, коју је посланичка група СНС предложила за судију Уставног суда има везе са СНС-ом, супер, ја вам кажем да нема, и то зна цела Србија.

(Радослав Милојичић: Бабићева жена.)

Татјана Бабић. Како вас није срамота, Милојичићу? Ког Бабића жена? Зорана Бабића? Како вас није срамота? Рекао сам Татјана Бабић. Није у питању жена Зорана Бабића. Ако сте мислили да испаднете смешни и да будете много паметни, нисте, јер ви све што кажете, кажете мало али глупо. Као и пре неки дан што сте рекли, мада вам је то било тачно, да 27 година ДС подржава све што је лоше у Србији. То вам је једино тачно што сте рекли.

Дакле, нико од ових људи нити је члан СНС-а нити има било какве везе са СНС-ом. Ово су кандидати чија имена можете да прочитате; што је много важније, чије биографије можете да прочитате, да се упознате са свим детаљима из њиховог професионалног живота – и где су завршили правни факултет, и са којом просечном оценом, и које научне и стручне радове су објавили. Ми немамо шта да кријемо.

Ви сте крили 2007. године када сте на једном листу хартије бирали судије Уставног суда од стране председника Републике. Један лист хартије је отишао на Андрићев венац – изволи, господине Тадићу, са овог листа хартије од

10 судија ти изабери пет који ће да буду судије Уставног суда. Онда ви из ДС-а, из ДСС-а, из Двери, из свих могућих странака ваше коалиције кажете како ми у СНС-у нешто кријемо, ми нећемо да се нешто зна. Све се зна.

Па ми смо поносни... Уопште није битно да ли ће ти кандидати да прођу или неће. У дану за гласање ће видети ко је изабран, али ја сам лично поносан. Поносан што је предложен за судију Уставног суда професор Милан Шкулић. Поносан сам што је предложен за судију Уставног суда др Јован Ћирић, директор Института за упоредно право. То је једна од најбољих правничких институција у Републици Србији. Човек који никакве везе нема са СНС-ом, човек који је био директор Института много пре него што је СНС и основана. Поносан сам на све ове људе који су предложени за судије Уставног суда. Добри људи, одлични правници; убеђен сам да ће квалитетно да раде свој посао.

Што се тиче квалификација које смо чули данас, то су квалификације које се чују сваки дан. Свако је у овој Србији експонент СНС-а. Још само треба да кажете да је и Саша Јанковић експонент СНС-а и да је Родољуб Шабић експонент СНС-а и да је Вук Јеремић експонент СНС-а и онда смо заокружили причу. Онда нико ништа у овој Србији не ради, него сви радимо у СНС-у и за СНС, а колико раде за СНС и за државу Србију, то сви грађани Србије виде.

Овде је било речи и желим да се осврнем, мислим да је важна тема у питању, о две одлуке Уставног суда које су поједини посланици из опозиције или погрешно протумачили или су намерно искривили њихов смисао и садржину. Прва одлука тиче се Одлуке о уставности Закона о привременом начину уређивања плата и пензија, па сте онда намерно обмањивали грађане Србије како је пензија стечено право. Пензија као право је стечено; износ пензије није стечено право. Да је износ пензије стечено право, онда се не би и дан-данас две петине пензија исплаћивало из буџета Србије, него би се исплаћивало из Фонда ПИО.

Али, будући да сте ви са вашим коалиционим партнерима претходно опљачкали те буџетске фондове, односно те фондове пензијског осигурања, држава Србија и данас од пет пензија две исплаћује из буџета. Дакле, износ пензије није стечено право. Износ пензије је варијабилна категорија која зависи од тога какво је економско стање наших јавних финансија, и држава Србија је била принуђена да привремено смањи износ одређеног дела пензија, неких категорија пензионера, зато што смо били пред банкротом. Али нисмо ми били пред банкротом због Верољуба Арсића, Томислава Николића и Александра Вучића, него због оних који су до 2012. године водили Србију.

Даље, било је речи о томе како се Уставни суд, ваљда по налогу СНС-а и Александра Вучића, огласио ненадлежним за оцену тзв. првог бриселског споразума који је потписан у априлу 2013. године.



Шта је ту противуставно? Шта је ту противзаконито? Је ли то међународни уговор? Није. Је ли закључен по процедури по којој се закључују међународни уговори? Није. Зашто би се онда Уставни суд бавио оценом уставности и законитости једног политичког акта? Зашто када то није међународни уговор?

Дакле, ништа Уставни суд није погрешно. Ово говорим због грађана Србије, да би знали да они који, сем што умеју да прочитају оно што им је неко други написао и сем што умеју да у једној минути десет пута изговоре Александар Вучић и СНС, све друго, односно о свему другом или не знају ништа или знају јако мало или намерно и систематски обмањују грађане Србије.

Али ви сте се, господо, грдно преварили ако мислите да ће ови људи који овде седе мирно да слушају све ваше лажи, увреде, клевете које свакога дана упућујете на рачун СНС-а или било кога ко је предложен за било коју одговорну државну функцију. Нећемо, зато што немамо чега да се стидимо. Да се стидимо професора универзитета, директора Института за упоредно право, људи који школују наше будуће високообразоване полицајце? Па ми смо на те људе поносни. Па то су најбољи могући кандидати.

А ви, господине Обрадовићу, па вама и да је дата прилика да кандидујете судије Уставног суда, хајде, кажите ми једно име које би стало иза вашег потписа. Који професор универзитета би хтео да буде ваш кандидат за судије Уставног суда, који директор института, ко се озбиљно бави било којим послом да стане иза вас који сте наводно професор српског језика и књижевности а не умете да се изражавате на том истом књижевном језику? Такви људи не постоје.

Зато ви и нисте у прилици да предлагете ни судије Уставног суда нити било ког другог за најодговорније државне функције, а поготово то нећете бити у наредном периоду.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Реч има народни посланик Срђан Ного, по Пословнику.

**СРЂАН НОГО:** Поштовани председавајући, прво, били сте дужни да ми дате реч пре господина Мартиновића, јер сам се одмах јавио да укажем на повреду Пословника коју сте ви лично учинили, али сте дали пре тога г. Мартиновићу, не знам по ком основу, јер члан 103. ми јасно даје право да укажем на повреду Пословника одмах пошто се та повреда деси.

Члан 109, господине председавајући – опомена се изриче народном посланику који је пришао говорници без дозволе председника Народне скупштине, ја то нисам урадио, који говори пре него што је затражио и добио реч, ја то нисам урадио, који поред упозорења председника Народне скупштине говори о питању које није на дневном реду, ја то нисам урадио, ако прекида говорника у излагању или добацује, односно омета говорника или на други

начин угрожава слободу говора, ја то нисам урадио, када се непосредно обраћа другом народном посланику, ја то нисам урадио, ако употребљава псовке и увредљиве изразе, ја то нисам урадио, ако износи чињенице и оцене које се односе на приватни живот других лица, ја то нисам урадио, ако другим поступцима нарушава ред на седници или поступа противно одредбама овог пословника.

Значи, ви сте дужни да водите ред на седницама и да се придржавате овог пословника, а није ваша лична воља да процењујете како се треба понашати према којим посланицима. Ви толеришете господину Мартиновићу да вређа опозицију, а ја нисам никога увредио. Узели сте нам два минута времена на правди бога. Није спорно да ви имате већину и да можете да се понашате како год хоћете, али знате како каже пословица – можеш како хоћеш, али не можеш докле хоћеш.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Морам да одговорим колеги Срђану.

Члан 109. алинеја 8 – ако другим поступцима нарушава ред на седници или поступа противно одредбама овог пословника. А добили сте опомену из члана 109. у вези члана 103. став 7 – председник Народне скупштине је дужан да народном посланику који се не придржава одредаба из ставова 1, 2, 4. и 6. овог члана или на други очигледан начин злоупотребљава права предвиђена овим чланом изрекне мере предвиђене од члана 108. до члана 111. овог пословника.

Када сте завршили рекламирање повреде Пословника, ви сте почели реплику. То је моје право.

(Срђан Ного: Дозволите, господине председавајући, ја сам само цитирао шта су посланици СНС-а...)

Није било потребе да цитирате.

Реч има народни посланик Душан Петровић, по Пословнику

**ДУШАН ПЕТРОВИЋ:** Господине председавајући, члан 92 – ако је предлог из става 2. овог члана поднела група народних посланика, у предлогу мора бити назначен представник предлагача; ако то није учињено, сматра се да је представник предлагача први потписани народни посланик.

Пошто смо ми спојили велики број тачака дневног реда, господин Мартиновић нити је предложио кандидате за судије Уставног суда испред Скупштине ...

(Александар Мартиновић: Предложио сам, јесам.)

Не, него је то учинила председница Скупштине Маја Гојковић.

(Александар Мартиновић: Као председник посланичке групе сам предложио.)

... Нити је то учинио ко други до председник Републике Томислав Николић, као што Високи савет судства и господин Милојевић, који је овде

овластио господина Томића да буде представник, те су они овлашћени предлагачи.

Господин Мартиновић је вероватно овлашћени предлагач по тачки дневног реда – Предлог одлуке о изменама Одлуке о избору чланова и заменика чланова одбора Народне скупштине Републике Србије.

(Игор Бечић: Обједињена расправа.)

Наравно да је обједињена расправа. Нема никаквих проблема да господин Мартиновић овде говори и користи своје право када образлаже питање дневног реда које ће се расправљати, расправља се, а то су чланови одбора који се овде сада, такође, у оквиру обједињене тачке, раде.

Ни једну једину реч господин Мартиновић о томе није рекао. Он је 20 минута, као ко бајаги овлашћени представник, говорио о предлогу за судије Уставног суда. То је повреда Пословника. То је злоупотреба Пословника. То није ствар која у Скупштини треба да се ради. Ми сви овде треба да имамо равноправан статус. Зна се ко су овде овлашћени предлагачи. Господин Томић би требао да се појави овде, пошто не можемо да дебатујемо без њега. Не знам шта он ради.

Господине Арсићу, мислим да треба да прекинете седницу док се не појави господин Томић као неко ко заступа овлашћеног предлагача, а то је председник Касационог суда и председник Високог савета судства, а то је господин Милојевић. Хвала лепо.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Споменути члан 92. Пословника се тиче утврђивања дневног реда Народне скупштине Републике Србије, а ставови које сте рекламирали односе се на допуне дневног реда и ко може да их образлаже. Сматрам да нисам повредио Пословник.

Да ли желите да се у дану за гласање изјасни Скупштина?

(Душан Петровић: Желим да се гласа.)

У реду, изјасниће се.

(Радослав Милојичић: Реплика.)

По ком основу, господине?

(Радослав Милојичић: Чули сте.)

Господине Милојичићу, ја сам чуо да сте ви прво добацили. Ако желите реплику, прво морам да вам изрекнем опомену, па да вам дам право на реплику.

(Радослав Милојичић: Ко ме сам добацио?)

Господину Мартиновићу, док је говорио. Чуо сам вас.

(Радослав Милојичић: Прво изрекните свима њима опомене и онда нема проблема.)

Они не траже право на реплику.

Реч има посланик Бошко Обрадовић, право на реплику.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Хвала, председавајући.

Мени је веома драго и морам признати да сам поносан што у 18 година дугој историји Двери Српска Напредна странка не може да нађе ни једну једину мрљу у нашој биографији. Увек када покушају да говоре нешто против нас, говоре о томе да смо ми некада били на власти са неким. Ми никада нисмо били на власти ни са ким. Дакле, лош вам је аргумент. Доказ вам је да заправо немате аргумент против Двери, јер нема мрље у нашој досадашњој биографији.

Ал' има мрље у вашим биографијама. Па је тако биографија председника државе Томислава Николића биографија с купљеном дипломом. То је ваш кандидат, то је ваш некадашњи председник. Дакле, послали сте поруку грађанима Србије да могу да се купују дипломе, па да се чак с купљеном дипломом може постати председник државе и онда мени замерате откуд ми право да говорим на тему кандидата за судије Уставног суда. А откуд Томиславу Николићу с купљеном дипломом право да уопште предлаже кандидате за судије...?

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Господине Обрадовићу, претерали сте.

Прво, знате и сами да је по Пословнику забрањено изношење чињеница из приватног живота. Ја то толеришем. Међутим, ниједан државни орган није утврдио да је та диплома купљена. Штавише, председник Републике је дипломирао када је био припадник опозиције, као и ви сада. То је једна ствар.

Друга ствар, легитимитет му даје резултат који је имао 2012. године на изборима. Чак и да има четири разреда основне школе, имао би право да то уради. Зато вас молим, ако желите да реплицирате господину Мартиновићу, избегните бар то изношење чињеница из приватног живота људи који нису овде.

Изволите.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Да се вратимо на нове кандидате за судије Уставног суда. Наравно да сам био потпуно у праву и господин Мартиновић није успео да ме демантује када сам рекао да нисте предложили ниједног професора уставног права ниједног факултета универзитета у Србији. Наведите име једног професора уставног права, па да видимо ко је у праву. Дакле, нема га.

Ниједан судија уставног права у Србији вама није достојан за судију Уставног суда, али је зато достојан господин Душан Игњатовић, адвокат из Београда, који је био шеф Канцеларије за сарадњу с Хашким трибуналом. То је вама одличан кандидат, јер ви сте, наравно, за сарадњу с Хашким трибуналом. Вама је одличан кандидат др Драгана Коларић, професор на Криминалистичко-полицијској академији, иначе супруга председника општине Чукарица, из СНС. Вама је одличан кандидат др Тамаш Корхец, који иначе предаје на „престижном“ факултету који се зове Факултет за правне и пословне студије „Лазар Вркатић“. Само још једном, Факултет за правне и пословне студије

„Лазар Вркатић“. Дакле, то је бољи кандидат од професора државних факултета у Србији, бољи кандидат од ...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има предлагач, народни посланик Александар Мартиновић.

(Марко Ђуришић: Чега је он предлагач? Како је он предлагач? Како он да буде предлагач?)

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Даме и господо народни посланици, ево сада видите, чим добије реч неко из СНС-а, сви се јављају. И из партије Бориса Тадића, из ДС, из Двери. Сви су на гомили само када треба нешто да се каже против СНС-а.

Чега сам ја предлагач? Па, рецимо, предложио сам у име посланичке групе СНС судије Уставног суда.

(Марко Ђуришић: Које?)

Које? Добили сте све на папиру.

(Марко Ђуришић: Свих десет.)

Сад питам вас, велике паметњаковиће и генијалце који уживате велики углед, који сте заговорници грађанске и европске Србије, који много боље од нас...

(Председавајући: Молим вас, вратите се, колега Мартиновићу, на тему дневног реда.)

Дакле, обраћам се вама, господине Арсићу.

Ви који сте друштвена елита, како то да ви нисте предложили ниједног професора са било ког правног факултета (Аплауз.) него смо то урадили ми, који смо за вас она друга Србија – без зуба, примитивна, глупа, шугава, оваква, онаква? Па како то да ви, припадници елите, нисте предложили никога за судију Уставног суда, него смо то урадили ми, који смо најгори на свету?

Е сад, ви сте, господине Обрадовићу, сем тога што сте са одличним успехом положили Уставно право, и професор српског језика и књижевности, требало би да знате да се не каже „са никим“, него „ни са ким“. (Аплауз.) Осим ако ви у међувремену нисте измислили неки нови језик. Колико знам, кад сам био мали и кад сам ишао у школу, рекло се „ни са ким“, а не „са никим“. Али добро, пошто сте ви професор српског језика а ја нисам, можда сте ви у праву а ја нисам.

Али нешто што је много важније од овога...

(Марко Ђуришић: Докле он има право? Чега је он предлагач? Шта је ово?)

Али нешто много важније од овога... Нешто много важније од овога... Велика је нервоза, господине Арсићу, као што видите, код ове господе која само што нису победили на председничким изборима.

Господин Обрадовић је рекао како смо ми ту предложили неке који су испоручивали Србе у Хаг, који су издајници, који су овакви, који су онакви. Ево ја ћу сад опет, због народних посланика али и због грађана Србије, да вам прочитам само неке научне радове професора Милана Шкулића, професора Правног факултета у Београду, који је кандидат за судију Уставног суда, па ми ви на основу наслова ових радова кажите да ли је реч о антисрбину, човеку који је испоручивао Србе Хагу итд.

Само неки од радова: „Злочин и казна у Хагу“ (19. јун 2007), „*Ne bis in idem* – Хрватска и Трибунал“, „Годишњица случаја Рачак“, „Косово је Србија“, „Хрватске тајне потернице“, „Доктор Караџић и мистер Дабић у Хагу“, „Бомбардовање Палате правде“, „Нова хашка рашомонијада“, „Хрватске оптужнице и српска саслушања“ итд., итд. (Аплауз.)

Ево драги грађани Србије, куд ћете већег злотвора за српски народ, куд ћете већег душманина за српски народ, куд ћете већег издајника, који је имао храбрости да напише оволико научних радова на тему Хашког трибунала, на тему Хрватске, на тему НАТО бомбардовања Србије?

А сад ми кажите, господине Обрадовићу, који научни рад сте ви објавили.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Молим вас, колега Мартиновићу, без директног обраћања.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Ево, нека ми каже господин Обрадовић. Нема чега да се плаши, ово је отворена дебата. Он каже да се ми из СНС плашимо, да бежимо кад се он појави. Ево, ја не бежим нигде. Питам господина Обрадовића да ми каже колико научних радова посвећених Хашком трибуналу, хрватским потерницама против Срба или НАТО бомбардовању Србије је написао он, сви његови посланици и Јасмина Вујић заједно. Ево, нека нам каже.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: У складу са чланом 112. Пословника о раду Народне скупштине, одређујем паузу у трајању од 10 минута.

(После паузе – 15.57)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Бранимир Јовановић.  
(Бошко Обрадовић: Реплика. Повреда Пословника.)

БРАНИМИР ЈОВАНОВИЋ: Поштовани председавајући, колегинице и колеге народни посланици, у оквиру обједињене расправе говорићу о важности поштовања процедуре избора судија, као и о важности функционисања ових судова.

Принципи уставности и законитости представљају суштину правне државе, односно нервни систем унутрашњег јавног права. Уставност подразумева да у држави постоје основна друштвена правна правила утврђена Уставом као највишим правним актом државе, а Уставни суд треба да обезбеди

механизме за поштовање принципа у стварности. Заштиту, односно контролу уставности и законитости, као и непосредну заштиту људских и мањинских слобода и права, наш Устав поверава управо Уставном суду као самосталном и независном државном органу. Његове одлуке су коначне, извршне и општеобавезујуће.

Суштина постојања Уставног суда и јесте у резултату идеје да законодавна и извршна власт треба да буду потчињене уставној контроли; зато уставно судство јесте чувар Устава, али у вршењу контроле уставности закона оно не сме да постане нека врста отуђене власти, да постане виша, односно надређена законодавној власти. Зато од будућих судија и очекујем да, уколико буде потребе у будућности, елиминишу неке неуставне законе, ако буду донети, из правног система и ако дођу до грубих грешака, да их уклоне. Уставни суд сигурно не може да функционише како треба ако судије нису потпуно независне и самосталне.

Сматрам да наш устав на добар начин регулише избор судија Уставног суда, па тако, као што можемо данас и да учествујемо у томе, пет судија бира Народна скупштина на предлог председника Републике, пет именује председник Републике, а пет Општа седница Врховног касационог суда Србије. На овај начин све три гране власти учествују у поступку избора судија Уставног суда, али на један оптималан начин, односно ниједна од ових грана власти не може да именује већину судија, већ само може с једног ширег списка, који им је понуђен, да изабере, односно именује. Такође, одређени су и критеријуми на основу којих се придржавају они који именују, односно бирају судије Уставног суда.

Мислим да је намера нашег устава била и да спречи политизацију процеса избора судија Уставног суда. Навешћу вам супротан пример, где политички критеријум нарочито долази до изражаја приликом избора судија. То је у Сједињеним Америчким Државама, где приликом постављања судија Врховног суда САД као највишег редовног суда у овом случају председник САД поставља судије. И то су углавном његови партијски пријатељи.

Наш систем је сличан оном италијанском. Мислим да је много објективнији. Као и италијански, он подразумева да наш Уставни суд има 15 судија. И у Италији, као и код нас, председник именује пет, парламент који заседа заједно, дводоми парламент, двотрећинском већином именује пет и пет Врховни суд, односно чланови Врховног управног суда.

Навешћу и неке надлежности Уставног суда, да бих указао на његов значај, односно на његову улогу, а то су: заштита уставности и законитости, могућност решавања сукоба надлежности, одлучивање о изборним споровима за које законом није одређена надлежност редовних судова, одлучивање о забрани рада политичких организација, синдикалних удружења или удружења градова,

одлучивање о жалби против одлука Високог савета судства. Управо на овом примеру се може видети важност Уставног суда.

Сетимо се да је Високи савет судства 2009. године донео одлуку о реизбору 837 носилаца правосудних функција. Неизабране судије су тада, односно након тога, уложиле жалбу управо Уставном суду, и он је 2011. године обавестио јавност да је поништио све наведене одлуке Високог савета судства из 2009. године, а исти тај суд је 2012. године донео одлуке којима је правосудну реформу, тадашњу, у делу избора судија и јавних тужилаца вратио на почетак, односно на стање пре реизбора.

Указаћу на још један аспект који је битан што се тиче Уставног суда, односно читавог правног система. Уставни суд јесте традиционално ван модела трихотомије власти, али је сигурно да његове одлуке утичу на формирање утиска о укупном правном амбијенту у држави. У ширем контексту, улога права је од огромног државног, политичког и привредног значаја. Ми можемо да гласамо за различите кандидате, можемо да супротставимо ставове, односно да се сложимо или да се наши ставови разликују у погледу њихове стручности, али судије које ће бити изабране имаће једну веома важну улогу, да примењују правне норме на такав начин да остваре правосудну функцију државе. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има посланик Душан Петровић.

Изволите.

ДУШАН ПЕТРОВИЋ: Хвала, господине председавајући.

Пре него што почнем, оно што сам вас малопре питао – где је господин Томић? Како ми водимо расправу без овлашћеног представника?

(Зоран Красић: Нема ниједног.)

Молим вас да прекинете седницу и да нам обезбедите овде овлашћене представнике да бисмо могли да водимо дебату са њима.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: У реду, захваљујем.

Одређујем паузу у трајању од 10 минута, док не дође овлашћени представник предлагача, господин Томић.

(После паузе – 16.10)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Верољуб Арсић): Господине Петровићу, можемо да наставимо; ту је предлагач, господин Томић.

Само затражите реч. Изволите.

ДУШАН ПЕТРОВИЋ: Хвала најлепше.

На почетку желим да искажем велико негодовање због чињенице да на данашњи дан расправљамо о предлогу судија Уставног суда. Са данашњим даном Уставни суд у ствари губи могућност да одлучује јер великом броју судија престаје мандат, и није ми јасно због чега смо чекали 12. децембар да бисмо ову тачку ставили на дневни ред.



Нећу ја овде да трошим сад ни време ни речи кад је требало и како да се уређује дневни ред овог парламента и тачке заседања, тиме се бави председница Парламента и Колегијум и потпредседници, али мислим да је јако лоше да ми тек на дан када престаје мандат судијама Уставног суда водимо дебату о свему томе. Председник Републике је послао свој предлог 23. новембра. Мени није јасно зашто је председница Скупштине тек 14. новембра овде тражила предлоге од посланичких клубова, 29. новембра је то добила. Веома лош манир, веома лош приступ расправљању о овако суштински важној ствари.

Што се Уставног суда тиче, нећу да коментаришем, нити посланички клуб у којем се налазим, одлуке Уставног суда у овим годинама иза нас; желим да кажем једну ствар за коју сматрам да је врло важна, врло битна, и да укажем на то да је произвела велике контроверзе.

Ради се о одлуци о смањењу пензија и плата. Не улазећи у суштину – уосталом, ни Уставни суд није ушао у суштину, пошто је одбио да уопште стави ту иницијативу на дневни ред, из различитих разлога – али образложењем те своје одлуке Уставни суд је у стручној јавности произвео бројне контроверзе и, мислим, веома урушио свој кредибилитет. То је лоша препорука за сваког кандидата са ове листе ко је тренутно судија Уставног суда и мислим да је то ствар о којој треба веома много водити рачуна.

Нећу говорити о било коме појединачно. Поновићу да сматрамо ми сви заједно у Посланичком клубу ДС – Заједно за Србију да је лош начин да овако утврдите распоред заседања у Парламенту и да на данашњи дан, када истиче мандат судијама Уставног суда, ова ствар буде на дневном реду.

Друге ствари које су у оквиру ове обједињене расправе... Због тога сам инсистирао да господин Томић уђе. Ради се о другим предлозима, предлогу за чланове ВСС-а, предлозима судија, предлозима за разрешење судија и све оно друго што спада у класичну правосудну област. Оно што мислим да је за све нас јако важно јесте да добијемо неке одговоре овде.

Наравно, веома респектујем што је господин Томић ту, али било би добро да имамо одговор зашто председник Касационог суда и први човек Високог савета судства не долази у ову скупштину, не долази на седнице Одбора за правосуђе, не долази у Парламент. Ово су велике и важне ствари и овај парламент заслужује да га председник ВКС удостоји и појави се овде да бисмо могли да га питамо оно што мислимо да је важно.

Ја ћу онда, господине Томићу, питати вас, пошто сте ви ту а компетентан сте човек и дуго сте у институцији у којој се налазите. Уосталом, дуго година сте судија. Последњом одлуком ВСС-а, од 22. новембра ове године, утврдили сте да је систематизовано 2.975 судија, толико ВСС држи да би требало да буде судија у Србији, а да је попуњено мало мање од 2.800 места, дакле 2.792.

Оно што мислим да је важно да грађани знају, а и да добијемо одговоре – према подацима које је, разматрајући стање у српском правосуђу, радила Европска комисија за ефикасност правосуђа, у Србији на 100.000 становника постоји 40 судија. Када упоредимо то са другим европским земљама – неке су нам ближе, не само географски него и историјски, по политичкој историји, неке даље – онда се намећу питања.

У Бугарској је 30 судија на 100.000 становника, у Румунији 20 судија на 100.000 становника. Да је и у Србији правосудни систем постављен као у Румунији, уместо ових 2.800 судија, у Србији би требало да суди 1.400 судија. Да не говорим о неким земљама које имају и другачију правну традицију и заиста нису упоредиве са Србијом, али у Данској има шест судија на 100.000 становника, у Ирској између два и три, два и по. Драматичне су те разлике.

У Србији је 2010. године било 1.900 судија и негде 550 судија за прекршаје у том тренутку; када уподобимо са овим данашњим стањем, то је 2.450. Данас, као што рекох, има око 2.800.

Сада да видимо како стоје ствари са бројем решених предмета и шта се дешава у нашим судовима. У 2011. години судови у Србији су донели скоро 2.800.000 одлука. Прошле, 2015. године, 2.080.000, дакле преко 700.000 одлука мање него 2011. године; 350 судија више, 800.000 одлука мање.

Ја сам на Одбору за правосуђе поставио ова питања па нисам успео да добијем одговор на њих из разних разлога. Сада је ту господин Томић, па да видимо о чему се овде ради.

У основним судовима 2011. године по једном судији је просечно донето 1.500 одлука, 2012. године 900 одлука. Од 2013. године па до 2015. године, мање или више, око 800 одлука.

Ово су статистике које су урађене од стране оних који нису само консултанци него су и партнери и Министарству правде Србије и ВСС, и баве се, ево, сада заједно са нашим институцијама, вођењем преговора о поглављима 23. и 24. као у овом тренутку најбитнијим темама преговора за приступање Републике Србије ЕУ.

Оно што мислим да је више него очигледно јесте да у Србији данас имамо проблем са ефикасношћу правосуђа, да је то велика тема дневног реда, да је неопходно да овде видимо и председника Врховног касационог суда и да можемо да добијемо одговоре на сва питања која су овде важна и која су битна.

Интересантна ствар и врло важна јесте да је овај број судија из 2011. године, који је, дакле, за 350 мањи него сада, урадио знатно већи број одлука, а да су у међувремену, од 2011. године до данас, извршени велики реформски подухвати у правосудном систему. То се односи на извршне предмете, који чине огроман корпус свих предмета у нашем правосуђу и, као што сви врло добро знамо, јер смо учествовали, највећи број посланика овде, од половине 2015.

године је успостављен систем бележника. Дакле, нотари су постали правна реалност; као и приватни извршитељи, наравно.

Због чега је повећан број судија у Србији када српски судови губе надлежности у оквиру реформи правосуђа које се спроводе? И како је могуће да то није тема? Дакле, могуће је, зато што је то део нашег живота, али какви су одговори на то да тај повећани број судија доноси мањи број одлука? Па када овде дође предлог за једног члана Високог савета судства, ваљда би било добро да чујемо каква је идеја за унапређење рада Високог савета судства, који има такву, одлучујућу улогу у функционисању правосудног система, онако како је то Уставом постављено.

То су велика и значајна питања и мислим да је јако лоше што смо спојили ову дебату у невреме, пред истек рока за судије Уставног суда, са једним овако важним питањем као што је избор новог члана Високог савета судства. Игнорисање проблема не може да реши било шта. Игнорисање оваквих тема може само да погорша ствари.

Онда је веома важно имати потпуно јасну слику и представу о томе шта грађани Србије мисле о правосуђу. Светска банка је радила истраживање јавног мњења и каже – према последњем истраживању, грађани Србије најмање верују правосуђу. Показује се да 68% њих не верује у судове. Шездесет осам посто. Ово је крај 2016. године. Испитаници сматрају да правосуђе није ефикасно 2016. године, да правосуђе 2016. године није независно, да није непристрасно и да није довољно професионално.

Светска банка. Овде видимо да се наша влада веома уздаје у Светску банку и мислим да је то добро што имају такве партнере. Чак 87% каже да судски поступци предуго трају. Перцепција је да правосуђе није независно; и та перцепција је погоршана, каже Светска банка, од 2009. године до данас. Нарочито забрињава податак што, ово је важно да грађани Србије такође знају, 25% судија, 33% тужилаца и 60% адвоката сматрају да правосуђе није независно.

Када смо отворили поглавља 23 и 24, надлежне институције су такође ангажовале једног истраживача јавног мњења, који се зове Ипсос, који је дошао до још тежих сазнања – да чак 80% грађана Србије не верује у правосуђе. Онда се постави питање шта би могао да буде узрок.

Ово су, дакле, све теме које ја упућујем сада овде овлашћеном представнику, господину Томићу, пошто председник Врховног касационог суда, господин Милојевић, није нашао за потребно да дође у овај парламент па да сви заједно говоримо о овим темама.

Дакле, не може човек да не постави себи питање шта би могао да буде узрок овако јако лошем опажању, перцепцији, лошем погледу који грађани Србије имају на правосуђе у нашој земљи. Каже једно од саветодавних тела Владе Републике Србије, Савет за борбу против корупције – Савет је у свим

својим рефератима о правосуђу скретао пажњу на кршење презумпције, претпоставке невиности, од стране чланова Владе и о проблемима које тужиоци и судије имају због таквог понашања. То каже саветодавни орган Владе који се зове Савет за борбу против корупције.

Савет је тражио да се престане са праксом да прво политичари у медијима говоре о кривичним делима одређених лица, па да се онда појављује министар унутрашњих послова који саопштава да су та лица ухапшена и да се тек потом у причу укључи тужилаштво. Све то каже Савет за борбу против корупције. Такво понашање политичара је настављено, а Влада њихове примедбе није прихватила.

То што извршна власт злоупотребљава институције директно за последицу има овако дубоко неповерење грађана Србије према правосуђу. Неповерење грађана Србије према правосуђу доводи до тога да ми имамо урушене темеље не нашег политичког система, него наше државе. Због тога је важно да овде што пре видимо председника Врховног касационог суда, да бисмо могли да отворимо дебату о свим овим стварима.

Пре нешто више од годину дана на састанку који је организован од стране ОЕБС-а, 12.11.2015. године, судије су јавно изнеле да су уплашене. Судије, замислите сад, јер и судије су људи, који морају да воде рачуна о својој егзистенцији и егзистенцији своје породице.

Даме и господо посланици, мислим да је добро да сви заједно, јер ово је ствар која далеко превазилази наше партијске размирице, политичке несугласице и битке које водимо овде у Парламенту, затражимо да се председник Врховног касационог суда господин Милојевић што пре појави у овој скупштини, и ми ћемо формалан предлог такве нарави учинити и преко Одбора за правосуђе а и овде у Парламенту, да бисмо могли да имамо једну садржајну и смислену, сувислу дебату о овој ствари.

Завршићу имајући у виду огромна неслагања са парламентарном већином, са којом посланички клуб у којем се налазим дели једну врло важну вредност, а то је да Србија треба да што је пре могуће постане члан ЕУ. Наравно да постоје они који се томе јако и снажно противе, што је такође легитимно. Поглавља 23 и 24 јесу тема преговора која се управо баве овим о чему сам ја овде говорио. Због тога је битно да сви заједно имамо једну разложну и добру дебату, која ће бити лишена нашег тако уобичајеног политикантства, да бисмо могли што боље и што брже да дамо нашим институцијама подршку, пре свега Високом савету судства и Државном већу тужилаца, да би они могли да оно што је њихов посао ураде на најбољи могући начин. Министарству правде такође. Хвала најлепше.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Реч има народни посланик Неђо Јовановић, по Пословнику.

НЕЋО ЈОВАНОВИЋ: Захваљујем се, председавајући.

Мало ме је изненадила мало већа толеранција коју сте испољили сада и позивам се на члан 106. став 1. Пословника, јер, уз уважавање да се може прихватити и шири контекст теме о којој дискутујемо, ипак је овде комплетна дискусија мог претходника била апсолутно ван теме.

Ја морам да подсетим да ми расправљамо о кадровским решењима, да расправљамо о кандидатима за судије Уставног суда, с једне стране, да расправљамо о Предлогу одлуке о избору члана Високог савета судства, судија који се први пут бирају на судијску функцију, престанку функције председника Привредног суда у Београду, Предлогу одлуке о престанку функције председника Основног суда у Крушевцу итд.

Претходни говорник се није дотакао нити једне од ових тачака које су на дневном реду, а постављена су питања овде овлашћеном предлагачу за ова кадрoвска решења. Ја вас молим, председавајући, да тај степен толеранције који сте испољили елиминишете, јер смо потрошили велико време за једну дебату која може да буде предмет неке друге расправе и на неком другом месту, или можда на овом месту али по тачки која ће бити на дневном реду, а не онако како је то овде речено.

Пре тога смо имали један сасвим другачији приступ од истог говорника, који је оспорио једно потпуно легитимно право господину Мартиновићу као овлашћеном предлагачу, а онда је искочио из теме у целини. Ја вас молим да се убудуће, барем у овом делу, Пословник не крши, иако неко жели да из једног далеко другачијег угла посматрања и у ширем контексту анализира неке чињенице које апсолутно нису на дневном реду. Ја вам се захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Сматрам да није било кршења Пословника. Господин Петровић је причао о кандидатима и направио анализу стања правосуђа из свог угла. Јако је тешко то раздвојити од теме.

Реч има народни посланик Душан Павловић. Изволите.

ДУШАН ПАВЛОВИЋ: Захваљујем.

Даме и господо, поштовани грађани, ја бих да говорим о процедури овог избора, јер је ова скупштина део те процедуре. Ми бирамо данас неколико врста судија, бирамо неке судије који се по први пут бирају на судијску функцију – двоје, бирамо седморо председника судова и бирамо или предлажемо кандидате за судије Уставног суда. Ја ћу да говорим о овим стварима.

Хоћу прво да објасним на који начин би требало да разумемо нашу функцију овде, тј. шта ми овде радимо. Дакле, ми не можемо да улазимо у процес номинације председника Републике за судије Уставног суда. Не можемо, такође, ни да улазимо у процес процене које кандидате да предложимо за председнике судова или оне који први пут ступају на судијску функцију, због

тога што је то резервисано за Високи савет судства. Али оно што свакако и у једном и у другом случају можемо да радимо јесте да преконтролишемо и да видимо на који начин је цела процедура за номинацију ових кандидата урађена.

Хтео бих прво да говорим о кандидатима које је предложио Високи савет судства, због тога што мислим да је у том процесу било јако пуно недостатака, које би требало исправити. Дакле, ми долазимо на крају процеса. Оно што је Високи савет судства припремио ми сада треба да финализирамо и донесемо коначну одлуку о томе ко ће бити председници судова, а ко ће бити судије први пут. Да бисмо то могли да урадимо, неопходно је да имамо све неопходне информације о томе на који начин смо стигли до ових кандидата. Нажалост, немамо те информације. Ни после неколико интервенција, рецимо, с моје стране, да бих добио те информације, и даље их немамо.

Како можемо да донесемо одлуку која је утемељена на информацијама ако немамо основне информације о томе како је цео процес предлагања кандидата ишао у самом Високом савету судства? Ја мислим да не можемо. Ево које нам информације требају да бисмо могли да знамо да ли је наша одлука добра или не.

Дакле, од ових седам судија за председнике судова и од ово двоје који се први пут предлажу за судијске функције, дакле поред њих и њихових биографија које смо добили, то је у реду, треба да знамо и ко су људи који су такође били кандидати а нису предложени, не знамо колико их има у случају кандидата за председнике судова. Знамо, додуше, да је за неке позиције био само један кандидат, у том случају никакве информације нам очигледно нису ни потребне, али у неким другим случајевима да ли знамо заиста ко су били други кандидати и какве су њихове квалификације?

Не знамо чак ни у случају за људе који се први пут бирају на судијску функцију ко су били њихови противкандидати. Како да знамо да ли је оно што нам је предложено добро, у складу са прописима, ако не знамо ко су били кандидати и како је Високи савет судства одлучио да баш ти људи који су нам предложени буду предложени? О томе, дакле, не знамо ништа.

Када смо прошли пут бирали судије први пут, у октобру, ја сам од Високог савета судства тражио податке о свим кандидатима; и добио сам, заиста. Добио сам биографије свих кандидата, како оних који су предложени, тако и оних који нису предложени. Онда сам узео и сам пробао да израчунам, да видим да ли је Високи савет судства урадио добар посао када је бодовао кандидате и предложио их. Да вас подсетим само, ни тада ни сада нисмо добили никакву ранг-листу и образложење због чега су неки кандидати предложени а неки не. Добио смо само њихове биографије.

Када имате више кандидата, од којих су неки одбачени а неки остају, морате да имате писмено образложење због чега неки отпадају а неки не. Морате да имате ранг-листу. Ми то нисмо добили ни тада ни сада.

Постоји начин како се утврђује та ранг-листа. Она је веома прецизна и може се лако квантификовати, изразити неким бројевима. Постоји објашњено у документу који се зове Одлука о утврђивању критеријума и мерила за оцену стручности, оспособљености и достојности за избор судија и председника судова, објављеном у „Службеном гласнику РС“, број 49/2009; оно стоји на сајту Високог савета судства.

Дакле, ово сада није мој лични утисак, него постоји писмена одлука која обавезује Високи савет судства. По том документу, да бисте неког изабрали за судијску функцију први пут, треба да видите која му је просечна оцена са студија, колико је дуго студирао и оцене његових претпостављених, ако је, рецимо, радио у суду као судијски помоћник. То се веома лако може квантификовати, пошто се све може бројчано изразити.

Онда сам узео све ове документе које сам добио од Високог савета судства и насумично изабрао двоје кандидата који су предложени и двоје кандидата који нису предложени. Добио сам потпуно невероватне резултате. Они који су предложени имају мање поена од оних који нису предложени. Насумично изабрани. Како то?

Исто сам хтео сад да урадим и поводом ова два кандидата, међутим, овај пут нисам уопште добио никакве информације, тј. биографије ниједног кандидата који није предложен. Дакле, нисам ни могао да упоредим.

Ако ја као народни посланик, што је јавна функција, не могу да добијем податке о ономе што се дешава у Високом савету судства, шта да раде онда обични грађани? Да ли треба и ја као посланик да преко Повереника за информације од јавног значаја тражим те информације?

Иначе, судијска функција је јавна ствар. То је нешто са чиме треба цела јавност да буде упозната. Не можете само послати јавности биографије оних који су предложени. То је у реду, наравно, добро је да знамо биографије, али морамо да знамо и ко су људи који нису предложени.

Да ли, рецимо, знате да у целом процесу избора судија који се први пут бирају на ту функцију они који отпаду немају право жалбе? Не постоји поступак којим они могу да се жале на то што нису прошли даље. Не могу ни да виде образложење због чега они нису предложени а неки други јесу.

Што се тиче избора председника судова, ни ту ситуација није ништа боља. Ту се, дакле, бирају људи који су већ дуго судије и сада се први пут бирају за председнике судова. И ту сам тражио биографије, како оних који су предложени, тако и оних који нису предложени. Ове прве смо добили, ове друге нисмо добили.

Тражио сам такође и лични лист. Лични лист је, према Закону о судијама, документ који стоји у суду за сваког судију, у коме стоје и подаци о његовој евентуалној дисциплинској одговорности.

Знате, и то мора да се зна, јер то је оно што Високи савет судства узима у обзир, према овој одлуци, када доноси коначну одлуку о томе кога ће да предложи. Ако је, рецимо, неки судија током своје каријере имао дисциплински поступак и био дисциплински кажњен, да ли је он достојан да буде председник суда? Морали бисмо то да знамо.

Високи савет судства такође треба да донесе некакво образложење због чега је предложио баш ове кандидате за председнике судова. Нема ни тог образложења. Погледајте шта Високи савет судства мора све да утврди да би знао због чега нам је некога предложио: да ли је кандидат способан у организацији рада у суду, да ли познаје послове судске управе, да ли ужива углед према својим колегама, да ли је способан да успешно комуницира, да ли уме да сарађује са другим институцијама и органима, да ли испољава достојанство у репрезентовању суда итд.

Све су то ствари о којима Високи савет судства вероватно нешто зна, а ми не знамо ништа. А требало би ми да знамо. Требало би да видимо писмено образложење у ком се види на који начин је Високи савет судства предложио баш ове судије а не неке друге. Оваква врста процеса, који је, нажалост, нетранспарентан, није добар за избор судија, јер, понављам, ми смо ти који доносимо коначну одлуку о томе, ми смо овлашћени да доносимо коначну одлуку. Ми овде тапкамо у мраку и треба да одлучујемо.

На седници Одбора од пре неколико дана, када смо о овоме расправљали, каже један посланик – па то су, знате, лични подаци. Не могу да буду лични подаци, пошто је ово јавна функција. Лични лист не садржи личне податке о приватном животу кандидата, него податке који су релевантни за његов посао као судије, односно председника суда. Исто тако, каже један други посланик у тој полемици на одбору – само они који су стручни могу да процене ко је заправо прави кандидат за судију и за председника суда. Јесте, не тражим ја да то процењујем, али хоћу да видим како си ти проценио. То не видим одавде.

Што се тиче избора судија Уставног суда, ту је процедура нешто другачија и ту постоји велика дискреција, тј. дискреционо одлучивање од стране председника државе, који предлаже своје кандидате, и Скупштине Србије, која предлаже своје кандидате. Ту не можете да улазите много у такву врсту процедуре, због тога што је апсолутно дискреционо загарантовано председнику да може да предложи кога хоће, под условом да кандидат испуњава један услов, а то је да буде стручан у правној дисциплини, да буде врстан правник. Шта сад то тачно значи, то није баш сасвим јасно, али ајде да претпоставимо да можемо да се сложимо отприлике шта значи бити врстан правник.



Моје примедбе на избор судија Уставног суда су следеће. Овај систем који подразумева велику дискрецију и на страни председника Републике и на страни Народне скупштине је лош због тога што не постоје никаква квантификациона мерила којима може да се утврди да ли је неко заиста компетентан да буде судија Уставног суда.

Ја не могу да замислим да неко може да буде судија Уставног суда, што би, рецимо, требало да буде функција која долази на врх нечије судијске каријере, а да никада није био судија, да никада није био адвокат и да никада није био јавни тужилац или помоћник тужиоца. Мени је то незамисливо. А ипак половина предложених кандидата нису никада имали додира са судијском праксом. Никада нису судили у суду, никада нису заступали неког у суду, никада нису подизали оптужнице пред судом. Како је то могуће? Мислим да је систем који дозвољава такву... А ипак, све је легално, зато што је могуће предложити некога ко није имао додира са судском праксом.

Могу да разумем, у реду, има, рецимо, професора универзитета који су веома квалификовани за правну дисциплину и можда код њих може да се прихвати да неко ко није имао конкретну судску праксу буде предложен, али мислим да их на овој листи кандидата има превише. Има превише људи који никада нису били у суду као активни учесници судског процеса.

Мислим да је то лоше, да то треба да се промени. Мислим да и у избору судија Уставног суда такође треба да се уведе систем јавног конкурса, где ће се судије јављати на конкурс и где ће квалификације за њихов избор бити да има неко судијско искуство, као код судија Врховног суда. Сад замислите, донесе, рецимо, Врховни суд неку одлуку коју Уставни суд обори, а Уставни суд пун, састављен од људи који никад нису судили. На шта би то личило?

Мислим да би Уставни суд као посебну категорију требало укинути и направити одељење при Врховном суду које ће се бавити уставним питањима. За то одељење судије морају да се бирају на основу јавног конкурса, јер на начин на који се сада бирају кандидати могу да буду искључиво људи који имају политичке везе. То је лоше. Дакле, искључиво људи које познаје председник Републике, искључиво људи које познаје неко у Народној скупштини, тј. шеф већине у Народној скупштини. Други не могу уопште да приђу изборном процесу, не могу да буду уопште кандидати.

Ако се судије овако бирају, на овако нетранспарентан начин – враћам се поново на избор од којег смо почели, дакле како ове судије које се бирају за председнике судова тако и за судије Уставног суда – отвара се простор да те судије остају неке дужне, а судије које су неке дужне не могу да суде по сопственој савести и не могу да суде примењујући правду.

Предлажем да се цео овај процес стопира и да се информишемо о људима који су нам предложени, тако и о онима који нису предложени и о

начину на који је Високи савет судства донео одлуку, па да онда одлучујемо о ономе што нам је предложено. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Неђо Јовановић.

Изволите.

НЕЂО ЈОВАНОВИЋ: Захваљујем се, председавајући.

Данас, када расправљамо о једној изузетно значајној теми, улазимо у оспоравања, а нарочито дела опозиције, када су у питању кадровска решења, на потпуно неаргументован начин.

Овде се оспорава нешто што не може бити предмет оспоравања. Зашто? Због тога што се избор судија по свим тачкама дневног реда о којима ми расправљамо, како за Уставни суд тако и за судове опште надлежности, води по законом прописаном поступку. Да ли се тај законски поступак некоме свиђа или не свиђа, да ли га треба мењати или не треба, то не може да буде тачка дневног реда и не може да буде предмет расправљања.

Ми имамо процедуру која је прописана. Она може из нечијег угла посматрања да се сматра мањкавом, може чак и да буде оспоравана, али је она прописана како Уставом тако и Законом о Уставном суду, нарочито одредбама Закона о Високом савету судства и осталим процесноправним и материјалноправним прописима који се односе на ову материју.

Овде се оспоравало и нешто што по мом дубоком убеђењу такође не може бити предмет оспоравања, а то је легитимација овлашћеног предлагача. Ја ћу се фокусирати на оно што подразумева кандидатуре, односно предлоге за судије Уставног суда.

Чули смо овде одређене коментаре да Уставни суд није највиша судска инстанца. Може и тако да се протумачи, али у сваком случају, у неком фигуративном смислу речи, Уставни суд је врх пирамиде српског правосуђа. Зашто? Па због тога што он доноси одлуке по уставним жалбама, против одлука чак и Врховног касационог суда, који је суд највише судске инстанце када су у питању судови опште надлежности.

Ако је тако, а тако је, онда морамо да овој материји приступимо крајње озбиљно и крајње одговорно, због тога што у Уставни суд морају бити изабрани, односно именовани они који су најбољи и који на наше поверење могу одговорити стручношћу, професионалношћу, посвећеним и одговорним радом.

Овде је такође било оспоравања у погледу тога који су то критеријуми за именовање, односно избор судија Уставног суда. У Уставу Републике Србије ти су критеријуми постављени са два аспекта. Један аспект су године живота, други аспект су године радног стажа, односно боље рећи радног искуства.

Да ли је то довољно или није довољно, то опет не може да буде предмет данашње расправе. Због тога што ми говоримо о кандидатима. Свако ко има 40

година живота, односно више од 40 година живота и најмање 15 година искуства у правној струци може да буде кандидован. Где је ту онда предлагач погрешно? Није нигде. Овде имамо два законом овлашћена предлагача, један је председник Републике, други је Парламент, опет са исправном легитимацијом предлагача.

Што се тиче критеријума, када говоримо о истакнутим правницима, онда је ваљда логично да под тим критеријумима треба да се подразумева оно што је неопходно потребно да би се неко уопште кандидовао, односно квалификовао за једну тако високу судијску функцију. А када говоримо шта је то истакнути правник, то је онај који има несумњиву достојност, несумњиве стручне референце, дакле висок степен професионалности, моралност и буквално да га квалификују његови резултати рада, и то резултати рада у минулом периоду.

Оно о чему смо ми говорили и на ресорном Одбору за законодавство и правосуђе, било је управо у правцу због чега међу кандидатима, а има их 18, дакле десет на листи Парламента и осам на листи коју је предложио председник Републике као овлашћени предлагач, нема више заступљених кандидата из унутрашњости, односно зашто је огроман број кандидата управо из Београда.

Посланичка група СПС у том правцу жели да да свој допринос у том смислу што ће истаћи још једну чињеницу, а то је да међу кандидованим правницима, јер нису све судије, мора бити значајно већи број оних који су директно из судова, који долазе из судова. Зашто? Због тога што се и пред Уставним судом спроводи поступак доношења одлука, нарочито по уставним жалбама на одлуке судова, где је потребан посебан степен знања и искуства управо у процесној материји и материјалноправној материји, где ће се утврђивати повреде одређених права.

Зато су предлагачи, а има их више, то су посланичке групе које су дале своје предлоге, уверен сам, дале најбоље предлоге. У том смислу, посланичка група СПС је посвећено и одговорно, управо у циљу да се допринесе квалитету рада Уставног суда преко судија који ће тај суд оличавати, дала кандидата за кога сматра да испуњава све ове услове и да по квалитету може да одговори позиву судије Уставног суда. Зашто?

Због тога што је надлежност Уставног суда с једне стране специфична због тога што Уставни суд, између осталог, у склопу своје надлежности решава и сукоб надлежности између судова, државних органа, решава неке друге сукобе надлежности, оцењује или испитује законитост и уставност аката, закона, општих аката, организација или институција којима су поверена јавна овлашћења, али немојмо заборавити једну чињеницу, коју треба грађани да знају, а то је чињеница да је донедавно Уставни суд расправљао о повреди права које је елементарно право странке у поступку, а то је повреда права на суђење у разумном року.

Доношењем Закона о повреди права на суђење у разумном року Уставни суд је растерећен огромног броја предмета где су се уставне жалбе односиле управо на повреду права на суђење у разумном року. Зашто? Због тога што су странке биле незадовољне не само у дугогодишњим, него и у немалом броју случајева вишедеценијским поступањем од стране судова или поступајућих судија или су на други начин чињене повреду које управо указују на то да је дошло до повреду права на суђење у разумном року. А шта је то имало за последицу? Па имало је за последицу да је, након што је Уставни суд као последња баријера такве повреду када је у питању домаће правосуђе, странка имала право да иницира поступак пред Судом у Стразбуру и тражи накнаду штете у случају да се утврди повреда таквог права.

Тренутно је Уставни суд остао, када су у питању уставне жалбе, надлежан за повреду права правичности у поступцима у којима странка ту повреду трпи. Међутим, оно што ми у посланичкој групи СПС посебно истичемо јесте да се Уставни суд и до сада одређивао, а сигурни смо да ће и од сада, према таквим повредама на адекватан начин. Да ли је некад од стране јавности то посматрано другачије, да ли је јавност то доживљавала као лош рад Уставног суда или не, то је ипак питање које излази из оквира онога о чему ми данас расправљамо, јер морамо имати у виду чињеницу да је Уставни суд увек стао у циљу заштите повреду права слобода, Уставом загарантованих и зајемчених свих права и слобода и начела да су већином одлуке које су донете у том правцу углавном донете у корист странке која је то право тражила да јој се заштити.

Овде је било доста коментара како то да се сад спроводи поступак на начин како се спроводи. Па зато што не може другачије. Чак је било предлога да се овај поступак обустави, што је апсолутно недопустиво. Ми имамо регулисан поступак који морамо да испоштујемо и ван тога не можемо да се крећемо.

Шта то значи обуставити поступак избора судија Уставног суда? Па сада имамо ситуацију у којој Уставни суд сачињава тренутно само шест судија, јер је за девет судија престала функција из одређених разлога, што значи да смо обавезни као Парламент да допринесемо да се Уставни суд што пре комплетира и да се Уставни суд што пре појави у функционалном смислу речи, односно да може радити и по закону и по Уставу и доносити одговарајуће одлуке. То је наша обавеза, то је наша дужност и ми ту обавезу и дужност морамо испунити што пре, и због тога се данас и води ова расправа.

Што се тиче овлашћених предлагача, ту се апсолутно ништа не може замерити. Председник Републике је, користећи своје право, предложио осам кандидата, од којих ће четири изабрати Скупштина Републике Србије, тј. ми, народни посланици. С друге стране, ми ћемо, сигурно је, потврдити листу од 10 кандидата које је предложио овај парламент, а са те листе ће председник Републике, користећи своје право, именовати пет судија Уставног суда.

Оно што ми у посланичкој групи СПС сматрамо недопустивим јесте данашњи покушај дела опозиције да се, користећи именима и презименима, тактички доприноси дисквалификацији кандидата који су предложени за судије Уставног суда. Заиста је то неморалан, нецивилизован и лицемеран чин, који ничим не доприноси да се овај поступак спроведе на законит начин, да буде правичан, ефикасан и квалитетан.

Захваљујем се свим посланицима који нису користили такву могућност, која је апсолутно неприхватљива из свих разлога које сам изнео, да се говори о именима и презименима. Кредибилитет и професионални дигнитет људи који су предложени не може се доводити у сумњу на тај начин, јер свако од предложених кандидата има своје стручне референце, свако од предложених кандидата у радној биографији има своје резултате и успехе у раду, без обзира на то којим се послом баве, без обзира на то да ли сад посматрали са аспекта да ли је он професор државног факултета, односно факултета на државном универзитету из области Устава.

Наравно да би сви били задовољни када би искључиво све било везано за ту материју, али није, нити може бити. Зато је и наш предлог био управо у том правцу да кандидат буде из реда правосуђа, да буде из суда и да долази из суда, да има резултате рада који су проверљиви, да има резултате рада који су и те како значајни и да су ти резултати рада оставили траг у правосудном систему.

Према томе, ми у посланичкој групи СПС немамо апсолутно ни један једини разлог да не допринесемо и у делу владајуће коалиције, а и као законом овлашћени да можемо предлагати да се либимо тог предлога, јер сматрамо да је предлог јако квалитетан.

Оно што је веома важно истаћи јесте чињеница да тешко ко у овој скупштини, барем на начин како је то данас покушано, може да оспори квалитет било ког кандидата. И они са листе које је предложио председник Републике, господин Томислав Николић, несумњиво завређују пажњу.

Господин Мартиновић је истакао имена и презимена људи који неспорно имају изузетно висок професионални дигнитет и зато су њихове радне биографије изузетно обимне. Али не што су обимне, него што је у тим радним биографијама садржано оно што подразумева њихове резултате, њихове успехе у обављању посла којим се баве, како у области професуре, тако и у области правосуђа. Јер на листи кандидата које је предложио господин Томислав Николић имамо и председника Привредног апелационог суда, који је несумњиво један од најуспешнијих судова генерално посматрано у систему правосуђа Републике Србије. Значи, ничим, апсолутно ничим, ни једним јединим аргументом, ни једном једином релевантном чињеницом се не може оспоравати оно што подразумева квалитет предлога оба предлагача.

Овде немамо трећег предлагача. Немамо Врховни касациони суд, који је по Уставу трећи предлагач кандидата за судије Уставног суда, што на крају крајева није могло нити имало потребе, али су зато два предлагача овлашћена у законом прописаној процедури изнела предлоге и ја сам уверен да ће међу тим предлозима они најбољи, они најквалитетнији бити судије Уставног суда.

Што се тиче предлога које је господин Томић у име ВСС изнео, заиста би било крајње непримерено да ми са ове тачке гледишта оцењујемо и процењујемо и валидност и квалитет тих предлога. Увек сам истицао да је ВСС својим одговорним приступом када је у питању избор носилаца правосудних функција изналазио најбоља решења; и у овом случају је тако нешто присутно, и у овом случају, када разматрамо ту тачку дневног реда, постоји пуно поверење у рад ВСС-а и сматрам да је оно што је предложено, како у односу на судије које се први пут бирају на судијску функцију тако и у односу на остала кадровска решења, добро и квалитетно предложено.

Овде имамо једну ситуацију, надам се да нећу погрешити, господине Томићу, која је била нужност, а то је утврђивање престанка функције председника Привредног суда у Београду. Зашто? Да то нисмо урадили, имали бисмо правне последице, како за Привредни суд у Београду тако и даље, управо због чињенице да је тај исти председник Привредног суда у Београду изабран за судију Привредног апелационог суда у Београду. То је само један доказ да Привредни апелациони суд у Београду представља суд у који треба имати поверења и суд који је до сада својим резултатима рада показао да се то поверење ни у ком случају не може доводити у сумњу.

На крају желим само још једну чињеницу да истакнем. Данас смо, а и јуче на Одбору за законодавство и уставна питања констатовали нешто што треба да оде одавде као порука грађанима, али порука која не подразумева дисквалификацију, која не подразумева да се именима и презименима људи, пејоративно речено, испирају уста, не подразумева да се неко ко не зна много ни о судству ни о професији која је у судству заступљена бави, кроз интриге, кроз сплеткарења, кроз било шта што не доликује Народној скупштини и нама посланицима који представљамо Народну скупштину и на тај начин урушава углед кандидата који ће, барем неки од њих сигурно, бити судије Уставног суда и судије судова опште надлежности.

Зато се придружујем свему што је речено на Одбору за законодавство и уставна питања и од стране овлашћеног предлагача, чија се, опет кажем, легитимација не може доводити у сумњу. Без обзира на то колико ко оспоравао, сматрам да је то квалитетно, добро решење и због тога ће посланичка група СПС у дану за гласање подржати превасходно утврђење листе коју је предложила председница Скупштине Републике Србије, Маја Гојковић, са 10 кандидата за судије Уставног суда и сматрам да ћемо сигурно успети да изнађемо најбоља од

најбољих решења која се налазе на листи предлога које је предложио председник Републике, господин Томислав Николић. Хвала.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Реч има народни посланик Војислав Шешељ.

**ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ:** Даме и господо народни посланици, прво, са жаљењем констатујем да је посланичка група СРС на изванредан начин била заобиђена у спремању ове листе кандидата за судије Уставног суда, а можда има и наше кривице, јер се нисмо посебно упињали да пронађемо начин да у томе учествујемо, имајући у виду каква је и колика је парламентарна већина, тако да опозиционарима тешко шта ту може да прође.

Начин избора судија Уставног суда Уставом није добро постављен. Сећам се када сам из Хага давао инструкције Томиславу Николићу како да се постави на седници Уставне комисије. Све моје инструкције он је једноставно занемарио, а уортачио се са Тадићем и писали су тамо по појединим члановима заправо шта им је воља.

Али сад, шта је било било је, тренутно постоји ово и морамо се према овоме равнати. Међутим, овде постоји неколико проблема, које морамо суштински да размотримо, да видимо какве су нам ове листе кандидата.

Знате шта ја мислим о Томиславу Николићу и као о човеку, и као о политичару и као председнику Републике, али овога пута као да је био мало озбиљнији при предлагању ове листе кандидата па је, од укупно осам кандидата, предложио четворицу која, по мом мишљењу, испуњавају услове. То су људи научници, који се баве правом, и то се својски баве правом, имају огроман број објављених научних радова. Неке од њих познајем, неке уопште не познајем, први пут чујем за њихова имена, јер моја област интересовања није у њиховој бранши, али имамо овде проф. др Милана Шкулића са Правног факултета у Београду, који је, мислим, неспоран кандидат и ми као опозиција смо спремни да гласамо за њега.

Имамо Мирослава Николића из Панчева, за кога ја никада раније нисам чуо, али видим по његовим научним радовима да је озбиљан кандидат. Имамо др Јована Ћирића, управника Института за упоредно право. Иако га режим предлаже, видим по броју објављених научних радова да он то заслужује. Нећемо се оглушити онда када дође час да се гласа. Доктора Владимира Ђурића из Београда, такође има огроман број научних и стручних радова, очигледно је човек компетентан.

Поред њих имамо и кандидате за које се можда може рећи да су добри људи. Не познајем их, али немају референце које су потребне за судију Уставног суда. Ово што је за њих овде наведено није довољно. Није довољно за тако високу функцију.

У систему поделе власти какав је наш, иако није доследно спроведен, свака грана власти има свој врх. Народна скупштина је највиши орган

законодавне власти; изнад ње не постоји виши орган законодавне власти. У сфери извршне власти председник Републике као шеф државе формално је врховни шеф извршне власти, суштински он то није. Суштински је највиши орган извршне власти Влада. Међутим, у условима ванредног стања, стања непосредне ратне опасности и ратног стања, долази до изражаја да је он заиста то, и тада може да преузме и одређене ингеренције Народне скупштине. Дакле, имамо и у сфери извршне власти поприлично јасно разграничено.

У сфери судске власти немамо. Тамо имамо две високе судске инстанце – Уставни суд и Врховни касациони суд. Мене кад неко пита која је највиша судска власт у Србији, нисам с пуном сигурношћу у стању да одговорим. По природи ствари, требало би да је то Уставни суд. Али Уставни суд мора онда да се уклопи у уставни систем судске власти па да има извесне ингеренције ту, бар код проглашења неспособности за обављање судијске функције или слично, за вођење поступка против судија Врховног суда. Дакле, може да се нађе читава једна област надлежности која би се ту приписала. Нажалост, сада ми то немамо.

Какво је наше уставно судство? Југославија је била прва од комунистичких земаља која је увела уставно судство. И данас то немају многе земље. Неке имају, Француска на пример. Америка то никада није имала. Многе друге земље то немају, много је више земаља које немају уставно судство него које имају. Земље које немају сматрају да је њихов систем судске власти довољан да штити директно и сам Устав, и његове одредбе, и уставна права грађана и институција.

Није лоше што код нас постоји та традиција уставног права. А ти уставни судови никада нису били самостални, увек су били играчка извршне власти. Такав је и наш садашњи Уставни суд. Било је тамо часних судија. И у овом саставу је било часних судија. Истекао им је први мандат и нико их није предложио за други; на пример др Оливера Вучић, редовни професор Правног факултета у Београду и Драган Стојановић. Зашто они нису поново предложени? Зато што су гласали против оног акта Уставног суда којим су бриселски споразуми проглашени политичким а не правним документом. Ево, стигла им је казна. Два врсна правника и часна човека.

Са друге стране, имамо Весну Илић Прелић, која је тренутно председник Уставног суда, и поново се предлаже за судију Уставног суда. А по чему је она позната? По томе што је здушно подржала став Владе Србије игноришући своју функцију судије Уставног суда и оно што та функција значи, што би морала да значи у правном систему. Сећамо се те Весне Илић Прелић још из времена када је Уставни суд расправљао о статусу народних посланика и њиховим мандатима, у неком популарном речнику, мало припросто називано је власништвом над мандатом – да ли је посланик власник мандата или политичка партија на чијој је листи изабран.



Уставни суд је пресудио да је сваки народни посланик власник свог мандата, и тако прекршио Устав. Устав у члану 102. став 2. каже – народни посланик је слободан да под условима одређеним законом неопозиво стави свој мандат на располагање политичкој странци на чији предлог је изабран за народног посланика. То Устав гарантује. А Уставни суд то погази.

Весна Илић Прелић је један од тих судија која је то погазила. Ово је флагрантно кршење Устава. Последице су катастрофалне. Последице су ти фамозни прелетачи, који украду мандат странци на чијој су листи изабрани и одјуре, продају се, са тим мандатом, некој другој странци.

Онај ко је писао овај Устав, а и највиши орган законодавне власти који је усвојио овај Устав, Устав је ишао и на референдум, хтео је да спречи крађу посланичких мандата, а Уставни суд погази тај Устав и његову исправну одредбу и каже – могу се красти мандати до миле воље, може се мандатима трговати, мандати иду на пијацу, ко више понуди на лицитацији... Тако имамо и у овом скупштинском сазиву. Имамо народне посланике који су престали да буду чланови странке на чијој су листи изабрани, а и даље су овде. И они себи измишљају статус. Сад су они самостални посланици, сад су овакви, сад су онакви. Та позиција је апсолутно неморална.

Зато смо ми, српски радикали, против избора Весне Илић Прелић за судију Уставног суда, без обзира на то што је она тренутно председник. Да је више не изаберемо; да се бира неко други, неко други да буде председник.

Што се тиче бриселских споразума, о томе сам већ говорио неком приликом. Бриселски споразуми су противуставни, оба пакета. Нису прошли кроз Народну скупштину, нису ратификовани, нису склопљени на начин на који се склапају међународни споразуми, а из њих проистичу обавезе по државу Србију какве проистичу из уредно склопљених међународних споразума. Судије Уставног суда, поставио сам им недавно и посланичко питање и добио одговор, и даље распредају да је то политички документ а не правни, и да зато Уставни суд није имао ингеренције да процени уставност и законитост тих докумената.

Како су политички документи ако производе правне последице? Правне последице су одавно произведене и непоправљиву штету су нанеле Републици Србији и српском народу у целини, поготово Србима који живе на Косову и Метохији. Зашто ћемо имати уопште Уставни суд ако ће се он тако понашати? Када у Уставни суд изаберете некомпетентне људе... Видите у случају Бориса Тадића, он је предложио неколико компетентних, неколико некомпетентних, па ко прође. И Томислав Николић поступио исто – четири компетентна, судећи по њиховој стручности, а четири потпуно некомпетентна, па шта им бог да у гласању.

Знате, људи су склони некада да гласају за то што је неки кандидат жена, зато што је млађи, зато што је онакав, зато што је овакав, а не воде рачуна да ли

заиста испуњава услове. Имамо у случају кандидата које је предложила Народна скупштина, од укупно 10, само три по мом мишљењу испуњавају услове. Иако је Катарина Манојловић Андрић већ члан Уставног суда, не видим ни како је прошли пут заслужила да буде на тој функцији, иако је била судија Врховног суда Србије 2006/2007. године, а на страну то што постоје подаци да је и она гласала као Весна Илић Прелић у ова два случаја.

Овде од 10 кандидата троје испуњава услове: др Драгана Коларић на Криминалистичко-полицијској академији, др Тијана Шулан, професор на Криминалистичко-полицијској академији, не знам где их нађоше обе са исте академије, и Душан Игњатовић, адвокат из Београда. Само они имају респектабилан број научних радова и претпостављам да им је квалитет солидан, имајући у виду на који су начин објављени, као посебне монографије или у угледним часописима.

Зато бих ја, пошто се бира пет судија Уставног суда на предлог Народне скупштине, да се овај део предлога врати на дораду па да се онда изнесе на Народну скупштину, на једној од седница. Да се на овој седници изјаснимо само о предлогу Томислава Николића, пошто тамо имамо четири кандидата која задовољавају услове, а четворица се и бирају.

Пошто овде немамо пет кандидата који задовољавају услове, да ово оставимо по страни до следеће седнице. Инсистирам на томе имајући у виду још једну ствар. Са сваке од предложених листа кандидата један од изабраних кандидата мора бити са територије аутономних покрајина. То је став четири члана 172. Устава. Дакле, са једне листе мора бити један члан, са друге листе други члан. Ми немамо никога предложеног са КиМ. Томислав Николић није о томе водио рачуна. Шта се ту десило?

Ово је разлог више да се предлог врати на дораду. Немамо кандидата са КиМ, а имамо из Војводине катастрофалног кандидата. Име му је др Тамаш Корхеџ. Он апсолутно не испуњава услове. Како не испуњава услове? Не испуњава услове с обзиром на то да се представља као доктор наука, а да би остварио право у вези са тим степеном звања и научном титулом доктора наука стеченог у иностранству, он мора поднети диплому о докторату на нострификацију.

Он је то подносио Правном факултету у Новом Саду и тамо му није прошло. Знате ли шта је онда урадио? Онда се обратио „Фабусу“ у Сремској Каменици 2003. године. „Фабус“ је у то време био факултет који је имао само економске студије; сумњив приватан факултет. Има разних приватних факултета. Има озбиљних, има оних полуозбиљних, има неозбиљних, има крајње сумњивих. Никада нисам чуо да овај постоји, док нисам видео документа која се тичу Тамаша Корхеџа. Био је у то време само факултет за економске

студије, није имао програм правних студија ни на једном степену студија, ни на основном, ни на магистарским, ни на докторским.

Докторат правних наука стечен у иностранству није имао са чим да се упореди, да се вреднује и оцени. Његова кандидатура је потпуно фалш. Нострификација његовог доктората из области правних наука је незаконита. Човек чија је докторска диплома незаконито нострификована не може бити судија Уставног суда Србије. Ваљда ћете се једном сложити с таквом констатацијом. Или ћете из ината – е, баш ћемо за њега гласати. Гласајте, радите шта хоћете.

Што се тиче Тамаша Корхеца, овде имам и решење о његовој нострификацији на коме стоји Факултет за услужни бизнис. Потписао је неки декан проф. др Лазар Вркатић. Ако вас интересује тај документ, госпођа Наташа Јовановић вам може направити копију.

Видите шта они ту кажу: да је поднео 2002. године захтев Факултету за услужни бизнис у Новом Саду за нострификацију дипломе о завршеним докторским студијама на Средњоевропском универзитету у Будимпешти; уз захтев је поднео диплому Правног факултета у Новом Саду (исправну, претпостављам), диплому магистарских студија правних наука – оверена фотокопија са преводом, диплому доктора правних наука такође, преглед положених испита такође, али Наставно-научно веће Факултета за услужни бизнис каже да се та диплома нострификује и изједначава са дипломом о завршеним докторским студијама на Факултету за услужни бизнис, смер Менаџмент у сектору јавних услуга, и да он тако стиче степен доктора из области друштвених и правних наука.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Захваљујем, господине Шешељ.

Реч има народни посланик Ђорђе Комленски.

**ЂОРЂЕ КОМЛЕНСКИ:** Даме и господо, другарице и другови, посланичка група ПС–НСС–УСС у дану за гласање подржаће Предлог одлуке о избору судија који се први пут бирају на судијску функцију, Предлог одлуке о избору члана ВСС из реда судија апелационих судова, подржаће предлог за утврђивање листе кандидата за судију Уставног суда које утврђује Народна скупштина, а гласаће и изјашњаваће се о предлозима које је за избор судија Уставног суда доставио председник Републике.

Наиме, добро је што се ова дискусија вратила у неке академске и нормалне оквире, без обзира на различите ставове, јер једног кандидата су неке колеге покушале, јер им више одговара да ниво овако важне расправе спусте чак испод нивоа кафанске приче, што овом дому ни у ком случају не може да доликује.

Ја потпуно подржавам предлоге судија који се бирају на судијску функцију, иако је то овог пута само двоје судија који се бирају први пут, јер ово

показује само темељност у раду Високог савета судства и указује на још једну чињеницу, да се искључиво бирају и руководе квалитетом кандидата које предлажу, без обзира на то да ли су дошли из редова судијских приправника или из оних који су били полазници Правосудне академије. Овог тренутка, тако да кажем, имамо неку пролазност 50-50% и једне и друге линије у овој ситуацији. Очигледно је да ВСС води рачуна о томе кога бира и предлаже у своје редове.

Што се тиче неког даљег рада, искрено речено, ја сам једног тренутка био у великој дилеми да ли је за независност и самосталност рада судства, односно за његову озбиљност, добро да се препусти искључиво Високом савету судства да једнога дана одлучује о избору и именовању, па и ових судија који први пут ступају на функцију. Међутим, када чујем овако крајње неозбиљне дискусије од појединих колега које би да сабирају, морам народски рећи, бабе и жабе, тражећи резултат који не води ничему, онда заиста мислим да струка мора да дође у позицију да одлучује о томе. И, право да вам кажем, једва чекам тај дан. Надам се само да ће контролни механизми свега тога ипак бити довољно добро успостављени, да се и то не изроди у нешто што неће бити добро за српско правосуђе.

Када је у питању избор кандидата за судије Уставног суда, ми овде имамо практично два сегмента о којима расправљамо и о којима треба да донесемо одређене одлуке. И један и други предлог су сачињени и достављени у складу са Уставом и законском процедуром онако како је предвиђено важећим Уставом Републике Србије. Да ли она може да буде боља и прецизнија? Вероватно може, а разлика у приступу и озбиљности свега овога види се управо у томе, јер су и 2007. године судије Уставног суда биране по овом истом Уставу, с тим што смо видели оно што је господин Мартиновић доставио као доказ о односу тадашње власти према кандидовању будућих судија Уставног суда и онога што је госпођа Маја Гојковић доставила овој Скупштини као предлог кандидата.

Наиме, за разлику од 2007. године, све посланичке групе у Скупштини су имале могућност и право да предложе могуће кандидате за судије. Ја заиста не видим нити једну реч оправдања за оне који на један крајње непримерен начин о овој теми дискутују о кандидатима, о предлозима за будуће судије Уставног суда, а да нису имали храбрости или чак знања или могућности да предложе било кога.

Једино што их је, очигледно, кроз ову дискусију интересовало, то је било толико наивно, јесте да дођу до податка која је посланичка група ког кандидата предложила, јер из извештаја који је транспарентан, који је доставила председник Скупштине, види се да је 10 посланичких група предложило и из предлога 10 посланичких група је и проистекло ових 10 кандидата о којима Скупштина данас разговара. Потпуно је транспарентно.

И потпуно је неважно која је посланичка група кога предложила. И добро је што се о томе не говори, јер би то очигледно некоме могло да служи само за још једно грђе и ружније етикетирање ни кривих ни дужних људи, који треба сутра да обављају јако важну функцију у овој земљи.

Немојте да се чудимо зашто је јавно мњење, како други уважени колега овде рече, анкетирано и рекло да 68% грађана Србије нема поверења у српско правосуђе. Заслугу за тако нешто сносимо сви ми овде из овог дома, и они који ћуте и не реагују, и они који користе бесомучно сваку прилику да људе који врло честито, врло одговорно и врло савесно обављају посао судија вређају, понижавају, лепе им етикете које им ни случајно не следе, само зарад добијања јефтиних политичких поена.

И прошли пут када смо расправљали о избору судија који се бирају први пут на ову функцију ја сам апеловао и молио колеге да то не чине, али очигледно не вреди говорити. Неко због пар гласова више или мање, они који то не разумеју, овде себи тражи простор за врло јефтину политичку пропаганду, не размишљајући о томе колико руше углед целокупне државе чији смо и ми један од важних делова.

Нагомилани проблеми у правосуђу јесу тема за посебну расправу, али морам да кажем да заиста не разумем из ког то угла је било за очекивати да ће се због увођења институција јавног извршитеља и јавног бележника нагло смањити број предмета кад су материјалноправни закони и даље оставили у рукама судија одређене делове процедура пре него што предмети доспеју на рад код јавних извршитеља.

Треба да се подсетимо још једном да је Србија и даље у фази исправки и поправљања реформе из 2009. године, која је оставила огроман баласт свима онима који раде у правосуђу и стварно је непримерено данас коментарисати од оних који су најзаслужнији што је гомила предмета, уместо да се на њима ради, била преношена из једног суда у други суд зато што су усвојили мрежу која је била потпуно нефункционална, направили огроман баласт судијама и сада се чуде зашто се у Србији предмети не решавају брже.

Биће вероватно једног дана рада и на измени и промени Устава, па онда треба повести рачуна у том тренутку да ову процедуру, овако како је Уставом дефинисана, можда још искуствено побољшамо, јер ово ће бити други избор судија Уставног суда и процедура за њихово кандидовање о овом истом Уставу. Према томе, ништа није најбоље, ништа није идеално, треба тежити ка томе и ово нека нам остане свима у сећању када буде једног дана дошло на ред да се и о тој врсти процедуре размишља.

Захваљујем свима онима који су се овде данас, без обзира на различите ставове о квалитету одређених кандидата, потрудили да то ураде на крајње коректан и парламентаран начин, да покушају да буду аргументовани, али их

подсећам и на то да су нам можда управо они, својим неангажовањем, ускратили могућност да разговарамо о више људи, јер очигледно из свега овога произлази да је председник Скупштине добила само десет предлога, а десет предлога ова Скупштина треба да утврди и да проследи председнику Републике, који ће од тог броја именовати пет кандидата. Да су и остале посланичке групе предложиле бар по још једног кандидата, можда би овај предлог био квалитетнији, али важно је да су ови предлози који су достављени добри. Овде има јако квалитетних људи, који апсолутно заслужују да буду судије Уставног суда.

Према томе, не видим никаквог разлога нити потребе за одлагањем расправе, нити померањем доношења одлуке о утврђивању листе кандидата, односно о избору судија са листе коју је предложио председник Републике, јер тиме само Србија може да трпи. Сваки дан у којем будемо без рада Уставног суда, ми сами доприносимо томе да неко од грађана своја права оствари касније. Мислим да је то недопустиво и ја вас позивам да заиста будемо врло ефикасни и експедитивни у овој расправи и да је не злоупотребљавамо. Јер што је пре будемо окончали, пре ћемо доћи у ситуацију да испунимо своју законску обавезу. Хвала.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Ђорђе Милићевић):** Захваљујем, господине Комленски.

Реч има овлашћени представник Српске напредне странке, народни посланик Јован Палалић. Изволите.

**ЈОВАН ПАЛАЛИЋ:** Господине председавајући, даме и господо народни посланици, господине Томићу, поштована госпођо Јањић, даме и господо, заиста је изузетно важна расправа коју данас водимо и, ако се једном у девет година бирају судије Уставног суда, онда је сасвим сигурно ово историјски сазив, јер ће изабрати нови сазив Уставног суда.

Нисам сигуран, на основу расправе која је данас вођена, да смо сви свесни у каквом тренутку учествујемо и какве одлуке доносимо, јер у току дискусије чуло се да треба да нас буде срамота што имамо овакав Устав, да српски народ није народ који разуме норме, да нам можда и не треба Уставни суд, да од расправе о Уставном суду правимо циркус, до тога да су сви кандидати партијски кадрови и да ће бити апсолутно у старту пристрасни у доношењу одлука.

Никада не бих, у времену када покушавамо као држава да градимо институције, да јачамо институције, да градимо државу која још није завршена, тако говорио о кандидатима за сасвим сигурно најважнију институцију која се тиче примене права, а то је Уставни суд, јер Уставни суд је тај који је јемац јединства правног поретка. Уставни суд је тај који треба да из правног поретка uklони све оне прописе који ремете функционисање овог јединства.

Без обзира на то што сам и сам имао различита мишљења о појединим одлукама Уставног суда, не бих квалификовао у старту једну институцију, само на основу појединих одлука Уставног суда, као лошу, као некомпетентну, као неадекватну, јер на тај начин урушавамо њен ауторитет и на тај начин чинимо да буде подложна и утицају извршне власти и утицају јавности, што није допустиво за Уставни суд у целини, јер није случајно доносилац Устава предвидео да се судије Уставног суда бирају на девет година. Значи, Влада, извршна власт, бира се на четири године, а судије се бирају на девет година. Оне треба и када прође једна власт да буду јемац уставности.

Ви сте имали прилику 2007. године да буде изабран један састав Уставног суда који је 2012. године, рецимо, донео одлуку о уставности Статута Војводине и утврђивању надлежности Војводине, која је, политички гледано, супротна од онога што су тадашњи предлагачи тог састава Уставног суда видели. Али да ли је то разлог да на основу тога квалификујемо на овај или онај начин Уставни суд? Значи, желим да укажем на значај да се уздржимо од јаких речи у квалификацији оних који ће бити сутра судије Уставног суда.

Овде је речено више пута да се у правосуђе увукао страх, да су судије уплашене. Па да, оне су уплашене јер су све биле разрешене зато што их је неко квалификовао да су партијски, неки поједини општински и градски одбори странака које су тада биле на власти су их квалификовали да су партијски и све су их разрешили. Зато имамо страх. Тај страх морамо да савладамо сви заједно, тако што ћемо подржати правосуђе, тако што ћемо подржати судије, тако што ћемо се уздржати да их квалификујемо да припадају овима и онима.

Они треба да суде по закону и ми желимо да верујемо да ће судија изабран у Уставни суд на девет година да суди по Уставу и примењује Устав и законе, и желимо да верујемо да ће судије које предложи Високи савет судства, које су изабране на сталне функције, судити по закону. Сви треба да тежимо независном правосуђу, а не да подстичемо страх квалификацијама „бићеш смењен када ми дођемо“. Мислим да то није добро. Мислим да то држави није добро. Мислим да никоме од нас овде то није у интересу, а најмање је у интересу грађана. Зато ми је драго што се расправа вратила у токове које заслужује.

Наша посланичка група ће подржати све кандидате које је предложила Народна скупштина да се достави председнику Републике на изјашњавање. Изјаснићемо се у дану за гласање за кандидате које је предложио председник Републике. Наравно, очекујемо да изаберемо, јер то нам је циљ, још јачи, још независнији, још самосталнији Уставни суд. Бирали смо 2007. године један, желимо да га унапредимо. То је било после доношења Устава. Можемо се слагати или не слагати са неким његовим одлукама, и верујем да се сви овде сигурно нисмо сложили са неким одлукама, али те одлуке не треба коментарисати ако се залажемо за независно судство. Мислимо да је то суштина.

Пустимо судове нека раде, лишимо их партијских притисака, лишимо их политичке расправе, јер то ничему не доприноси.

Овде је отворена дискусија о независности правосуђа, како га обезбедити, на који начин бирати судије. Било је овде питања да ли ми сви овде треба да добијамо, као Народна скупштина, све информације – ко се кандидовао, када се кандидовао, како је Високи савет судства бирао и које је критеријуме имао. Када се погледа Устав и када се погледају надлежности Високог савета судства, јасно је да он једини може да предложи кандидате. Овде као да се жели поново вратити на онај систем када је Скупштина у пуном капацитету бирала судије, уместо да идемо у супротном смеру, да обезбеђујемо независно правосуђе тако што ћемо га лишити политичког утицаја. Мислимо да је то најбољи начин да представници Високог савета судства у пуној мери преузму своје надлежности, јер су они, по Уставу, гарант независности правосуђа.

Заиста, две важне и значајне одлуке и две важне расправе. Верујем да ће сви народни посланици, уважавајући потребу да добијемо самосталан, независан и јак Уставни суд, без обзира на то шта политички мислили о његовим одлукама, подржати најбоље кандидате у дану за гласање и верујем да ћемо подржати кандидата за Високи савет судства, јер нам треба јак и независан орган који ће бити јемац независности судства и да ћемо подржати судије које се први пут бирају на судијску функцију и да их треба охрабрити да стекну неопходно искуство како би на најбољи начин судиле у правосуђу и, наравно, очекујемо од нових председника судова већу одговорност и већу ефикасност у раду јер грађани то желе. Желе, када дођу у суд, да знају да су дошли по правду. Хвала.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Захваљујем, господине Палалићу.

Пре него што пређемо на редослед народних посланика према пријавама за реч, још једном питам да ли још неко од председника, односно представника посланичких група жели реч. Ко није искористио своје време, наравно. (Не.)

Прелазимо на редослед народних посланика према пријавама за реч у заједничком јединственом претресу о предлозима аката из т. 1–11. дневног реда.

Реч има народни посланик Муамер Зукорлић. Није присутан.

Реч има народни посланик Зоран Живковић.

Изволите.

**ЗОРАН ЖИВКОВИЋ:** Рече колега који је малопре говорио да је ово историјски дан, да се једном у девет година бирају судије Уставног суда и да је то стварно једна привилегија овог сазива Парламента. Ја се слажем са тим да је ово требало да буде историјски дан, али нажалост није. Мислим да је очигледно зашто није. Прво, данашњи дан је дан када, колико сам схватио, истиче мандат судијама Уставног суда и, ако нови не буду изабрани до поноћи, а неће бити изабрани до поноћи, Уставни суд сутра не може да ради. То је однос према Уставном суду, то је однос према правосуђу у Србији уопште ове актуелне



власти. Друго, историјски дан је такав да када је важна тема, историјски важна, једном у девет година – у Парламенту присуствује 250 посланика – овде је, по слободној процени, оптимистичкој, 45-46. То значи да не постоји интересовање.

Представници владајуће већине су ову историјску одлуку о бирању судија Уставног суда ставили у заједнички јединствени претрес са: Предлогом одлуке о престанку функције председника Основног суда у Крушевцу, Предлогом одлуке о престанку функције председника Прекршајног суда у Лозници, Предлогом одлуке о изменама Одлуке о утврђивању састава Парламентарног одбора за стабилизацију и придруживање, Предлогом одлуке о измени Одлуке о утврђивању састава сталних делегација Народне скупштине Републике Србије у међународним парламентарним институцијама, Предлогом одлуке о изменама Одлуке о избору чланова и заменика чланова одбора Народне скупштине Републике Србије на предлог СПС-а и Предлогом одлуке о избору чланова и заменика чланова одбора Народне скупштине Републике Србије на предлог СНС-а. Толико о односу власти према историјском догађају избора судија Уставног суда.

Да вас не подсећам на Устав, члан 166, ако се не варам, који дефинише положај Уставног суда и каже да је самосталан и независни државни орган који штити уставност и законитост, и људска и мањинска права и слободе; одлуке овог суда су коначне, извршне и општеобавезујуће. Лепе речи, али да ли ми данас имамо атмосферу која личи на било шта од овога што би требало да се деси? Истекао мандат. Седамдесет посто људи у Србији мисли да судство не ваља ништа. Има мање од 20% посланика, обједињени предлог. Половина кандидата, колико сам чуо, никада није ушло у судницу, биће им први пут да уђу у судницу кад буду изабрани за судије Уставног суда.

Зашто нема кандидата из опозиције? Два су мотива, два су разлога. Ја сам разговарао са неким људима. Неки се плаше и кажу – шта ће ми то, ја сам озбиљан човек, озбиљан правник, радио до сада озбиљно, имам озбиљну каријеру, породицу на понос, ја њој, она мени, зашто бих ја улазио у нешто овако, у нешто што се бира у режиму Александра Вучића? А мотив код других људи је гађање – да будем са њима, да ме они бирају, да њима служим? Апсолутно не.

Према томе, одговор, један од колега који је поставио то питање, мислим да је врло једноставан. Шта да се ради? Пошто ће очигледно бити промене Устава – сутра, прексутра, наксутра, зависи како се неко пробуди ујутру и на коју ногу прво стане – мислим да је обавеза овог сазива Парламента да стварно има једну историјску одлуку, а то је да донесемо одлуку да вратимо ову тачку дневног реда на дораду, да добијемо један озбиљан предлог, образложен, да кандидати буду – не сви, и овде сигурно има добрих кандидата, али да у новом предлогу сви кандидати буду људи достојни функције судије Уставног суда; да

буду поносни на то што су кандидати, а не да се неки крију; да то буду људи који имају искуства у правосуђу, без обзира на то што Уставни суд није исто као обичан суд и да онда, пред пуном салом, на седници где ће то бити једина тачка, а не у шодеру других тачака, буду изабране нове судије Уставног суда.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Захваљујем, господине Живковићу.

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић. Изволите.

**МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ:** Даме и господо народни посланици, мој колега пољопривредник З.Ж., који је достојанствено окренуо леђа грбу ове државе, застави ове државе, у једном је у праву: Уставни суд ће неколико дана имати проблема у свом функционисању.

То што они излазе је њихово право, ја ћу чувати њихово достојанство, достојанство њихових бирача, као што чувам достојанство своје, својих колега и својих бирача, а они нека изволе. Мене је срамота што њих ништа није срамота.

Даме и господо народни посланици, стварно ће Уставни суд имати одређене проблеме неколико дана. Али морам колегу пољопривредника, познатијег као З.Ж., увозника вина који је добио субвенције за производњу винове лозе, да упозорим да Уставни суд од 2001. године није, чини ми се, 16, 17 или 18 месеци функционисао. Ја сам сведок тог времена. Није само З.Ж. био нешто тада, додуше он је био свашта, имао је пет функција у то време, а и његова боља половина је имала такође утицајну функцију у Влади, али Уставни суд није функционисао 16-17 месеци.

Да вас подсетим и на неуставно увођење ванредног стања. Тада важећи Устав Републике Србије, ја јесам пољопривредник али онај продуктивнији део, прописивао је да се ванредно стање може увести на делу територије Републике Србије. Тада, после убиства премијера, са којим сам изузетно добро сарађивао, уведено је ванредно стање, уместо на делу територије, на целој територији. Извршна власт, којом је руководио мој колега пољопривредник З.Ж., црпела је све полуге из неуставно уведеног ванредног стања.

Па, пошто овде има и високих представника правосудне власти, они се свакако сећају да је директно из Кабинета министра правде Влада поставила тужиоце. Да вас подсетим да су то били Бруно Векарић, да вас подсетим да је то била и Снежана Маловић и тако даље.

Признајем да су то била чупава, како наш народ каже рундава времена, и вунена, али истине ради, уз потпуни жал за изгубљеним животом премијера, ја сам у обавези да ово кажем с обзиром на то да је мој колега имао примедбу што Уставни суд неће функционисати неколико дана. Постоје периоди у друштву када настане нека празнина од неколико дана и ја сам желео да образложим да је празнина која је настала у његово време била километарска, да је била 16 месеци, па ће ова од неколико дана свакако имати мање последице него што је имала она тад.

Такође морам да вас обавестим о госпођи Нати Месаровић. Ви се свакако сећате, старији посланици, да је госпођа изабрана за председника Врховног касационог суда, не Уставног, да је Уставни суд у овом саставу, досадашњем, одлучио да је тај избор био неуставан и да смо ми овде посветили неколико дана разрешењу председника Врховног касационог суда из разлога што је странка бившег режима изабрала прво председника суда па онда изабрала судије. Да би наши грађани знали како то изгледа, то је као кад бисмо изабрали прво председника Парламента а онда грађани бирали посланике.

Из тог разлога је и избор Нате Месаровић био неуставан и, с обзиром на то да ове странке бившег режима увек имају примедбе на све и свашта, да их подсетим на њихова дела, а богами и мог колегу пољопривредника и на збирку недела која су почињена у његово време.

Такође да га подсетим на проблематичну продају зграде Ушћа, тзв. Централног комитета, где је савезно правобранилаштво, које је било веома блиско њему, уз малу сагласност на потпис једног уговора, а потписан је сасвим други уговор, и то са фирмом која није била ни регистрована у време када је био конкурс за куповину те зграде. Дакле, уколико жели да говори о нечем незаконитом, о нечем неуставном, мој колега пољопривредник имао би много тога да каже. На крају морам рећи, тешко је неразумном објаснити да је неразуман. Да се то може, он и не би био неразуман. Хвала вам.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Захваљујем.

Реч има народни посланик Мирослав Алексић.

(Наташа Мићић: Реплика.)

Реплика на излагање? Ви ниједног тренутка нисте споменути.

(Наташа Мићић: Увођење ванредног стања.)

Нисте споменути ниједног тренутка, госпођо Мићић.

(Наташа Мићић: Само једна реченица.)

Не, немате основа за реплику. Имаћете прилике да говорите, ви сте шести по редоследу пријављени народни посланик. Немате основ за реплику.

Реч има посланик Мирослав Алексић. Није присутан.

Реч има народни посланик Фатмир Хасани.

Изволите.

**ФАТМИР ХАСАНИ:** Поштовани председавајући, даме и господа народни посланици, ми као национална мањина хоћемо да скренемо пажњу надлежним државним институцијама на то да, када бирају и мењају судије по основним и вишим судовима, имају у виду ту мањинску заступљеност по националној структури становништва. Досада се то није поштовало, а ми желимо да се ви сами залажете, да поштујете тај однос или пропорционалност по општинама.

Није у реду да ми стално дежурамо око тога, а исто, нећемо гледати за мало, али не прихватамо, на пример, као што је Основни суд у Бујановцу, од 13 судија само три су Албанци, а председник суда је Србин. Неправде и дискриминације у судству су доста значајне, а треба их умањити или решити једном. Исто тако, имамо доста проблема са нотарима, јер од задње тачке неког села из Прешева до Врања треба путовати 50 километара за један мали споразум или неки други акт. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народна посланица Наташа Мићић.

Изволите.

НАТАША МИЋИЋ: Даме и господо народни посланици, пошто је претходни говорник споменуо како је било неуставно увођење ванредног стања након убиства премијера Зорана Ђинђића јер ванредно стање није било уведено на читавој територији земље, хтела бих да кажем као неко ко је ту одлуку донео, наравно на образложен предлог Владе, да ванредно стање није било уведено на делу територије Косова. Или уважени посланик сматра да Косово у то време, 2003. године, није било део Србије. Просто, апсолутно једна неистина и инсинуација да се кршио Устав.

Елем, од 11 тачака дневног реда у којима је обједињена расправа, не умањујући значај тачака које се тичу избора судија који се први пут бирају, избора члана Врховног савета судства, престанак дужности и избор председника судова, свакако највећу пажњу привлачи избор, односно расправа о кандидатима који су предложени за судије Уставног суда. Дакле, ради се о листи председника Републике, од осам кандидата, од којих Народна скупштина бира четири, и о листи коју утврђује Народна скупштина, од којих председник Републике именује пет кандидата.

Најпре, надлежност и позиција, организација Уставног суда јесте одређена Уставом. То је, дакле, Устав из 2006. године, који има бројне недостатке и мане, на шта смо указивали и у време његовог усвајања, а нарочито смо упозоравали на погрешан начин његовог доношења. Тај Устав из 2006. године, истина, имао је интенцију да повећа значај Уставног суда тако што ће му проширити надлежности и додати неке нове. Међутим, та интенција апсолутно није успела. Ако ништа друго, зато што се у члану 167. каже да Уставни суд врши и друге послове утврђене Уставом и другим законима, што је апсолутно деградација Уставног суда, јер Уставни суд заправо оцењује уставност и законитост и штити људска и мањинска права и слободе само на основу Устава и Уставног закона, а не и обичних закона.

Затим, није омогућено Уставном суду да решава у већу. Тада би био много ефикаснији и не би могао да има изговор на толико примера ћутања уместо одлучивања у уставним споровима, који увек имају мање или више

политички елемент. Тако да још увек није донета одлука а пре осам година ЛДП је поднео, рецимо, захтев за оцену уставности и законитости продаје НИС-а, а и многи други случајеви.

Оно што такође није добро у Уставу, и требало би размишљати о томе кад се буде мењао, јесте да накнадна контрола закона од стране Уставног суда јесте утврђена. Дакле он контролише Народну скупштину и законе које доносимо. Предвиђена је и превентивна контрола, која не може да се спроведе зато што је кратак рок. Наиме, посланичка мањина, дакле најмање трећина посланика може покренути поступак за оцену уставности и законитости појединог закона или неке одредбе, али Уставни суд има кратак рок, од само седам дана, да реши то питање и његова одлука не задржава ступање на снагу закона које, рецимо, опозиција оспорава. Још горе од тога, уколико стигне да донесе одлуку, онда накнадно Уставни суд поново не може решавати о томе.

Што се тиче саме листе кандидата, требало би наравно споменути да је услов да се бирају истакнути правници, са најмање 15 година правне струке и 40 година живота, и да је то такође врло арбитрарно одређено у самом Уставу. Тако да није довољно да вас предложи странке или председник Републике, пошто се 10 од 15 бирају, односно именују. Није довољно, дакле, да вас предложи странке и да обучете одору уставног судије. Јако је важно да сваки тај предложени кандидат има ауторитет, да постоји несумњива оцена, рецимо, кад прочитате ту биографију, да је то неко ко се заиста бавио заштитом људских и мањинских права, да је то неко ко је заиста донео велики допринос у заштити закона и Устава ове земље, преко објављивања научних радова, књига и тако даље.

Врло су разнолике биографије које су нам овде предочене. Рецимо, сам тај услов од 15 година правног искуства не може се... Не желим никога да потцењујем, али не можете неке референте, који су претежни део свог радног века провели као референти за правне послове или у неким агенцијама за промет непокретности или правнике у полицијској управи поредити са неким кандидатима који су заиста уложили своје знање и заиста радили на подизању степена свести о потреби поштовања закона у овој земљи.

Тако да, може се рећи, фактички само две-три биографије испуњавају овај критеријум, док су све остале биографије, нажалост, врло танке и не видим да те особе могу имати кредибилитет да се ставе изнад владајуће партије у ситуацијама у којима би то морале или би требало јер би се очекивало да ураде, а да уместо тога прибегну ћутању и избегавању...

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Захваљујем.

Реч има посланик Маријан Ристичевић, повреда Пословника.

**МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ:** Даме и господо народни посланици, члан 107, достојанство Народне скупштине. Истине ради, а рекао сам да постоје времена када се нешто мора урадити, посебно у ситуацијама када вам убију

премијера, али истине ради морам рећи, због достојанства Народне скупштине, да када је донета одлука о ванредном стању, она је гласила – проглашава се ванредно стање на територији Републике Србије. Територија Републике Србије обухватала је и територију Косова и Метохије, мада није спровођена, ја то могу да признам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Да ли желите да се Народна скупштина у дану за гласање изјасни о указаној повреди Пословника? (Не.)

Настављамо са радом.

Народни посланик Марко Ђуришић. Није присутан.

Реч има народни посланик Јахја Фехратовић.

ЈАХЈА ФЕХРАТОВИЋ: Захваљујем.

Уважени председавајући, даме и господо народни посланици, цењени представници предлагача, моје излагање биће усмерено према кандидатима Уставног суда који се бирају на девет година.

Овај правосудни орган са изузетно великим овластима у погледу очувања Устава и закона, те у случајевима одлучивања по жалбама на одлуке државних органа, једна је од најважнијих инстанци у којима грађани могу потражити права која им гарантира Устав ове државе. Зато је избор судија овог суда веома важан за наше друштво у целини.

Моја сугестија донекле коегзистира са питањима која су поставили пријашњи говорници казавши да је велика већина кандидата концентрирана у Београду, занемарујући остатак Републике. Оно што је већи проблем од тога јесте да су скоро сви кандидати припадници већинског народа, да предлог не одражава слику реалности србијанског друштва, у коме и према Уставу живе и припадници других народа – Бошњаци, Албанци, Мађари, Словаци и други. Као посланик биран већином гласова Бошњака, обавеза ми је да искажем незадовољство због тога што међу предложеним кандидатима нема припадника мог народа.

То није најбоља порука према Бошњацима, који јако често своја права потражују управо пред овом инстанцом, нарочито из области заштите колективних и индивидуалних националних права. Да је међу кандидатима макар један представник бошњачког народа, то би био важан помак и добар корак у враћање поверења Бошњака у правосудне органе ове државе. Повраћај поверења Бошњака у институције државе важан је предувјет политике помирења за коју се залажемо. Таквим предлогом избио би се и аргумент онима који, и када имају и када немају право, осуђују правосудне органе за пристрасност и националну дискриминацију, како се данас може чути од појединих представника Бошњака, који то чине најчешће са циљем вођења кампање за предстојеће изборе и искључиво када нису део владајуће већине.

Дакле, реч је о врло деликатном питању и зато Бошњачка демократска заједница Санцака инсистира на равномерној заступљености Бошњака и других мањинских народа у свим државним институцијама, а посебно судству, тужилаштву, полицији, војсци и државној управи. Бошњаци, нажалост, нису заступљени у свим овим институцијама у оној мери у којим им то Устав гарантира. Зато би било важно отпочети процес избора и постављења истих на оне позиције за које поседују реалне компетенције, неопходне референце. Сигуран сам да међу бошњачким народом, као и међу осталим мањинским народима, има таквих кандидата.

Са друге стране, за судију Уставног суда предложен је заменик вишег јавног тужиоца у Новом Пазару Радисав Филимоновић. Господин Филимоновић је у Новом Пазару познат као прилично правичан и коректан човек, а нарочито се таквим показао у периоду 90-их година, када је ова мултиетничка средина била под терором полиције, судства и тужилаштва. Зато је у ситуацији када већ није предложен ниједан Бошњак добро што је макар господин Филимоновић, који познаје сензибилитет мултиетничке средине, кандидат за судију Уставног суда. Верујемо да ће, уколико буде изабран на ову позицију, имати слуха за потребе својих суграђана бошњачке националности.

На крају, народни посланици Бошњачке демократске заједнице Санцака у дану за гласање ће подржати оне кандидате за које се буду уверили да имају најбоље референце, компетенције и морални кредибилитет, надајући се да ће приликом нових избора судија и других кадрова у судству бити припадника бошњачког народа. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Милија Милетић.

Колега Милетићу, ви имате тачно 39 секунди.

МИЛИЈА МИЛЕТИЋ: Захваљујем се.

Председавајући, уважене колеге посланици и грађани Србије, ја сам Милија Милетић и долазим из најлепше општине у Србији. То је општина Сврљиг, која се налази поред најлепшег града у Србији, а то је град Ниш. Подржаћу све ове предлоге. Мислим да је ово рађено како треба. Предлагачи су дали своја мишљења, и председник Србије и Скупштина, и мислим да ћемо изабрати најбоље.

Волео бих да буде неки од тих кандидата из Ниша и сигуран сам да ћемо у наредном периоду имати много боље правосуђе, много боље судије него што је то било 2009. године (у том периоду памтимо оно што је најгоре). Још једном, подржаћу предлоге које су предложили наши предлагачи.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Срђан Ного. Није присутан.

Реч има народна посланица Наташа Вучковић.

НАТАША ВУЧКОВИЋ: Хвала, господине председавајући.

Врло је важна тема о којој данас разговарамо. Наравно, није добро, и придружујем се свим оним колегама који су о томе већ говорили, што о томе говоримо у минут до 12 и што, уколико данас не донесемо ову одлуку, Уставни суд може бити у блокади.

Говорили су многи о процедури, говорили су и о томе да је опозиција имала прилику да предложи своје кандидате које види као добре за судије Уставног суда. У нашој посланичкој групи ми то нисмо учинили не због тога што нам није стало до тога ко ће бити судија Уставног суда, него из разлога за који мислим да је свим грађанима који прате седницу ове скупштине врло јасан и разумљив, а то је да је врло очигледно да постоји један врло негативан однос према свим предлозима који долазе из опозиције, нарочито с ове стране сале у нашем парламенту. Сматрали смо да би сваки онај кандидат кога бисмо ми предложили био вероватно изложен врло негативном, неаргументованом нападу и третману у овој скупштини. Зато то нисмо учинили, али смо с великом пажњом разматрали предлоге, како председника Републике тако и све кандидате који су дошли из Народне скупштине.

Видите, ми овде говоримо данас јако много о томе да ли су ови предлози кандидата за судије Уставног суда политички, да ли је ту политички утицај. Врло је тешко помислити да нема, заправо, суштине политичког утицаја у избору ових кандидата и да ће бити главни управо политички аргументи у оној финалној одлуци која се буде доносила.

Ако погледамо годишњи извештај о напретку који је Европска комисија објавила пре непуних месец дана, управо је политички утицај, дакле утицај политичких органа власти, извршне власти, Владе итд. оно што се највише критикује када се анализира ситуација у нашем правосуђу и могућност да грађани имају поверење у оно што правосуђе ради. И управо то каже Европска комисија, оно што нама треба у наредном периоду да буде приоритет то је да судска независност буде остварена у пракси.

Уставни суд је много важан за грађане Србије, за све нас као грађане ове земље. Уставна жалба даје једно право, управо да своја права остварују на један специфичан начин, увек кад сматрају да им неко право није остварено. Међутим, Уставни суд је неком својом праксом, неким својим одлукама јако много оповргао поверење које грађани треба да имају у Уставни суд и уставну жалбу.

Један од примера који су спомињали неки моји претходници у данашњој расправи јесте одлука Уставног суда да не разматра уставност Закона о смањењу пензија. Притом се ту Уставни суд чак позвао и на то да је Закон о смањењу пензија привремена мера, а знамо да није привремена мера и да је коначним одредбама Закона о смањењу пензија речено да се пензије неће враћати на претходни ниво.



Велику буру незадовољства и негодовања изазвала је та одлука Уставног суда, да ли је ту такође био у питању политички утицај, с обзиром на то да многи врсни стручњаци наше правне науке и праксе јесу рекли да није постојао основ за овакву одлуку Уставног суда.

Када говоримо о критеријумима који су важни за избор судија уопште, па и за избор судија Уставног суда, јако је важно да направимо неку равнотежу између различитих захтева који се пред судију постављају. Сигурно је да, наравно, мора да буде високообразовани стручњак, човек или жена, али не мање важна ствар је, поред тога, да буде негде утемељен у науци, што је добро али није довољно.

Ако могу са вама да поделим једно искуство из праксе, рада у Комитету за избор судија за међународни Европски суд за људска права. Кад год је неко много јак у науци, поставља се питање да ли заправо уме да доноси одлуке. Значи, способност доношења одлука је такође врло важан критеријум, кад говоримо о томе какве судије треба да бирамо.

Наравно, јако је важно да се не заведемо. Врло је честа заблуда да су два правника увек иста по свом знању и да је 15 година искуства у правној струци идентично, да су исти. Нису. Јако много зависи од тога шта је ко стварно радио у струци, на којим пословима, који степен слободе и самосталности је имао итд.

Долазимо, на крају, до интегритета. Када говоримо о интегритету, ми то некако доживљавамо као неку формулу, као неку узречицу. Каже, он има интегритет – морални, стручни итд. Шта је, суштински, интегритет? Интегритет је способност да се одупреш притиску. Е, из те тачке ми треба да гледамо ову листу кандидата који су нам предложени. Колико сваки овај кандидат са собом носи тежину да може да се одупре притиску председника Владе, Владе, председника државе, Парламента или било ког другог појединца или групе у овој земљи и да донесе самосталну одлуку засновану на знању и разумевању правног поретка. Зато је врло важна, наравно, општа култура, али и општа снага. Зато је страшно важно да то буду људи од великог угледа, који ће притом код грађана развити осећање да могу имати поверење у ово правосуђе и да је, наравно, правда достижна.

Уставни суд је много важан, због тога што он исправља и наше грешке. Хтела бих да напоменем управо једну од последњих одлука Уставног суда, из новембра ове године, када је Уставни суд оцењивао уставност Закона о раду. Управо је огласио неуставном једну одредбу Закона о раду, коју је ова већина, или слична већина, донела, а то је члан 179. став 3. тачка 5, којом је предвиђено да послодавац може да да отказ свом запосленом увек ако послодавац сматра да његово понашање представља радњу извршења кривичног дела учињеног на раду и у вези са радом, независно од тога да ли је против запосленог покренут кривични поступак за кривично дело.

Ово је једно такво флагрантно кршење Устава, на које су указивали на поступку израде Предлога измена и допуна Закона о раду и синдикати, чак и послодавци, и цивилно друштво и многи стручњаци, али ова већина није хтела да чује. Овде показујем, на овом примеру управо то колико може бити значајна улога Уставног суда и да је јако важно да има самосталност и независност.

Овде кад говорим о овим кандидатима, моја претходница је рекла да има три-четири кандидата, или један од претходника, који заиста испуњавају услове. Врло је можда тешко сада говорити ад персона, али оно што је страшно важно то је да разматрамо увек како ћемо смањити политички утицај, како ћемо изабрати људе који су у стању да се одупру политичком притиску на доношење одређене судске одлуке и како ће заиста допринети да се утемељи и укорени разумевање правне државе и поштовање људских права. Хвала на пажњи.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Владимир Ђурић. Није присутан.

Реч има народна посланица Вјерица Радета.

Изволите.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Даме и господо народни посланици, Уставни суд је најзначајнији... Требало би да је један од најзначајнијих органа у свакој држави, па и у Србији. Требало би да је самосталан и независан у свом раду, али у Србији је, нажалост, Уставни суд најмање три пута показао да је инструмент у рукама владајућих коалиција, што свакако није добро и није у складу са Уставом РС, који нас обавезује да сви поштујемо одлуке Уставног суда, што у неким случајевима није могуће.

Која су то три најеклатантнија случаја када Уставни суд није био ни самосталан ни независан?

Први случај се десио 2010. године, када је Уставни суд расправљао о бланко оставкама, које су могуће на основу члана 102. Устава Републике Србије и које су дотада биле примењиване. Тада су тадашња владајућа коалиција, Борис Тадић и његови предложили измене Закона о избору народних посланика и, док смо имали тзв. јавно слушање у оној малој сали, десило се чудо невиђено. Усред те расправе утрчала је Гордана Чомић и овако нам показала – ево је одлука Уставног суда!

Пре него што је објављена у „Службеном гласнику“, она је донела ту одлуку где је Уставни суд прогласио неуставном одредбу Закона о избору народних посланика, која је била у складу са чланом 102. Устава и народним посланицима омогућавала да мандате повере странци са чије листе су изабрани. То је било оно време, да подсетимо, када су Борис Тадић и Мики Ракић правили Напредну странку и када су сви државни органи били у служби тог посла.

Други случај када је Уставни суд показао да није ни самосталан ни независан односио се на одлуку Уставног суда о бриселским споразумима.

бриселским споразумима је угрожен територијални интегритет државе Србије и Уставни суд никако није смео да те споразуме прогласи политичким актима, већ је морао да их прихвати као правне и да их поништи.

Подсећамо да смо ми српски радикали после првог бриселског споразума поднели кривичну пријаву Тужилаштву за организовани криминал против свих оних који су допринели разним одлукама пре Бриселског споразума и, касније, ових који су потписали Бриселски споразум да на Косову и Метохији фактички више и нема државних органа државе Србије.

Та кривична пријава стоји, вероватно, код Загорке Доловац, зато је она тужилац за све системе. То је кривична пријава против Бориса Тадића, Борка Стефановића, Мирка Цветковића и осталих који су доносили одлуке на основу којих је лажна држава Косово добила и уставни суд, и врховни суд, и регистарске таблице, и личне карте, и гранични прелаз, а и против Томислава Николића, Александра Вучића, Ивице Дачића, који су све то и још нешто више од тога потписали овим бриселским споразумима.

Трећи случај када је Уставни суд Републике Србије показао да се не понаша у складу са Уставом јесте када су одлучивали о Закону о привременом уређивању начина исплате пензија. Мислим да је одлука коју је тада донео Уставни суд нешто што, ваљда, никада није виђено, а искрено се надамо да неће ни бити. Уставни суд је тада рекао да нема основа за покретање поступка за утврђивање неуставности овог закона, односно одређених његових одредаба, зато што су тим законом уведене интервентне мере због економске кризе. Уставни суд, ваљда, не води рачуна о економској кризи, већ о уставном поретку. Уставни суд је такође тада рекао да неће одлучивати о иницијативи за утврђивање уставности овог закона, зато што је то закон привременог карактера.

Замислите да некоме падне на памет да донесе закон и да га орачи на два месеца и каже да је дозвољено убијати људе. И онда ће Уставни суд да каже – пошто је ово закон привременог карактера, нећемо одлучивати о њему. Што је најгоре, тај закон о отимању пензија продужен је пре неки дан Законом о буџету и за 2017. годину.

У овим лошим одлукама, неуставним одлукама, учествовале су судије Уставног суда које су углавном предложене да ову функцију врше и у будућности. Једна од њих је садашњи председник суда, Весна Илић Прелић, која је, између осталог, позната и по томе да ни за 2014. ни за 2015. годину није поднела извештај о раду Уставног суда. То је апсолутно недопустиво и није у складу са Законом о уставном суду, недопустиво за некога ко је председник Уставног суда.

О томе да ли је, као саветник Јокићев, добила још један стан, поред онога који је имала, како их је откупила итд., то ће ваљда неки други органи и нећемо се у овако политички озбиљној ситуацији бавити тиме. Али нисмо

разумели зашто ниједан од предлагача није предложио професора Оливеру Вучић и Драгана Стојановића да поново буду судије Уставног суда, а они су се, поред Босе Ненадић, која није могла бити предложена зато што је стекла услов за пензију, по Уставу то није могуће, веома залагали да се бриселски споразуми прогласе неуставним. Али, ето, нажалост, нису успели у томе.

У овим предлозима које смо добили од ова два предлагача, од Народне скупштине и председника Републике, заиста има неколико имена која заслужују свако поштовање, и ми српски радикали се надамо да ће бити изабрани, и надамо се да, управо захваљујући професору Милану Шкулићу, професору Правног факултета у Београду, и директору Института за упоредно право др Јовану Ћирићу, Уставни суд више неће правити брљотине какве је досада правио, јер су они људи који нити их неко може страначки својатати, нити су се икада на било који начин огрешили у својим јавним иступима и у својим делима, научним делима која имају иза себе. Нису се ни на који начин огрешили ни о Устав Републике Србије, нити о било који патриотски стандард који би требало да краси све судије Уставног суда, што са многима, нажалост, који ће и даље бити, а и ови које сте ви предложили, неће бити могуће.

Један од главних проблема јесте и тај о ком смо већ говорили, да ниједан од предлагача није предложио за судију Уставног суда члана са Косова и Метохије. То је заиста нешто што је недопустиво и некако иде уз ове бриселске споразуме. Ако сте дозволили, господо, да на Косову и Метохији самопрокламована држава Косово има некакав свој уставни суд, морали сте бар еминентне правнике са Косова и Метохије да предложите у Уставни суд Републике Србије.

Ми српски радикали ћемо у дану за гласање гласати за оне кандидате за које смо уверени да заслужују наш глас и за које смо уверени да ће се понашати у складу са Уставом Републике Србије; наравно, они који то не заслужују неће добити наш глас. Хвала.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Захваљујем.

Реч има народна посланица Биљана Пантић Пиља.

Изволите.

**БИЉАНА ПАНТИЋ ПИЉА:** Хвала.

Поштовани председавајући, колегинице и колеге посланици, данас су пред нама предлози кандидата за судије који се први пут бирају на судијску функцију, као и предлог кандидата за избор за судије Уставног суда. Морам се сложити са колегиницом Вјерицом Радетом, која је рекла да је Уставни суд најбитнији, најзначајнији суд у нашој земљи, за разлику од неких посланика који су данас рекли да Уставни суд треба укинути. Ја сам просто остала запањена, па сам коментарисала са колегама на који начин би они то урадили и укинули Уставни суд, чије је постојање прописано Уставом Републике Србије.

Што се тиче стручних референци, јасно је свима да сви предложени кандидати испуњавају предвиђене услове за избор судије, како основних тако и Уставног суда. Што је рекао колега Неђа, дискредитовање појединих кандидата по мени је стварно срамотно, посебно од оних који нису ни прошли поред Правног факултета, нити знају шта је уставно право, ни кривично, ни управно, ниједна друга грана права.

Такође смо чули и коментаре који се односе на то да ће Уставни суд од данас бити у блокади, а није споменута блокада 2008. године, када тада владајућа већина није могла годину дана да донесе закон о Уставном суду, или блокада из 2002. године, када посланици ДОС-а нису могли да се договоре о кандидатима. Такође, страшно је да неки посланици, посебно бивши министри који данас седе у клупама, примењују политику двоструких аршина. Сматрам да је у питању чист политички дилетантизам.

Када говоримо о кадровским решењима, увек нам остане онај горак укус, ако се сетимо реформе правосуђа из 2010. године. Тадашњу реформу су поједини чак назвали и „операција 700“ и рекли су, када је скоро 700 судија и тужилаца скандалозним процесом чистке у правосуђу остало без сталне функције, а које је после тај исти Уставни суд вратио на посао, онда ти исти посланици, бивши министри, дођу и причају какво је стање у српском правосуђу. Треба да их је срамота. У најмању руку да их је срамота. Ни морала, ни знања.

Седамсто судија и тужилаца остало је без посла, без сталне судијске функције, а залажемо се за самосталан и независан суд. Остали су зато што нису имали партијске књижице. Зато што су бивши министри, садашњи посланици, седели по кафанама и одређивали ко је подобан, ко није подобан. Није било никаквих критеријума и сада држава Србија треба да плати накнаду штете. Онда причамо о успорености рада правосуђа, колико имамо судија, колико нерешених предмета. Хајде да се подсетимо мало како се тада радило и шта сте урадили, како сте буквално угробарили српско правосуђе.

Такође, чули смо критике појединих одлука Уставног суда. Оне нама могу да се свиде или не, можда се ни мени као адвокату и правнику неке не свиђају, али сами се позивате на независно и самостално судство. Уставни суд је самосталан и независан. Начин на који се бирају судије Уставног суда прописан је чланом 172. Устава Републике Србије на који сте се сви заклели када сте потписивали заклетву као народни посланици.

Такође, одлуке Уставног суда су коначне, извршне и обавезујуће, свиделе се оне нама или не. Ово је својеврстан притисак што сам ја данас чула, критике на поједине одлуке Уставног суда. Можда се ни мени нека не свиђа, али је то директан утицај на судије и то, не заборавимо, на судије које сте ви 2007. године бирали на предлог тадашњег председника државе. Тада се није причало, изгледа, о политичкој подобности или неподобности.

Сматрам да су сви предложени кандидати стручни, надам се да ће бити изабрани најстручнији, зато што су сви дипломирани правници, сви имају широко радно искуство у пракси што се тиче правосуђа. Да ли је неко професор уставног или кривичног права, мислим да о томе не вреди ни расправљати. Саме одредбе Устава имају одредбе о људским и мањинским правима која подразумевају оне одредбе које се примењују у кривичном праву, али то неки посланици не могу да знају зато што никада нису прочитали изгледа ни Устав, а не уставно или кривично право.

Тако да молим неке посланике да се едукују када буду причали о овој теми. Српска напредна странка ће у дану за гласање подржати кандидате који су предложени, посебно ове кандидате који се први пут бирају на судијску функцију и сматрам да треба што више таквих кандидата да нам предлагете и да треба што више судија да имамо. Хвала.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Реч има народни посланик Драган Весовић.

**ДРАГАН ВЕСОВИЋ:** Хвала, господине председавајући.

Слушајући данашње дискусије, чуо сам да је врх пирамиде српског судства Уставни суд. Чуо сам и објашњење да судије које се бирају за судије Уставног суда морају да буду истакнути правници, а да је један од кључних фактора који их у томе детерминише достојност. Зато ћу да прокоментаришем предлоге председника државе, господина Томислава Николића, и његових кандидата, које он кандидује за судије у Уставном суду. Од осам кандидата које је председник кандидовао, два кандидата имају индиректне или директне везе са највећом афером у српском правосудном систему, чувеном афером „Индекс“.

Нећу да коментаришем стручне карактеристике кандидата, јер нисам правник, а видео сам биографије и немам разлога да у њих сумњам, али ове везе које ћу сада да вам причам довешће у питање ово што сам малопре чуо као достојност. Без обзира на то што не волим да говорим о именима људи када дискутујем, немогуће је да сада не споменем имена људи о којима хоћу да дискутујем. Дакле, ради се о господину Јовану Ћирићу и госпођи Снежани Марковић.

Господин Јован Ћирић је директор Института за упоредно право, где је у звање научног сарадника изабрана другооптужена у афери „Индекс“, госпођа Драгана Петровић. Сви ћемо се сетити снимка на ком полицијски прикривени иследник господин Спасић даје новац који госпођа Драгана Петровић прима. Тада је, по оптужници, у афери „Индекс“ госпођа Петровић примила 7.900 евра, 2.750 немачких марака, аутомобил „бе-ем-ве“ типа 320Д и уникатну златну наруквицу. Шта је и да ли је ишта господин Ћирић предузео да она тада не буде примљена на место на које је примљена, а то је за време његовог директоровања Инститutom за упоредно право, је питање на које бих желео да добијем одговор.

Што се другог кандидата тиче, госпође Снежане Марковић, мени заиста неће сметати ни то што је она рођака председника Николића и што је председник предложио своју рођаку, нити ће ми сметати што јој је супруг другооптужени у афери „Индекс“, јер она има стручне квалитете, али ће ми сметати што на 22. страни оптужнице у афери „Индекс“, дозволићете ми да цитирам, стоји следеће (а ради се о случају проф. Света Пурића): „Дана 18.4.2005. године у индекс студенткиње Наталије Секулић из Београда уписао је прелазну оцену без полагања испита на тај начин што је отац наведене студенткиње своју ћерку упутио да се позове на своју колегиницу Снежану Марковић, која је наводно обећала помоћ да добије позитивну оцену од окривљеног Пурића и без полагања испита из Економске политике, па јој је рекао да на дан полагања испита оде код окривљеног и да му каже по чијој препоруци долази, што је студенткиња и урадила, па је дана 18.4.2005. године отишла у кабинет, на шта јој је проф. Пурић рекао: 'Дај ми индекс', што је Наталија и учинила. Дала му је свој индекс, број 04-521, у који је дана 18.4. окривљени Пурић на страни 87 уписао оцену 6“ итд., итд.

Дакле, ове две чињенице које сам изнео и ситуација да афера „Индекс“ од тог времена до данашњег дана није разрешена мени озбиљно бацају негативно светло на оно о чему сам слушао малопре од уважених колега, тако да ја као посланик Српског покрета Двери не могу ове предлоге да подржим.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Захваљујем.

Реч има народна посланица Маја Виденовић.

**МАЈА ВИДЕНОВИЋ:** Хвала, господине потпредседниче.

Начин на који данас говоримо о избору судија Уставног суда Србије је начин који би требало да нас забрине. Непрепознавање важности ове теме, непрепознавање значаја Уставног суда је нешто што карактерише ову расправу.

Сама чињеница да данас имамо обједињену расправу о избору судија Уставног суда, с једне стране, о избору судија који се први пут бирају на функцију, о личним захтевима за разрешење јесте нешто што нас апсолутно обесхрабрује. У последњем тренутку рока, то је оно што су моје колеге говориле, данас долази на дневни ред. Да нисмо заказали ово за данас, последњег дана рока, Уставни суд би био у блокади. Лични захтеви за разрешење судија, који су данас на дневном реду, чекају више од шест месеци. То није само одлучивање о некаквом личном праву судије које је тражио из личних разлога, разлог за разрешење је питање ефикасности судства, ефикасности остваривања права грађана на правду у суду из кога он потиче.

Ова данашња игарија СНС-а око тога ко је овлашћени предлагач судија Уставног суда је нешто што не урушава само одредбе нашег пословника, него достојанство и читаву ову тему. Избор судија Уставног суда, а ја стварно искрено верујем да је много мало важнијих тема од ове, они би требало да су

чувари Устава, чувари законитости сваког прописа, сваког акта. Они би требало да су чувари заштите људских и мањинских права и заиста мислим да је мало тема које су важније од ове теме. Нажалост, пажња која је посвећена овом питању и дискусије које прате, и то најгоре политиканство које прати ову дискусију говоре да ми суштински не разумемо значај Уставног суда, ни његову потребу и улогу у друштву.

У том контексту ја ћу врло кратко да се осврнем, у четири сегмента, када говоримо о значају овога. Прво, о предлозима за саме судије. То су моје колеге народни посланици током читавог дана говорили, начин на који је до њих дошло, начин на који ми данас о њима говоримо, да ми немамо овлашћене предлагаче који, ако они не говоре о персоналним решењима, о њиховим предлозима, ако они не говоре о биографијама и о томе шта кандидује те кандидате за чланове Уставног суда, онда стварно мени као одговорној народној посланици не пада на памет да улазим у персонална решења. Она нису небитна. Баш напротив, мислим да је интерес сваке грађанке и грађанина да зна ко су судије Уставног суда, ко су ти људи који су чувари нашег уставног поретка, чувари законитости, чувари, ако хоћете, и свих наших људских права која би они требало да чувају.

Нисмо данас чули ни како је дошло до списка који је предлагач, председница Народне скупштине, упутила данас нама да одлучимо и упутимо председнику Републике. Нисмо чули да ли је било више кандидата од оних десет о којима ми данас разговарамо; уколико је било, ко је одлучио да управо ових десет дође данас нама на дневни ред, по којим критеријумима, да ли су они јасни, који су утицаји и притисци били да управо овакав списак имамо. Са друге стране, нисмо чули ни како је дошло до предлога председника Србије. Овлашћени предлагачи који су нам донели овај списак немају ни једну једину реч, изузев биографија кандидата, које заиста не желим да спомињем, које смо добили овде.

Досадашњи рад Уставног суда мислим да заслужује посебну пажњу и да је јако битно да се ми на тако нешто осврнемо. Оно што обележава понашање, ако тако могу да се изразим, Уставног суда у претходних неколико година, то је, с једне стране, онда када доноси одлуку, те одлуке изазивају бурне реакције јавности. Друго је, можда чак и опасније, недопустиво ћутање Уставног суда.

Уставни суд који се прогласи ненадлежним када тражимо, када грађани, када невладине организације, када политичке странке, које нису само политички субјект, ми смо глас грађана који су нас својим гласом обавезали да постављамо нека питања, ако се они прогласе ненадлежним за питање оцене уставности и законитости међудржавних споразума, нпр. са Уједињеним Арапским Емиратима, којима се суспендују директно домаћи закони, с једне стране, ако не реагују, а имају обавезу чак и по службеној дужности да реагују уколико



процене да је законитост некаквог акта угрожена, то ћутање је недопустиво за било који орган, посебно правосудни, а посебно за тај највиши независни државни орган као што је Уставни суд.

С друге стране, смањење пензија, то су моје колегинице и колеге данас говориле, сматрам да је, најблаже речено, врло контроверзна одлука Уставног суда. Они су директно рекли да је оно што је стечена имовина сваке грађанке и грађанина који је вредно радио, да та одлука, незаконита по мом дубоком уверењу, не представља кршење Устава. То су потпуно легитимне теме и за данашњу расправу.

Трећа ствар, то је оно што је данас потекло у расправи, што не сматрам априори лошим, то је потреба о томе да говоримо о будућим уставним променама. Жао ми је што се тема као што је избор судија Уставног суда користи за тако нешто, зато што је то тема много шира од овако нечега, али ми смо и данас у дискусији имали прилике да чујемо да нису добри критеријуми за избор судија Уставног суда, да није потребно да су они само истакнути правници, него је потребно нешто више, да је потребно да буду професори Уставног права на правном факултету, да је потребно да потичу из правосуђа. То су све легитимни ставови којима није место да се о њима данас разговара, зато што је та тема много важнија и она је једна од сегмената о којима би сви заједно требало да говоримо када говоримо о промени Устава.

Критеријум за избор је, такође, питање реизбора. Да ли је један мандат судије Уставног суда, који је, подсећам нас све заједно, девет година, или можда би требало да се укине право на реизбор, како бисмо потпуно осигурали на тај начин сваку могућност политичког утицаја када судији полако истиче први мандат а нада се другом, а оставимо овакав начин избора у који политика има велики уплив, можда то не оставља довољно простора за објективност и за пресуђивање по Уставу и закону.

Најважнији проблеми у правосуђу, само неколико, у најкраћем, говорила сам врло детаљно о томе када смо пре месец дана, ако се не варам, говорили о избору и судија и заменика јавних тужилаца, то је оно што не говоримо ми, то је оно што грађани трпе свакога дана, то је оно на шта нас упозорава Европска комисија у поновљеним годишњим извештајима о напретку – они нас опомињу на неколико ствари. То је контекст наших проблема који се тичу правосуђа, ако хоћете, и Уставног суда, који на велики број ствари остаје нем.

Уставни суд ћути на јавно коментарисање пресуда, Уставни суд ћути на цурење информација из истраге из притвора, Уставни суд ћути на кршење презумпције невиности, што је, подсећам вас, уставна категорија, да је свако невин док се у кривичном поступку правоснажном пресудом не докаже другачије. То су проблеми који примарно оптерећују наше правосуђе, поред онога што је колега Петровић говорио о томе да имамо у 2015. години дупло

више нерешених случајева него решених, та оптерећеност судства, која је много већи проблем од самог судства за наше грађане, јер је спорост достизања правде, те њихове, нешто што нас све заједно оптерећује.

На крају, поштујући време, желим да, упркос свему, без обзира на потпуну извесност овог избора, ови кандидати немају нашу подршку због начина како је дошло до њих, због нејасних критеријума, због нејасног образложења. Али без обзира на то, ја се надам и поручујем да они буду јачи од сваког евентуалног притиска, да суде по Уставу и закону и буду чувар онога што је најважније.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Захваљујем, колегинице Виденовић.

Реч има народни посланик Милош Бошковић.

**МИЛОШ БОШКОВИЋ:** Поштовани народни посланици, поштовани грађани, хтео бих да направим осврт на одабир председника судова и судија које се први пут бирају у то звање.

Дакле, ми смо добили... Чисто да објасним процедуру грађанима. Високи савет судства бира одређене кандидате, направи списак људи који ће да буду одређени за председавајуће судовима, да буду председници, и такође праве такав списак и за судије које се први пут бирају на ту функцију. Тај списак се доставља нама овде у Скупштини, ВСС то треба да образложи и ми треба то решење да потврдимо гласањем; наравно, и кроз ову дискусију.

Постоји проблем са овим приступом сада, јер ВСС јесте нама доставио списак кандидата, добили смо биографије, добили смо укратко чиме су се они бавили досада и стекли смо неку слику и увид у то да ли су они добри или не, међутим, недостаје нам други део информација, а то су кандидати који нису прошли. То је јако битно како бисмо могли да дамо ваљан суд о томе да ли су ови кандидати који су одабрани на овом списку прави избор и да ли су заиста бољи од оних којих нису прошли.

Сада када размишљамо о томе, могу да нађем аналогију у послу којим се бавим, а то је ИТ сектор. Сада размишљам, рецимо, о „Гугл“ претрази када тражимо нешто што нас интересује и треба да нађемо неке резултате. Сада ја, рецимо, могу да одем на „Гугл“ и да укуцам неке кључне речи на основу чега бих хтео да нађем неке чланке или тако нешто, могу да укуцам „лажне дипломе“ или „рушење у Савамали“ или „афера Хеликоптер“. Додуше, нећу да добијем одговоре, добићу резултате, али добићу сортирање резултата и добићу, рецимо, хиљаду резултата и вероватно ће у првих пет до десет да буду они који су најрелевантнији, али то не мора да значи обавезно да ће то да буду и најбољи резултати, односно можда је тај „Гугл“ нешто погрешно и мени остаје опција да одаберем неки други чланак који је можда на неком другом месту, односно постоји могућност да је дошло до грешака, да одабир није најбољи.

Управо долазимо сада овде до ВСС-а, који нама не оставља уопште опцију да видимо да ли је добар избор. То је као када би нам „Гугл“ вратио само један резултат, тврдећи да не постоји ни један други и сви остали су погрешни. Због тога ми не можемо заправо да проценимо да ли је овај избор био добар, зато што нам фале ови други кандидати да бисмо могли да упоредимо. Да су они овде, на том списку, могли бисмо да поставимо валидна питања ВСС-у, да питамо зашто су одабрали баш овог кандидата а не оног, хајде да видимо бодовање, они би лепо могли да одбране свој став који су ту имали и ми бисмо можда рекли – океј, све је било у реду, поступак бирања је био како треба и ми немамо никакве замерке.

Овако ми не можемо да дамо свој суд. Искрено, онда се ја питам чему уопште наша функција овде као посланика, конкретно у овом процесу, зашто ми да гласамо за списак кандидата када заправо не можемо да донесемо валидан суд, јер је суд већ донесен. Једино што можемо да добијемо од ВСС-а је – верујте нам на реч, сигурно смо одабрали праве кандидате. Иако су то вероватно поштени људи, ја бих ипак волео да видим и друге кандидате па да будем сто посто лично сигуран да је то избор који је добар.

Имајући то у виду, да немамо довољно информација, ми не можемо да направимо добар суд, и процес, самим тим, није довољно транспарентан и није довољно јаван и ми не можемо да подржимо овај предлог. Хвала.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Реч има народни посланик Зоран Красић.

Изволите.

**ЗОРАН КРАСИЋ:** Пошто сте у оквиру ове расправе ставили неколико тема које се битно разликују. Ја бих кренуо неким редом.

Мало је било говора о овим променама у радним телима Народне скупштине. Мислим да данас можемо да констатујемо да ће, што се тиче тих промена, велики успех за парламентаризам бити уколико ти људи могу да раде у одборима у складу са Пословником који важи, који се примењује у Народној скупштини, а да им се не деси да раде на начин каква беше седница Административног одбора пре 15 дана.

Господине Милићевићу, ми вам стварно изузетно захваљујемо. На шта би личила ова скупштина када бисте ви председавали на исти начин као кад би се председавало седницом Административног одбора? Ја желим овим људима који улазе у нови састав пуно среће, успеха, нека воде рачуна када се јављају за реч да не дођу у велики сукоб са Пословником.

Што се тиче судија и председника судова, па знате и сами, од великих промена Устава Републике Србије из 2006. године Народна скупштина је добила ексклузивно право да бира приправнике и председнике судова, а све између је у надлежности Високог савета судства, а Уставни суд каже да ВСС не треба да има неке надлежности, па пре два-три месеца Уставни суд се огласио и утврдио

да поједине одредбе неких закона, два закона, нису у складу са Уставом Републике Србије. Онда се стално поставља питање – како се то ради, шта се то ради, по ком критеријуму се ради? Време ће то да покаже, а и увек када се збрчка дискусија, више тачака у оквиру једног времена, будите сигурни да је то урађено само због тога да се не чује нешто што не одговара неким.

Када смо код ових судија Уставног суда, од 2007. и 2010. године десила се стварно једна велика промена. Они који су 2007. и 2010. гласали „за“ сада су „против“, а део оних који су 2007. и 2010. били „против“ сада су „за“. А и једни и други воде Србију ка Европској унији. Једни кажу да су ЕУ опозиција, а други кажу да су ЕУ власт. И то је та промена, других промена нема.

Што се мене лично тиче, сви који су били судије Уставног суда не би смели више да буду судије Уставног суда. Зашто? Зато што нису добро вршили ту функцију. Морам да вам скренем пажњу, уставно судство није у систему правосуђа, а на бази искуства које имамо у досадашњем раду Уставног суда Републике Србије, најгоре су се показали као судије Уставног суда управо они који су дошли из правосуђа. Зашто? Више разлога постоји. Главни разлог је што они нису оспособљени за то суђење; много више воде рачуна о чињеницама и процесним деловима, а у Уставном суду треба да врше оцену уставности закона и других општих аката, треба мало више да познају неке друге ствари.

Овај Уставни суд, судије, заслужују пре свега казну од стране Народне скупштине. Зашто? Па ево, замислите, судије Уставног суда Републике Србије нису знале да протумаче члан 102. став 2. Устава Републике Србије, који гласи – народни посланик је слободан да, под условима одређеним законом, неопозиво стави свој мандат на располагање политичкој странци на чији предлог је изабран за народног посланика. Ето видите, ту врло просту и једноставну одредбу они нису знали да примене и показали су неке друге способности. Да би то све изиграли, прво су вршили оцену уставности Закона о локалним изборима, па онда дошли на нека тумачења Закона о избору народних посланика.

Само да вас подсетим да је то било врло једноставно, јер када је Устав Републике Србије донет, 2006. године, било је приговора да је референдум фалсификован, да се тамо налазе неке антицивизацијске одредбе. Сећам се, предњачио је Чедомир Јовановић, и још неки, и онда је та Европска комисија послала своју Венецијанску комисију да протресе комплетан Устав и, када су дошли до члана 102, обавили су разговор са три кључне личности у Републици Србији – са Коштуницом, Тадићем и у то време Николићем, и они кажу у свом извештају да су добили уверавање да та одредба мора да постоји због Богољуба Карића, који краде мандате. И не лези враже, после годину и по дана Борис Тадић и Мики Ракић, уз велико противљење великог броја чланова Демократске странке, направеше овде једну политичку странку.

Шта је још ту интересно? Током свих промена у правосудном систему највећи критичари тих промена били су посланици СРС-а. Други су претежно ћутали. Само да се подсетимо, никога нису својатали. Та судска реформа је касније пропала.

Зашто не треба људе који су већ били судије Уставног суда више стављати на листу, уопште размишљати о њима да буду судије, узећу тај бриселски споразум. Одбили су. Кажу – то је политички акт, који никога не обавезује и нико нема обавезу по њему да поступа. И само што су то рекли, делегација Републике Србије, у складу са Бриселским споразумом је отпутовала у Брисел на преговоре, а онда су донете и неке уредбе и неки подзаконски акти у чијем образложењу стоји да се позивају на Бриселски споразум. Сећам се једне претње која је била према судијама – само ви кажите да је то неуставно, па онда ви, судије, идите па обезбедите да државни органи Републике Србије функционишу на територији КиМ.

Интересантна ствар, пре месец дана је овде ратификован Споразум о оснивању Фонда за Западни Балкан, као међународни акт, и опет се појавило то Косово са фуснотицом, односно са звездицом. И нико више не помишља да покрене поступак пред Уставним судом, јер се Уставни суд обрукао, скроз се обрукао. Он селективно и пронађе понеки пут да нешто и одлучи у складу са Уставом, ал' наш народ каже – и ћорава кока нађе неко зрнце.

Ево, пре неколико дана су донели одлуку и утврдили да су тачке 9 и 10 Упутства за спровођење избора на територији Косова и Метохије 2014. године незаконите одредбе. И то је карактеристика нашег Уставног суда, да пост фестум ради. Узећу један пример. Ми смо покренули поступак за оцену уставности Статута АП Војводине. Сећате се, правили сте овде свашта против СРС-а, јер наводно полетеле су неке ципеле. Уставни суд је рекао да су ципеле с правом летеле према Гордани Чомић и Славици Ђукић Дејановић; нико се није извинио српским радикалима за те ципеле. Слично је прошао и закон о поверавању послова или надлежности, није ни битно у овом тренутку како је прави назив закона који је такође у претежном делу оцењен као неуставан. Али то су ситна зрна, то чак нису ни ласте које наговештавају пролеће.

Када погледам ова имена, уз сваку част појединим изузецима о којима је председник СРС-а причао, закључујем да постоје још неки проблеми. Први и основни проблем на који бих могао да вам скренем пажњу јесте, пошто је наш Уставни суд троделни у избору – како је могуће да неке судије не могу да прођу у оних пет кандидата које бира Врховни касациони суд?

Побегоше ми сви овлашћени, шта да радим, таква ме срећа бије. Добро, овај не пије лекове, за разлику од оног прошли пут.

Е, видите, ако један судија не може да прође код својих колега судија за судију Уставног суда, с којим правом га неко други предлаже од ова два – да л'

Народна скупштина, да ли председник Републике? Па поента уставног судства је управо у томе, да људи са животним искуством, а то је 40 година, са неком праксом од 15 година у правној струци, са неким угледом као правници, штите уставност од Народне скупштине и свих оних који доносе прописе и опште правне акте.

Замислите парадоксалну ситуацију каква постоји код судија Уставног суда. Они ће врло радо да цене уставност и законитост сваког општег акта било које политичке странке, али у руке неће да ухвате нити Бриселски споразум нити све оно што је рак-рана за територијални интегритет, независност и сувереност Републике Србије.

Онда не чуде овакви скромни предлози. Човек предложи рођаку, па онда се предложи жена која је омогућила да наше АТП Маја Војводина Република не би одговарала кривично за неке ствари које су се десиле... И то су све награде. Награде за ћутање у будућности, награде за нека дела која су урадили. Наравно, то је све праћено добром апанажом, па ви сами процените која је та плата.

Значи, ови кандидати проћи ће онако како одлучи већина. Од ових осам које је предложио председник Републике, проћи ће четири које одлучи већина. Од десет кандидата на листи коју су направили, проћи ће они које опет изабере председник Републике који је направио ову већину. Онда се стварно поставља питање – а шта би то могло да буде одлучујуће и пресудно да ви предложите једног бриљантног кандидата за судију Уставног суда уколико он нема већину?

Видите, у том смислу су Американци далеко искренији. Њихов врховни суд има седморо судија, тренутно је шест, тројица су демократе, тројица су републиканци. Од будућег председника Републике зависи ко ће од њих имати већину. И то сви знају у Америци, једино у Србији већински кадрови су стручни, угледни, поштовани, са референцом итд.

Па да није ове тачке дневног реда, пола ових кандидата никада не би ни знали да су они изузетно поштовани и стручни. Ми у овој дискусији њих обавештавамо да су изузетно стручни. Можете да замислите какав ће то губитак да буде за бележнике, за извршитеље, за Академију, за јавно тужилаштво ако госпођа Марковић, којим случајем, буде изабрана за судију Уставног суда. Па то је ненадокнадив губитак за тужилаштво у Републици Србији. Ја мислим да се тужилаштво неће опоравити после тог избора, има да клеца још 20 година. Или, да не причам о овим неким другим кандидатима на врло важним местима. Ја мислим, када се овај из „Службеног гласника“ буде изабрао, „Службени гласник“ 15 дана неће да излази уопште. То је такав губитак, то је такав потенцијал. То су такви кандидати. Њима се уопште не препоручује да иду раширених руку и да тресу, јер то само стандарди демократски излазе из рукава.

Ми смо вам рекли, ако идете на гласање, за неколико кандидата ћемо гласати у знак поштовања према тим људима и за све оно што су урадили у

оквиру правне струке, али смо вам препоручили и предложили да ову листу од десет вратите на дораду. А да нешто није у реду са тим листама, па ево, само да вас подсетим, без обзира на то што су ово велике књиге, како рече неко ко се бави књигама, али ова велика књига председника Републике је у складу са тежином његове дипломе. Има образложење, то је једна реченица. Каже се овако – сматрам (Еј, замислите, он сматра!) да предложени кандидати поседују стручне и личне квалитете за обављање функције судије Уставног суда. А ово овамо, то је све оно што су кандидати сами о себи написали.

Ето, то је та високоумна реченица, за коју по Уставу и не треба диплома, али он мора да има диплому; зашто би се он разликовао од Лулетовог дипломца? Како стоји у оној судској пресуди, каже – а онда му је дао диплому Н.Н. из Ниша, звани Луле. Е, тај дипломац је председник Одбора за контролу тајних служби у Народној скупштини Републике Србије.

Хвала вам што ми нисте изrekli опомену.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Владимир Ђукановић.

ВЛАДИМИР ЂУКАНОВИЋ: Хвала.

Пошто сам овде свашта чуо, морам да изразим прво једно велико задовољство уколико је, као што смо овде чули, Борис Тадић направио СНС. Мени је драго да је он тако драматично погрешно па смо га ми победили. Лепо је да настави тако да греша. Верујем и да се овим новим кандидатом кога је довео, ако је неостварен у својим међународним амбицијама у УН, верујем да ће са њим погрешити и да ће свакако изгубити на изборима поново. У сваком случају, разумем и комплексе неких, који не могу да преболе то што је неко други победио а нису они, али добро, то је већ њихов проблем.

Углавном, што се тиче предложених судија Уставног суда, једна ствар је добра када сте народни посланик а власник сте свог мандата, мада сам лично против тога, више сам присталица да странке имају мандат. Али има једна добра ствар, то је што можете индивидуално да гласате како хоћете. Ја бар за троје кандидата са ове листе нећу да гласам, не постоји никаква шанса да гласам. Рећи ћу отворено ко су. То су: Тамаш Корхеџ, Татјана Бабић и Душан Игњатовић. Жив не бих за њих гласао. То је моје право, могу да се суздржим од гласања, могу да притиснем оно црвено. Али зато можда није лоше када је посланик власник мандата, може да одлучи индивидуално како ће гласати.

Кад смо већ код тих разних придика на досадашњи рад судија Уставног суда, иначе, заиста ту морају да буду врсни правници, најбољи правници. Морам да признам, мени је драго, дуго година је угледни професор правног факултета, ево, колико има овај мандат, Оливера Вучић била судија Уставног суда. Чули смо овде предлоге да би Уставни суд требало укинути. Једна посланичка група је дала тај предлог, да укинемо Уставни суд. Можемо и о томе да разговарамо, али,

знате, корпус људских права који се свакодневно шири једноставно је толико велики да ви не можете без Уставног суда нормално да радите више, и преbacити да се о људским правима у држави расправља у одељењу неког врховног суда мало би било безвезе, сложићемо се, с обзиром на то да се ради о тако осетљивој материји.

Али ја разумем неке који су овде предлагали. Мој колега Маријан Ристичевић је погрешно. Нисмо имали само шеснаест месеци недостатак Уставног суда. Мислим да је то било много више, мислим да је било две-три године, али ево, нека буде шеснаест месеци. Знате ли зашто је то страшно? На пример, током акције „Сабља“ ми смо имали невероватну ситуацију да је тада неко могао да вас ухапси а да немате чак право ни на адвоката, и то се дешавало. Кома сте могли да се жалите? Никома. Није постојала институција где сте могли ваше право да остварите. Гасили су медије, ниједан медиј није могао апсолутно себе да заштити нити да се пожали негде. Није постојала институција да вам заштити права.

Сад такви причају какав би требало Уставни суд да нам буде, а они га нису ни имали. Могли су да ликвидирају, ако хоће, на улици, зато што им се тако могло. Самим тим мало ми је невероватно да они данас приговарају какве се судије бирају. Они нису имали ништа. А могу да се сложим да би требало можда повести расправу о томе како се бирају судије генерално, не мислим само Уставног суда, Устав иначе прописује да овако морају да се изабери, али генерално можемо да разговарамо о томе да ли би Парламент требало да бира судије. Све је подложно разговору, али немојмо нешто што је предвиђено законом, а и Уставом, пре свега, немојмо сада да причамо празне приче, него дајте да урадимо посао како ваља.

Да ли су кандидати добри? Мислим да јесу, највећи део њих, ал' опет свако од посланика има право да се определи за кога ће гласати. Чули смо и придике око Бриселског споразума. Бриселски споразум, бар како ми као држава тумачимо, није међународни акт. То је унутрашњи акт у држави. Значи, ми не желимо да расправљамо да је Косово међународно признати субјекат, него га сматрамо као аутономну покрајину. Тако да је сваки акт који произађе и на Косову који се донесе у складу са Бриселским споразумом акт покрајине Косово, који ће се једног дана можда вратити под нашу ингеренцију у потпуности, али ћемо увек то тако тумачити. Немојмо да размишљамо да је то неки међународни акт. То што је модератор била ЕУ не значи ништа. Ми сматрамо да је то наше унутрашње законодавство.

Што се тиче мандата, тачно је, правилно је цитиран онај члан 102. Устава да је народни посланик, врло је важна ова реч, слободан да свој мандат да странци, дакле слободан да може врло широко да се тумачи. Мени се, искрено, не допада што је била тако непрецизна норма, али смо се тада сви сагласили да је



Устав добар и на референдуму смо то подржали. Да ли то треба променити? Свакако да да, али то је сада тако како јесте. Уставни суд је донео тумачење какво је донео. Могао је да донесе и другачије, али је већина била оваква.

Тако да ја разумем некада политичке приче и политичке разговоре. Међутим, одлуке суда је глупо тумачити, оне су такве какве јесу. То је чак и немогуће тумачити. Просто, одлука суда је одлука суда. Самим тим, наравно да ћу у дану за гласање и те како добро размислити коме ћу од ових свих кандидата дати подршку, али ево бар сам рекао за ова три да сигурно нећу.

Иначе, надам се да ће будуће судије Уставног суда радити свој посао достојно, онако како би требало да ради судија Уставног суда и да ће на најбољи могући начин штитити уставност у Републици Србији. Хвала.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Захваљујем.

Реч има народни посланик Бошко Обрадовић.

Имате три минута и 30 секунди. Изволите.

**БОШКО ОБРАДОВИЋ:** Хвала, господине председавајући.

Пратећи данашњу расправу могли смо да приметимо многе занимљиве ствари. Део владајуће већине, рецимо, каже да су кандидати проблематични јер нема ниједног професора уставног права, али ће, наравно, гласати за те кандидате. Део владајуће већине каже да су кандидати за судије Уставног суда проблематични јер има изузетно мало кандидата ван Београда, односно постоји „београдизација“ кандидата за судије Уставног суда, али ће, наравно, гласати за предложене кандидате. Сада смо чули једног од народних посланика из редова владајуће већине који говори негативно о три кандидата сопствене странке, односно сопствене владајуће већине.

Шта просечан грађанин може да закључи из ове дискусије, заиста је велико питање. Чињеница је да нико од вас представника владајуће већине није рекао ниједну добру реч ни о једном кандидату за судију Уставног суда.

Овде нема председника Републике Томислава Николића да брани својих осам предлога за кандидате за судије Уставног суда. Дакле, он се очито стиди својих кандидата. Овде нема Маје Гојковић да брани својих десет предлога за судије Уставног суда. Очито се и она стиди својих кандидата. Из излагања толиког броја представника владајуће већине не чусмо једну лепу реч о неком од кандидата које сте сами предложили.

Ево ја имам неколико лепих речи о једном од ваших кандидата, адвокату из Београда Душану Игњатовићу, некадашњем шефу Канцеларије за сарадњу са Хашким трибуналом и сараднику Наташе Кандић и Фонда за хуманитарно право. Дакле, ето једног сјајног кандидата кога сте ви предложили, који је увек био на линији захтева Хашког трибунала у Србији, који је сарађивао с Наташом Кандић и претпостављам да га је то препоручило да га СНС предложи за судију Уставног суда.

По истој логици могли сте предложити и Тонија Блера, Хилари Клинтон и низ других ваших пријатеља широм света, који очито имају исти приступ некадашњем бомбардовању Србије од стране НАТО-а и уопште свему ономе што су нам урадили ваши западни пријатељи на које се толико често позивате.

Ваш кандидат је, такође, и доктор Тамаш Корхец, који је иначе професор на Факултету за правне и пословне студије „Др Лазар Вркатић“, а кога се одрекао и његов Мађарски покрет, чији је потпредседник, а који је био и творац оног чувеног антиуставног сепаратистичког статута Војводине. Дакле, и то је ваш кандидат.

Ваш кандидат је и Весна Илић Прелић, садашњи представник Уставног суда Србије, која је директно одговорна за нечињење Уставног суда у претходном периоду. Она је та која је одговорна зашто није било оцене уставности Бриселског споразума, зашто није било оцене уставности пљачке пензионера, зашто није било оцене уставности лекс специјалиса „Београд на води“.

Дакле, када се све ово сабере и одузме, јасно је да ви бирате ваше страначке послушнике ... (Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Обрадовићу.

Реч има народни посланик Александра Јерков. Није ту.

Реч има народни посланик Саша Радуловић. Није ту.

Реч има народни посланик Весна Ракоњац.

Изволите.

ВЕСНА РАКОЊАЦ: Хвала, уважени председавајући.

Поштоване колеге, Уставни суд је окосница у изградњи и очувању правне државе. У том смислу потпуно је неразуман предлог појединих опозиционих посланика да га треба и укинути. Дobar пример за то представља судска пракса немачког савезног уставног суда и његов утицај на развој права. Конкретно, судска пракса је у области основних људских права у знатној мери оснажила људска права и заштиту од аката државних органа. Из тог разлога охрабрује што је у Србији уведена и реализована уставна жалба. Надамо се да ће она у Србији постићи сличан циљ који је имала у Немачкој.

У претходном периоду смо имали уставно судство са превише промена, које нису дале одговарајуће резултате па се нису ни одржале. Уставно судство као категорија подразумева решавање уставних спорова од стране судова у циљу заштите Устава, а последица је усвајања принципа уставности. То не значи само постојање писаног устава, него и његово одређивање као основног закона највише правне снаге, са којим се морају усаглашавати сви правни акти и материјалне радње како грађана тако и свих државних органа.

Данас Устав и владавина права, али и владавина закона имају миленијумску традицију. Већина данашњих цивилизованих држава последњих неколико векова учврстила је политичке системе, економију, културу, уставност

и владавину закона. Из стратегије прошлости свакако се могу користити велика знања и искуства и важно је учити од великих мислилаца. Тако је једна Цицеронова синтагма, коју је научио од Платона, била прихваћена у латинској форми у 13. веку од врховног суда Енглеске; веровали или не, гласи – људи не могу бити изнад утврђених закона.

Код нас тек у Уставу из 1990. године стоји да је Република Србија заснована на слободама и правима човека и грађанина, на владавини права и социјалној правди. Оно што је важно истаћи када је у питању заштита права државе и појединца јесте то да нико, да ма ко то био, не може бити изнад закона и да судије потпуно независно и растерећено, без притиска, часно обављају свој посао у циљу заштите права, Устава и уставног поретка у држави.

Кажемо да је правда спора али достижна, па смо ми тако чекали пуних осам векова да, захваљујући Влади која је преузела одговорност за своју државу 2012. године и премијеру, господину Александру Вучићу, коначно судови раде независно, без утицаја разних моћника и да коначно појединац није јачи од државе, ма како се он звао и колико је спонзорисао и учествовао својим новцем и помагао кампање, сада опозиционих великаша, од 2000. до 2012. године.

Очекивање и нада полагани у октобар 2000. године, тј. дубоке промене у правцу владавине права, демократије и тржишне привреде нису остварени, што нас је довело у врло незавидну ситуацију и пред врата банкрота. Није дошло до промена институција које су се могле и морале реформирати или променити, а и када су биле реформисане, као судство, урађено је то на катастрофалан начин, непотистички, по партијској линији, због чега и данас плаћамо данак таквим реформама, како у стручном тако и у финансијском смислу.

У најмању руку је некоректно нама спочитавати застареле случајеве и лоше судске пресуде. Таква нечувена реформа судства била је прави пример да се потврђује правило да је лични интерес и борба за власт главни узрок што данас имамо проблеме које смо наследили и морамо да их решавамо и исправљамо на начин како најбоље знамо и умемо.

Поправљање друштвеног стања треба почети тиме да се свака ствар назове правим именом, што за правнике значи да се свака појава која је релевантна за правне односе на прави начин квалификује и јасно дефинише. Увођење законитости и уставности могло би, такође, почети увођењем правих и прецизних правних термина, квалификација са широком слободом у границама права. Владавина права подразумева рационално, праведно право и трајно право и обавезу, трајни континуитет уставних решења и поштовање стечених људских права и слобода.

У Енглеској су још 1215. године племићи и свештенство потписали Велику повељу слободе, а 20 година касније, 1235. године потписано је и уведено правно начело које ограничава сваку личну власт, па и монархову.

Коначно, делотворност уставног судства подразумева да његове одлуке прихвате како грађани тако и друге гране власти, што зависи од начина на који уставне судије обављају своје функције али и од правне културе дате земље.

Зарад наших грађана, данас смо могли да чујемо и нешто из биографије госпође Драгане Петровић, коју не познајем. Оно што сам чула је рецитал објављен у „Блицу“ 9. фебруара 2015. године, наравно скраћена верзија. Последњих пар реченица гласи: „На апелационом суду госпођа Драгана Петровић је добила спор по трећем основу. Факултет је осуђен и мора да јој додели милион динара са каматом, као одштету.“ То сте заборавили да кажете, то сте прећутали – а на чији терет? На терет буџета и по џепу наших грађана. То како сте припремали оптужнице, како сте радили истраге и како сте водили судске спорове, видимо данас. Плаћамо милион динара из буџета, из џепова грађана Србије. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Душан Павловић. Није ту.

Реч има народни посланик Србислав Филиповић.

Изволите.

СРБИСЛАВ ФИЛИПОВИЋ: Хвала, председавајући.

Даме и господо народни посланици, питање избора судија Уставног суда, по мени, не сме да буде политичко питање. Не сме да буде политичко питање у том смислу да се ми у Народној скупштини свађамо до те мере да наш однос постане готово неподношљив. Грађани Републике Србије траже од нас да будемо одговорни, да будемо одговорни према послу за који су нас бирали, а то је да чувамо интерес своје државе.

Уставни суд има тај важан задатак да чува Устав Републике Србије, највиши правни акт наше државе. Ми морамо да будемо толико одговорни да помогнемо свом друштву, да помогнемо држави, да изаберемо у овом високом дому људе који ће бити судије Уставног суда, који ће бити најодговорнији у Уставном суду за одлуке које се тамо доносе.

Данас су моји претходници помињали и тему корупције. Просто морам на то да се осврнем, јер једно од питања је било шта се ради у Републици Србији када је у питању превенција у борби против корупције. Ова власт је донела, само да подсетим грађане Републике Србије и народне посланике, Националну стратегију за борбу против корупције, донела је Закон о заштити узбуњивача 2014. године. Само након доношења тог закона, неких годину и по дана након њега, имали смо 299 спорова покренутих, од тога 213 предмета који су решени, тј. 71% решених предмета који су покренути од укупног броја спорова.

Како неког није срамота ко је корупцију усадио, гајио у Србији, подстицао, ко је сарађивао са тајкунима, ко је гушио економију и привреду да нама данас говори о корупцији? Да сам на месту тих људи, покрио бих се

ушима, не бих поменуо корупцију. Рекао бих – ево, данас ћемо да дискутујемо само о судијама Уставног суда; понеки коментар и то је то. Међутим, ја не бих ни о њима да дужим, тамо где нема срама много је речи о неким људима који данас воде Србију добро.

И оно што хоћу за крај да кажем, није тешко да урушите државу, да срушите све око себе, али је тешко да вратите државу на здраве ноге, тешко је да подигнете привреду, економију, тешко је да вам, ако сте навикли на криминал и корупцију, судство буде независно. За неке је то тешко. Зато су неким одлуке Уставног суда контроверзне, зато толика нервоза када се помене рад Уставног суда, зато толике критике ка судијама, ка судовима, ка свему што је право и правда у једној земљи.

Те и такве критике нисте чули од стране посланика владајуће већине, и некада и сада, мислим на моје колеге из СНС-а. Ми се одговорно и државотворно понашамо и према Скупштини Србије и према Републици Србији и тако ћемо наставити да радимо свој посао, све у интересу и за добробит грађана Србије и наше државе. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Владимир Орлић. Изволите.

ВЛАДИМИР ОРЛИЋ: Хвала, господине председавајући.

Даме и господо народни посланици, нећу узети превише вашег времена. Нећу, јер сматрам да нема потребе за тим. Овде су ствари више него јасне. Поред тога што свакако подржавамо остале предлоге одлука који се налазе у оквиру овог заједничког јединственог претреса, желео сам да искористим прилику да кажем да је, када је реч о кандидатима за судије Уставног суда наше републике, реч о добрим предлозима.

Дакле, желео сам то да потврдим, пошто смо се данас у неколико наврата срели са питањима да ли је овде речено било шта у сврху подршке, да ли се чула „лепа реч“ за ове кандидате. Слободно може да се забележи званично, ево је сада – реч је о заиста добрим предлозима. Штета је што они који су желели да критикују нису успели докраја да испрате механизам предлагања, односно доношења одлуке, тј. бирања, па су онда пропустили да приметите да не бира сад нека странка неке људе. Народна скупштина утврђује неки предлог, а на основу тог предлога бираће председник Републике. И обратно, на основу предлога који је доставио председник Републике изјасниће се Народна скупштина међу више кандидата. Дошло је ту и до неке колизије са именима, али добро, да не инсистирамо на томе да је неопходно да постоји пажња до последњег детаља од стране оних који су нас на површност у обављању посла народног посланика већ навикли.

Оно што би требало напоменути то је да заиста није било потребе, нити ће бити икада потребе када је реч о оваквим предлозима, да се упорно инсистира

на политичком обрачу, на помињању СНС-а у негативном контексту, као и председника Републике – све, свакако, у стилу примитивном и кичастом. Никакве потребе за тим нема. Разумем да су председника Републике помињали и они који му се вероватно политички диве, јер знају да сами неће никада бити у тој мери политички релевантни, то опет не оправдава одређене речи изречене овде, као што разумем и да постоје људи који напросто не могу да преболе чињеницу да је он показао ко је носио политичку релевантност у неким годинама иза нас. Он и људи који су га подржали политички, а не ти неки други.

Но, пошто је потпуно неприхватљиво да било шта данас сведемо на личне увреде и блађење било ког појединачног кандидата, јер је заиста реч о добрим кандидатима, кандидатима који не само да испуњавају услове већ и превазилазе те основне услове, желео сам да покажем сву грешку таквог приступа на основу само једног јединог примера, верујем да више није ни потребно, а обећао сам да ћу се односити према времену економично.

Неко је данас себи дозволио луксуз да, на пример, оспори стручност проф. др Драгане Коларић. Чујте само у најкраћем о коме је реч. На пример, о особи која је завршила Земунску гимназију са признањима, завршила Правни факултет Универзитета у Београду као један од најбољих студената, добијала похвале и награде за те основне студије, просечна оцена 9,31, на Правном факултету Универзитета у Београду одбранила магистарски рад, запослила се 1997. године – када говоримо о томе да ли је постојала могућност било какве политичке помоћи за нечије каријере – на Полицијској академији, одбранила докторску дисертацију, поново Правни факултет Универзитета у Београду, изабрана за доцента на Криминалистичко-полицијској академији, изабрана за ванредног професора, те изабрана за редовног професора, чему може да се руга само онај ко представу нема шта то тачно значи и колико је то тачно тешко.

Поред рада на Криминалистичко-полицијској академији у извођењу наставе, ту је и настава на Правном факултету Универзитета у Новом Саду, преко 150 научних радова, три монографије, два приручника, рецензије у научним часописима, чланство у организационим одборима различитих научноистраживачких конференција, дужност продекана, дужност декана, члана Одбора Агенције за борбу против корупције, члана Радне групе, стручњака који је радио на припреми више закона. Да оспори стручност у овом примеру може само неко ко заиста има жељу да нас убеди да има бистрине колико и ова клупа испред мене. Хвала вам најлепше.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Захваљујем.

Пошто на листама Посланичких група нема више пријављених за реч, пре закључивања заједничког јединственог претреса питам да ли желе реч председници, односно представници посланичких група или још неко ко није искористио своје право из члана 96. Пословника.

Реч има народни посланик Бошко Обрадовић.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Поштовани грађани Србије који сте пратили, односно који не пратите директно ову нашу скупштинску расправу, јер се увек, изнова, нађе начин да се она прекине у директном преносу и да се емитује нешто друго па евентуално пратите ово у неком одложеном преносу после поноћи, желео бих да вам кажем неколико завршних напомена.

Ако сам добро разумео овлашћеног предлагача, односно представника СНС-а, добри кандидати за судије Уставног суда су сарадници Хашког трибунала и Наташе Кандић. Запамтите то. Дакле, добар кандидат за судију Уставног суда је сарадник Хашког трибунала и Наташе Кандић и Фонда за хуманитарно право. Добар кандидат за судију Уставног суда је рођака Томислава Николића; претпостављам да је то определило, њену кандидатуру.

Добар кандидат за судију Уставног суда је садашњи председник Уставног суда, који је ћутао и ништа није радио по кључним питањима. Разумем зашто је он за вас добар кандидат, јер је ћутао када је требало оценити уставност и бриселских споразума, и пљачке пензионера кроз смањење пензија, и „лекс специјалиса“ о „Београду на води“. Наравно да такве судије подржавате и волите да и даље Уставни суд настави да ради тако да се не меша у свој посао. Значи, то је ваша идеја Уставног суда Србије – да се они не мешају у свој посао и да не учине ниједну оцену уставности за све оне елементе кршења Устава које ви непрестано чините.

Дакле, ако сам добро разумео, добар кандидат је један војвођански сепаратиста који је учествовао у писању антиуставног сепаратистичког статута у Војводини. То су све добри кандидати по мишљењу СНС-а. Што више сепаратизма у Војводини, што више сарадње са Хашким трибуналом и Наташом Кандић, што више ћутања Уставног суда Србије по кључним питањима, то више, наравно, квалитета код тих кандидата, из нашег угла гледања.

Међутим, и да занемаримо све о чему сам говорио, да погледамо зашто сте се толико постидели ових кандидата. Зашто нема овлашћених предлагача, зашто председник Србије не брани своје кандидате, зашто председник Скупштине Србије не брани своје кандидате? Зашто, дакле, ћутите? Зашто се не поносите својим кандидатима? Да ли можда нешто кријете? Да ли можда кријете партијско послушништво, партијску блискост ових кандидата СНС-а?

Дакле, лакше је било изабрати овде судију Уставног суда Србије него судију основног суда. За судију основног суда је било више критеријума, више расправе, више образложења него за судије Уставног суда у овој вашој интерпретацији. Наравно да је за вас логично и да је боље да судија Уставног суда буде неко ко има мање правничког знања него професори Уставног права на државним факултетима.

И даље нисте успели да образложите зашто нема ни једног јединог професора Уставног права на једном једином државном факултету универзитета у Србији као кандидата за судију Уставног суда. Нема га, али зато има других, који су блиски и послушни СНС-у. Наравно да је ово у интересу личног режима Александра Вучића. Наравно да је ово интерес једног личног режима који не жели да га било ко контролише па, када му одговара, распусти Скупштину па осам месеци нема контролну улогу Народне скупштине у 2016. години. Онда, наравно, контролише и председника, па сада жели да контролише даље и Уставни суд Србије, као што га је контролисао у претходном периоду.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Захваљујем, колега Обрадовићу.

Реч има народни посланик Ђорђе Комленски.

**ЂОРЂЕ КОМЛЕНСКИ:** Захваљујем, председавајући.

Био сам убеђен да је данас довољно тога већ изречено у овој сали и аргументованог, а да је превише неваспитаних глупости речено, али томе, изгледа, никад краја. Заиста је недопустиво да се трпи вређање судија, кандидата овог дома, од стране представника посланичке групе која није имала ни знања ни храбрости, нити је хтела да покуша да предложи једног могућег кандидата за судију Уставног суда. Очигледно је циљ тој посланичкој групи само да вређа, да покушава да спусти ниво расправе у овој скупштини испод нивоа кафанске расправе на Ибарској магистралаи, али једноставно овај дом то неће дозволити.

Сви ови кандидати су предложени у процедури коју Устав прописује. На крајње демократски начин је било свима омогућено да предложи оно што мисле. Лако је критиковати, треба радити. Није рад посланика у овој скупштини само да препричава оно што је чуо од других посланика, који знају о којој теми разговарају, који су упућени у тему, и то на потпуно погрешан начин.

Наравно да смо задовољни процедуром која је урађена. Подсетићу да сам предложио да треба запамтити и ове услове још више побољшати, када се дође у ситуацију да се мења Устав, да се мења одредба око начина кандидовања и избора судија, али ових 18 предлога које имамо пред собом гарантују могућност да буду изабрани изузетно добри, изузетно квалитетни људи у нови сазив Уставног суда. Хвала.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Захваљујем.

Реч има народни посланик Душан Петровић. Један минут и 34.

**ДУШАН ПЕТРОВИЋ:** Још једном само да истакнем свој предлог и захтев да се председник Врховног касационог суда и Високог савета судства, господин Милојевић, појави овде у Парламенту, јер је важно да сви заједно продебатujemo како је то 350 судија мање него данас у 2011. години успело да реши скоро 700.000 предмета више него у 2013. години и 670.000 предмета више него 2015. године, како је то 2011. године један судија основног суда просечно



решавао 1.500 предмета, у 2013. години 800 предмета, а у 2015. години нешто више од тога.

Онда није чудо, још једном ћу то рећи, да према истраживању Светске банке 68% грађана Србије нема поверење у судове, према истраживањима оних који су ангажовани од стране надлежних институција после отварања поглавља 23. и 24. чак 80% грађана Србије нема поверење у судове, а мислим да је врло упутно, и закључићу с тиме, да је Савет за борбу против корупције Владе Србије у својим рефератима о правосуђу скретао пажњу на кршење презумпције невиности од стране чланова Владе и о проблемима које тужиоци и судије имају због таквог понашања.

Дакле, што пре видимо господина Милојевића овде, мислим да је то боље за све, јер ће Парламент имати прилике да са њим продебатује око онога што је суштински важно за грађане Србије и њихову веру у државу. Хвала.

**ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ:** Захваљујем.

Пошто се више нико ко није искористио своје право из члана 96. не јавља, закључујем заједнички јединствени претрес.

Са овим завршавамо са данашњим радом. Настављамо сутра у 10.00 сати.

(Седница је прекинута у 19.45 сати.)